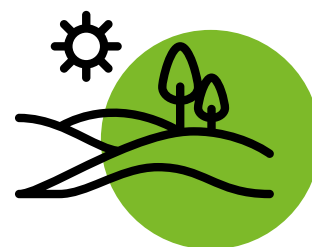
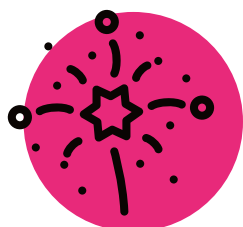
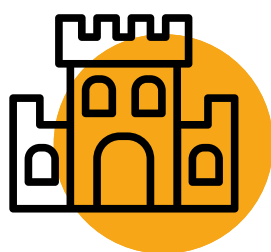
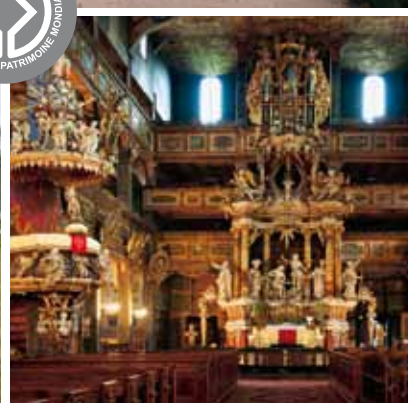
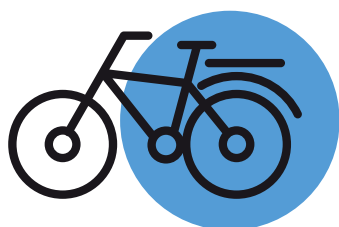

společné dědictví
wspólne dziedzictwo

**VELKÝ OKRUH ČESKO-POLSKÝM POHRANIČÍM
PO HRADECH A ZÁMCÍCH | PO CÍRKEVNÍCH PAMÁTKÁCH
PO TECHNICKÝCH A VOJENSKÝCH PAMÁTKÁCH | LÁZEŇSKÝ RELAX**

Představujeme vám katalog tematických turistických tras, které vás provedou po tom nejzajímavějším, co česko-polské pohraničí a přilehlé regiony nabízejí.

Slovo úvodem

Historie polsko-českého pohraničí se formovala po staletí a zanechala nám spoustu památek, které dnes můžeme obdivovat podél celé hranice. Díky dlouhodobé intenzivní spolupráci obou zemí je poznávání pohraničí stále snadnější, a jeho významné dědictví se stává bližší každému z nás. Společné dědictví zde prezentujeme formou různých témat, z nichž si každý návštěvník jednotlivých regionů vybere to, co je jeho srdci blízké. Bez ohledu na to, zda hledáme přírodní nebo kulturní bohatství, v tomto prospektu, na webových stránkách

www.tourism-pl-cz.eu

a v programech na kanálu YouTube najdeme inspiraci pro cestování polsko-českým pohraničím.

Rychlý přístup na web:
Szybki dostęp do stron WWW:

Prohlídka bez bariér

V rámci projektu „Wspólne Dziedzictwo / Společné dědictví“ jsme zmapovali několik desítek vybraných atrakcí z polsko-českého pohraničí, co se týče jejich dostupnosti pro osoby se speciálními potřebami, včetně turistů se zdravotním postižením a seniorů. Díky tomu jsme mohli specifikovat nejen to, s jakým vybavením mohou návštěvníci počítat, ale také jaké překážky mohou potkat na své cestě. Shromážděné informace jsou uvedeny na internetových stránkách

Słowem wstępu

Historia polsko-czeskiego pogranicza formowała się przez wieki i pozostawiła nam wiele zabytków, które dziś możemy podziwiać wzdłuż całej granicy. Dzięki długotrwałej i intensywnej współpracy obu krajów poznawanie pogranicza jest coraz łatwiejsze i jego znaczące dziedzictwo staje się bliższe każdemu z nas. Wspólne dziedzictwo prezentujemy tu poprzez formę różnych tematów, z których każdy ze zwiedzających pojedyncze regiony wybierze to co bliskie jego sercu. Niezależnie od tego, czy szukamy bogactwa natury lub kultury, w tym prospekcie, na stronach internetowych

www.tourism-pl-cz.eu

i w programach na kanale YouTube znajdziemy inspirację na podróżę przez polsko-czeskie pogranicze.

Rychlý přístup na kanál YouTube:
Szybki dostęp do kanału YouTube:

Zwiedzanie bez barier

W ramach projektu „Wspólne Dziedzictwo / Společné dědictví“ oceniliśmy kilkadziesiąt wybranych atrakcji z pogranicza polsko-czeskiego pod względem ich dostępności dla osób o specjalnych potrzebach, w tym dla turystów z niepełnosprawnościami i osób starszych. Dzięki temu mogliśmy określić nie tylko to, na jakiego rodzaju udogodnienia mogą liczyć odwiedzający atrakcje, ale także, jakie ewentualne przeszkody mogą napotkać na swojej drodze. Zebrane informacje zostały przedstawione na stronie internetowej pod adresem

OBSAH

Velký okruh česko-polským pohraničím	2
Po hradech a zámcích	37
<i>Hrady</i>	38
<i>Zámky</i>	41
Po církevních památkách	45
<i>Chrámy, kláštery, poutní místa</i>	46
<i>Dřevěné kostely</i>	50
Po technických a vojenských památkách	54
<i>Tachnické památky</i>	55
<i>Vojenské památky</i>	59
Lázeňský relax	62

Doporučujeme:

szlakzamkowipalacow.eu

szlakpodziemi.pl

reformationroutes.eu

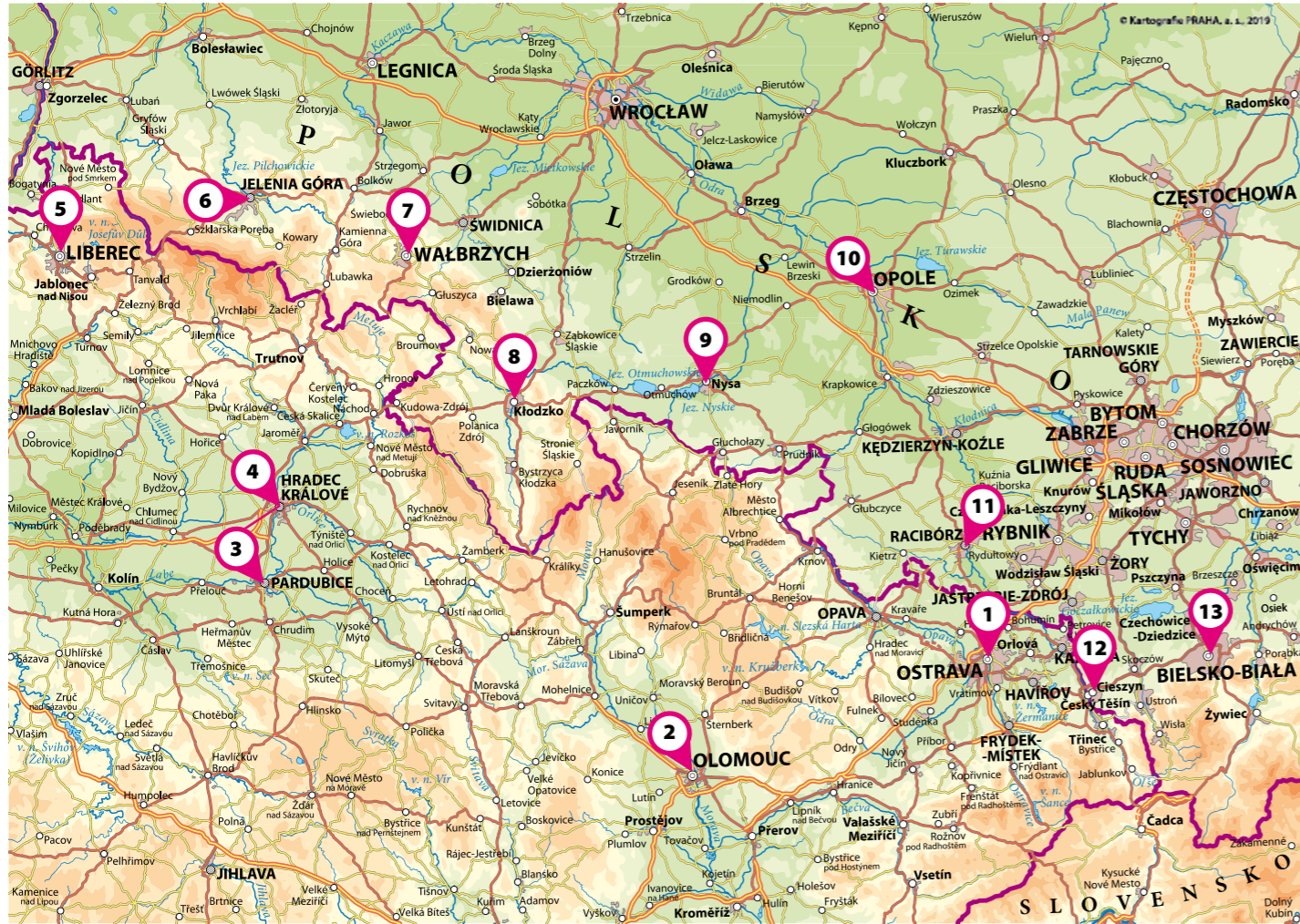

technotrasa.cz

VELKÝ OKRUH ČESKO-POLSKÝM POHRANIČÍM

VELKÝ OKRUH ČESKO-POLSKÝM POHRANIČÍM

OSTRAVA 1

Metropole Moravskoslezského kraje je rozlohou a svým celkovým počtem obyvatel třetím největším městem ČR. Nachází se 10 km jižně od státní hranice s Polskem a 50 km západně od hranice se Slovenskem. Městem prochází dálnice D1 a páteří železniční tratě. Ostrava leží v údolí mezi Beskydy a Jeseníky a je jedním z nejzelenějších měst republiky vůbec. Město žije bohatým kulturním a společenským životem, a to nejen díky kvalitním divadelním scénám a respektovaným galeriím, ale také věhlasné Stodolní ulici plné klubů, restaurací, hospuděk a barů.

289 629
 Letiště Leoše Janáčka
Turistické informační centrum
 Prokešovo náměstí 1803/8, 702 00 Ostrava
 Tel.: +420 599 443 096
 Mobil: +420 602 712 920
 E-mail: vez@ostravainfo.cz
www.ostravainfo.cz
www.severnimorava.travel

CO MUSÍTE VIDĚT

Ve spojení s Ostravou se většinou z nás vybaví unikátní technická památka, **Dolní oblast Vítkovice 1** (→ s. 55), která svou nevhedností láká tuzemské i zahraniční návštěvníky. Neměli byste rozhodně také minout největší hornické muzeum v ČR, **Landek Park 2** (→ s. 55), kde můžete dokonce sami sfát do důlního sloje.

Skvělý výhled nejen na město, ale také Beskydy a Oderské vrchy, se vám naskytne z **Vyhlídkové věže Nové radnice 3**, která je dokonce nejvyšší radniční věží v ČR. Průvodce vám zde barvitě popíše historii i současnost města a doporučí zajímavá místa Ostravy i okolí. Z Nové radnice se krátkou procházkou, směrem ke Stodolní ulici, dostanete ke Galerii výtvarného umění, kde si můžete prohlédnout neuvěřitelných 20 tisíc děl. Když se poté vydáte Hradní lávkou přes řeku Ostravici, narazíte na **Slezskoostravský hrad 4**, jehož nádvoří a amfiteátr je dějištěm nespočtu kulturních akcí v průběhu celého roku.

O možná překvapivém faktu, že Ostrava je jedním z nejzelenějších měst republiky, se přesvědčíte nejen v samotném centru města a procházkách podél **řeky Ostravice 5**, ale např. také v části Slezské Ostravy. Tady najdete 315 m vysokou **haldu Ema 6** na jejíž vrchol se dostanete po naučné stezce (souběžná se žlutou turistickou trasou), vedoucí od Slezskoostravského hradu, Mostu Miloše Sýkory nebo zoologické zahrady.

<p>1 OSTRAVA</p> <p>95,7 km</p> <p>↓</p> <p>2 OLOMOUC</p> <p>137,8 km</p> <p>↓</p> <p>3 PARDUBICE</p> <p>26,5 km</p> <p>↓</p> <p>4 HRADEC KRÁLOVÉ</p> <p>98,8 km</p> <p>↓</p> <p>5 LIBEREC</p> <p>70,7 km</p> <p>↓</p>	<p>6 JELENÍ HORA (JELENIA GÓRA)</p> <p>65,8 km</p> <p>↓</p> <p>7 VALBŘICH (WALBRZYCH)</p> <p>55,6 km</p> <p>↓</p> <p>8 KLADSKO (KŁODZKO)</p> <p>54,6 km</p> <p>↓</p> <p>9 NISA (NYSA)</p> <p>56,5 km</p> <p>↓</p> <p>10 OPOLÍ (OPOLE)</p> <p>78,5 km</p> <p>↓</p>	<p>11 RATIBOŘ (RACIBÓRZ)</p> <p>63,3 km</p> <p>↓</p> <p>12 TĚŠÍN (CIESZYN)</p> <p>37,5 km</p> <p>↓</p> <p>13 BÍLSKO-BĚLÁ (BIELSKO-BIALA)</p> <p>↓</p>
---	--	--

**Délka trasy:
841,3 km**

Zoo Ostrava

Ostravská zoologická zahrada zaznamenává za poslední roky obrovský rozvoj. S rozlohou 100 hektarů je vůbec druhou největší ZOO v republice a v přirozeném prostředí lesoparku se zde nachází na 400 druhů a 4000 kusů zvířat. Mezi hlavní lákadla patří například sloni, hroši, šimpanzi v Pavilonu evoluce nebo afričtí kopytníci v části Safari. Na své si zde přijdou také milovníci flóry, kteří mohou navštívit několik botanických stezek a zejména na jaře obdivovat rozkvetlé rododendrony, kterých je zde nejvíce v republice. Zahrada disponuje také výukovým centrem nebo restaurací. Samozřejmostí je také komentované krmení zvířat nebo noční prohlídky.

www.zoo-ostrava.cz

Galerie výtvarného umění

Budova Domu umění z roku 1926 dnes patří mezi skvosty ostravské moderní architektury. Galerie byla do těchto prostor umístěna od svého počátku a od 60. let 20. století se zaměřila na rozsáhlou akviziční činnost a postupně rozšiřovala své sbírky výtvarného umění, které v současnosti čítají přes 20 000 děl. Kvalitou sbírek se Galerie výtvarného umění v Ostravě přirazuje k pěti nejvýznamnějším sbírkotvorným institucím v České republice. Návštěvníci zde mohou vidět jak stálé expozice, tak krátkodobé výstavy děl různých autorů.

www.gvuo.cz

VÝLETY DO OKOLÍ

*K výletům, ale třeba i delším pobytům, lákají v zimě i v létě **Moravskoslezské Beskydy** s jejich nejvyšším vrcholem – **Lysou horou**. Kromě obdivování přírodních krás se můžete vydat také do **Opavy** nebo **Štramberku**.*

Slezské zemské muzeum, Opava – 33 km severozápadně od Ostravy

Muzejní sbírky se soustředí na živou i neživou přírodu, prehistorii, historii a dějiny umění, a to především v oblasti českého Slezska, severní a severovýchodní Moravy. Opavské muzeum je nejstarším veřejným muzeem v ČR a jeho historie sahá až do roku 1814. Zároveň je se svými 2 400 000 sbírkovými předměty třetím největším muzeem v ČR.

www.szm.cz

Autor fotografie synagogy: Martin Friedel

Krnovská synagoga – 58 km severozápadně od Ostravy

Jako zázrakem v Krnově přečkala židovská synagoga z roku 1871 nástup nacismu a dochovala se do dnešních dní. Místní Židé totiž odstranili ze synagogy všechny symboly své víry a Němci potřebovali někde umístit městskou tržnici. Zřídili ji tedy právě v budově templu. Díky tomu můžeme synagogu v novorománském a maurském stylu dodnes obdivovat. Návštěvník zde může najít všechny symboly židovské víry včetně hebrejských nápisů. Synagoga také slouží jako vyhlídka a návštěvníkům umožňuje podívat se na okolí Krnova z ptáčích perspektiv. Prohlídku je možné objednat v místním infocentru nebo přímo v synagoze.

Moravskoslezské Beskydy – 40 km jižně od Ostravy

Chráněná krajinná oblast je výjimečná zejména díky pozůstatkům původních pralesovitých lesů s výskytem vzácných karpatských živočichů a rostlin. Najdete zde několik stovek kilometrů značených turistických tras pro pěší i cyklisty a na pět desítek kilometrů sjezdovek. Z vrcholu Lysé hory se vám naskytne neopakovatelný pohled na hřebeny a údolí Beskyd, Jeseníky i Vysoké Tatry.

Město Štramberk – 45 km jižně od Ostravy

Horské městečko v předhůří Beskyd je pro svou malebnost nazýváno „Moravský Betlém“. Městu i širokému okolí vévodí zřícenina hradu Štramberk. Neopakovatelný architektonický unikát představuje urbanistický soubor lidové architektury valašských roubených chalup z 18. a 19. století, z nichž převážná většina tvoří městskou památkovou rezervaci. Štramberk proslavil voňavý cukrářský výrobek, perníkové „Štramberské uši“, které zde pečou již po dlouhá staletí jako upomínku legendárního vítězství štramberských křesťanů nad mongolským vojskem v roce 1241.

TIP! Prales Mionší – 70 km jihovýchodním směrem od Ostravy

Národní památková rezervace Mionší je největším komplexem jedlobukového lesa karpatského typu na území ČR. Oblast je domovem asi 110 druhů obratlovců (z toho 73 druhů ptáků) a druhové bohatství hub ji řadí mezi nejvýznamnější mykologické lokality v republice. Díky 7 km dlouhé naučné stezce (mezi obcemi Dolní a Horní Lomná) máte možnost nahlédnout do okrajových částí tohoto tzv. pralesa, a spatřit tak jeden z nejzachovalejších lesních komplexů beskydské přírody. Stezka je přístupná od 1. června do 15. září pouze s průvodcem (3–4 hod.).

PRAVIDELNÉ AKCE

KVĚTĚN–ČERVENEC

Mezinárodní hudební festival Leoše Janáčka

ČERVEN
Zlatá Tretra

ČERVENEC
Beats for Love
Colours of Ostrava

ZÁŘÍ
Dny Nato
Svatováclavský hudební festival

2 OLOMOUC

VELKÝ OKRUH ČESKO-POLSKÝM POHRANIČÍM

Univerzitní město Olomouc je po Praze nejrozsáhlejší městskou památkovou rezervací v ČR. Právě proto je stotisícové město často označováno jako „malá Praha“. Olomoucká dominanta, Sloup Nejsvětější Trojice, je od roku 2000 na seznamu památek UNESCO. Turistický průvodce Lonely Planet Olomouc označil jako č. 1 skrytých pokladů Evropy (50 Secret Gems of Europe).

100 523

Ostrava – 80 km

Turistické informační centrum
Horní náměstí (podloubí radnice), 779 11 Olomouc
Tel.: +420 585 513 385, 392
E-mail: infocentrum@olomouc.eu
tourism.olomouc.eu
www.central-moravia.cz

CO MUSÍTE VIDĚT

Nejvýznamnější olomoucké památky jsou koncentrovány v lokalitě Horního, Dolního a Václavského náměstí. Hornímu náměstí dominuje **Sloup Nejsvětější Trojice** 1 (UNESCO) a **budova radnice s orlojem** 2. Horní i sousední Dolní náměstí je obklopeno renesančními a barokními paláci, které vyprávějí příběh bohaté historie města. Obdivovat můžete také unikátní soubor kašen s antickou tematikou. Jen pár kroků od Horního náměstí se tyčí výjimečná stavba gotického **kostela sv. Mořice**, která se pyšní jedněmi z největších varhan v Evropě a každoročně v září se zde koná **Mezinárodní varhanní festival** 3. Mezi Horním a Dolním náměstím se můžete proplédat romantickými uličkami, kde objevíte **kostel sv. Michala** 4 s trojicí barokních kopulí dotvářejících charakteristické panorama města nebo **kapli sv. Jana Sarkandra** 5, kde byl na místě původní věznice umučen kněz Jan Sarkander. Když poté projdete Univerzitní ulicí, půjdete dále podél tramvajové tratě a vystoupáte Dóm-

tourism.olomouc.eu/tourism/information-centre

VELKÝ OKRUH ČESKO-POLSKÝM POHRANIČÍM

skou ulicí, spatříte monumentální novogotickou **katedrálu sv. Václava** 6 a areál bývalého **přemyslovského paláce**, kde nyní sídlí **Arcidiecézní muzeum Olomouc** 7. Nedaleko Václavského náměstí můžete navštívit také **Arcibiskupský palác** 8, který je jediným veřejnosti zpřístupněným sídlem arcibiskupa ve střední Evropě.

Olomouc bývala významným **pevnostním městem** 9, o čemž svědčí na 30 historických vojenských objektů přímo ve městě i blízkém okolí (→ s. 59).

KOMENTOVANÉ PROHLÍDKY MĚSTA

Informační centrum Olomouc, umístěné v budově radnice, nabízí v průběhu celého roku širokou škálu komentovaných prohlídkových okruhů městem i audio-průvodce pro individuální návštěvníky i skupiny. Město můžete poznat také netradičně na pojízděném pivním baru, vozítkách segway, kolech i čtyřkolech nebo z lodi či raftu.

Vlastivědné muzeum v Olomouci

Na návštěvníky čeká deset stálých expozic v historické budově muzea. Mezi nejpůsobivější patří Olomouc – patnáct století města, která nabízí sedm hlavních historických témat tvořící ucelený příběh dějin města, Galerie osobností Olomouckého kraje a Od kolébky do hrobu představuje příběh o narození a smrti, který je zasazen do reálného prostředí hanácké vesnice a hanácké krajiny období 19. století. Celkový sbírkový fond muzea zahrnuje v současné době téměř milion položek. Stálé expozice muzea vás mj. zavedou do historie Olomouce, provedou lidovými tradicemi regionu, povypráví příběh kamene od jeho nejstarších dějin či vás seznámí s nejvýznamnějšími osobnostmi spojenými s Olomouckým krajem.

www.vmo.cz

Arcidiecézní muzeum Olomouc

Muzeum sídlí v areálu národní kulturní památky a jeho stálá expozice představuje na 300 uměleckých skvostů z 11. – 18. století. Muzeum získalo jako jediné v ČR prestižní označení „Evropské dědictví“ (European Heritage Label). Muzeum vyniká nejen jedinečností a rozsahem svých sbírek vyprávějících příběhů o téměř tisícileté duchovní kultuře olomoucké arcidiecéze, ale také bohatou historií danou jeho umístěním v areálu olomouckého hradu. Místo je spojeno s vraždou českého krále Václava III. roku 1306 a pobytem skladatele W. A. Mozarta, který zde zkomponoval 6. symfonii F-dur.

www.muoz.cz/arcidiecezni-muzeum-olomouc/

VÝLETY DO OKOLÍ

Co nabízí okolí Olomouce? Romantické hrady a zámky, fascinující expozice, kouzelná přírodní zákoutí i porci zábavy pro celou rodinu.

Stačí se vydat pouhých 12 km na sever za Olomouc (směr Šternberk) a narazíte na významné poutní místo, chrám **Navštívení Panny Marie na Sv. Kopečku** (→ s. 46), který papež Jan Pavel II. při své návštěvě v roce 1995 povýšil na baziliku minor. Ne daleko baziliky se na ploše 42,5 ha rozprostírá nejnavštěvovanější turistický cíl Střední Moravy – **Zoo Olomouc**. O několik kilometrů dále se před vámi rozprostře město **Šternberk** se svým stejnojmenným hradem (→ s. 38) a ojedinělou Expozicí času.

ZOO Olomouc, Sv. Kopeček – 12 km od Olomouce

K raritám zdejší lesní zoo s téměř dvěma tisíci zvířaty patří společný výběh pro medvědy baribaly a vlky arktické, pavilon netopýrů, obří akvárium, exotický tropický pavilon nebo veřejnosti přístupný výběh makaků červenolících, kterým procházíte zčásti po visuté lávce. Novinkou je africký pavilon Kalahari, ve kterém se už zabydleli surikaty, damani, hrabáci a medojed kapský.

www.zoo-olomouc.cz

Na severozápad od Olomouce (směr Mohelnice) před vámi leží přírodní bohatství v podobě **CHKO Litovelské Pomoraví** vybízející k procházkám, výletům na kole i nenáročným vodáckým turistice. Rozhodně si nenechte ujít prohlídku **Javoříčských jeskyní**, které patří k tomu nejlepšímu, co CHKO skýtá. Když pojedete ještě o pár kilometrů dále, nebudete litovat, jelikož vám před očima vyvstane jeden z nejnavštěvovanějších hradů v ČR, pohádkový **hrad Bouzov** (→ s. 38). Do Loštic je to z Bouzova už jen kousek a dostanete se do místa, které je doslova zasvěcené slavné regionální delikatese – **Olomouckým tvarůžkům**. Pokud byste chtěli vidět, jak se místním žilo v 19. století, rozhodně se zastavte ve **skanzenu v Příkazích** vzdáleného pouhých 10 km od Olomouce.

Hanácké muzeum v přírodě – 10 km od Olomouce

Skanzen z 19. století představuje místní tradiční architekturu. Areál tvoří tradičně vybavená hanácká usedlost se špaletovou stodolou a další 3 unikátní špaletové stodoly v přilehlých zahradách. Všechny stavby, které jsou nemovitými kulturními památkami, doplňuje venkovský mobiliář z let 1799-1950.

www.nmvp.cz/prikazy

Javoříčské jeskyně – 31 km od Olomouce

Javoříčské jeskyně jsou unikátní svojí bohatou, zachovalou a rozmanitou krápníkovou výzdobou a patří k nejkrásnějším jeskyním ČR. Podzemní systém vytváří komplikovaný komplex chodeb, dóků a propastí. Celková délka všech známých chodeb dosahuje přes 4 000 m. Teplota vzduchu v jeskyních činí 7 – 8 °C.

www.caves.cz/jeskyne/javoricke-jeskyne

Muzeum Olomouckých tvarůžků – 30 km od Olomouce

Olomoucké tvarůžky mají historii delší jak 600 let a v tvarůžkárně A. W. v Lošticích zrají již od roku 1876. Jedná se o jedinečný sýr českého původu, který je znám svou nezaměnitelnou pikantní chutí a výraznou vůní. Právě Olomoucké tvarůžky jsou přírodním, měkkým, pod mazem zrajícím sýrem s minimálním množstvím tuku a soli, bez jakékoli chemické přísady. Ojedinělé muzeum se věnuje historii i současnosti výroby této slavné delikatesy.

Víte, že...?

Olomoucké tvarůžky jsou jediným originálním českým sýrem, který je chráněn zeměpisným označením EU. Napříč regionem můžete tvarůžky ochutnat v mnoha podobách – jako tatarák, na chlebu, smažené, v polévkách, a dokonce jako zmrzlinu nebo originální slané dezerty.

www.tvaruzky.cz/muzeum-olomouckych-tvaruzku

Směrem na Prostějov jihozápadním směrem od Olomouce se určitě zastavte v **Čechách pod Kosířem** (→ s. 41), kde uprostřed romantického parku narazíte na nově zrekonstruovaný zámek a hned o kousek dál pak na ojedinělou expozici historických kočárů.

Muzeum historických kočárů – 20 km od Olomouce

Jedná se o ojedinělou a největší sbírku historických kočárů a luceren ve střední Evropě. Expozice čítá přes 50 kočárů a saní z let 1750-1920. Mezi nejvýznamnější exponáty patří kočár Zlatá karosa vyrobený ve Francii roku 1750 nebo arcibiskupský kočár, který účinkoval ve filmu o císařovně Sissi. Sběrka zahrnuje rovněž smuteční vozy, saně a řadu kočárových doplňků.

www.historickekočary.cz

Když se z Olomouce vydáte po dálnici směrem na Ostravu, budete míjet město Hranice, na jehož konci se můžete krátkou procházkou dostat až k nehlubší zatopené propasti světa.

Hranická propast – 46 km od Olomouce

Měření v září 2016 uskutečněné hloubkovými potápěči v čele s Krzysztofem Starnawskim a s pomocí robota, který se dostal do hloubky 404 metrů, dokázalo, že Hranická propast je nehlubší zatopenou jeskyní světa. Dálkově ovládaný robot přitom nedosáhl dna, zastavila jej délka ovládacího kabelu. Při připočtení suché části je hloubka propasti stanovena na 473,5 metru. Geologové odhadují možnou hloubku Hranické propasti na 700 až 1000 metrů. V nádražním objektu, za kterým se napojíte na naučnou stezku vedoucí k propasti, si můžete prohlédnout interaktivní expozici věnovanou tomuto světovému unikátu.

PRAVIDELNÉ AKCE

ÚNOR

Masopustní veselí, Olomouc

DUBEN

Olomoucký tvarůžkový festival, Olomouc

KVĚTEN

Dvořákova Olomouc
BEERFEST, Olomouc

ČERVENEC

Olomoucké barokní slavnosti, Olomouc
Bezděkovský levandulový festival, Bezděkov
Keltská noc, Plumlov
Josefkol, Čechy pod Kosířem

SRPEN

Hefaiston, Helfštýn

ZÁŘÍ

Mezinárodní varhanní festival, Olomouc

LISTOPAD–PROSINEC

Vánoční trhy Olomouc

3 PARDUBICE

VELKÝ OKRUH ČESKO-POLSKÝM POHRANIČÍM

Město perníku a koní se nachází na východě Čech – přibližně 100 km od Prahy. Jeho velkou výhodou je dobré dopravní spojení s okolním světem. Pardubice se mohou pyšnit nejen tím, že leží na hlavním železničním koridoru, ale i mezinárodním letišti. Přijedte se podívat do města, jehož bohatá historie vás nadchne natolik, že se do něj zkrátka zamilujete...

90 688

Letiště Pardubice

Turistické informační centrum Pardubice

nám. Republiky 1, 530 02 Pardubice

Tel.: +420 775 068 390

E-mail: info@ticpardubice.cz

www.ipardubice.cz, www.vychodni-cechy.info

CO MUSÍTE VIDĚT

Pokud máte rádi dobrou kávu v prostředí, kde komparzem budou dechberoucí historické budovy v čele s radnicí, Pernštýnské náměstí je trefou do černého. Na něm najdete i dům č. 50 zvaný „U Jonáše“, který je dokonale zachovalou barokní památkou. Pro ty z vás, kteří mají rádi církevní pamětihodnosti, stojí za to navštívit buď kostel sv. Bartoloměje, anebo kostel Zvěstování Panny Marie.

www.vychodni-cechy.info

Pardubická radnice

Hledáte místo pro super fotky a selfička? Vydejte se k pardubické radnici. Zdobná fasáda, které sluší sluneční svit i „záře reflektorů“ pouličních lamp vás ohromí. Budova pochází z konce 19. století a zdobí ji unikátní medailony českých králů a sgrafita.

Zelená brána

Chcete „koukat“ na město z výšky? Žádný problém. Stačí si „vyběhnout“ jen pár schodů. Zelená brána společně se svoji charakteristickou věží, která byla vystavěna v roce 1538, je dominantou historického centra Pardubice, kterou stojí za to navštívit a vidět.

Dům U Jonáše

Pokud jste „lovci“ unikátností, neměli byste z hledáčku vypustit tento barokní dům.

Jeho dominantou je biblická postava proroka Jonáše v tlamě velryby. V domě dnes sídlí Východočeská galerie, která se může pochlubit cennou a plně dochovanou sklípkovou klenbou ze 16. století.

VELKÝ OKRUH ČESKO-POLSKÝM POHRANIČÍM

Východočeské muzeum v Pardubicích

Muzeum nejen o Pardubicích našlo svůj domov v prostorách renesančního zámku blízko centra města. Jedná se o stavbu, která je mimořádná tím, že představuje jedinečný přechod mezi hradem a zámkem. V takové podobě nemá ve střední Evropě obdobu. Zámek rovněž obklopuje rozlehlý park, kde snadno načerpáte energii do dalšího objevování.

www.vcm.cz

VÝLETY DO OKOLÍ

Fanoušky památek jistě osloví hrad **Kunětická hora**, kde najdete hladomornu, výstavu tortury, a dokonce i draka. V podhradí můžete navštívit perníkovou chaloupku alias **Muzeum perníků**. V něm si vyzkoušíte, jak se tato sladká pochoutka vyrábí, jak chutná a hlavně uvidíte, jak vypadá. Sotva 10 km severozápadně od Pardubic natrefíte na **Léčebné lázně Bohdaneč** (→ s. 63), které se díky „svému“ blahodárnému bahnu zaměřují na léčbu pohybového aparátu. Zároveň jsou i místem odpočinku a relaxace.

Když se vydáte jižně od Pardubic, můžete zavítat do nedaleké **Chrudim**, kde loutkami to žije. Na náměstí v **Mydlářovském domě** najdete **Muzeum loutkářských kultur**. Z Chrudimi je to už jen pár kilometrů do městečka **Slatiňany**. Tam jsou koně jako doma. Můžete zavítat do **hřebčína Slatiňany**, kde se chová starokladrubský vraník, anebo do **Muzea starokladrubského koně**, jehož expozice vás seznámí s tradicí chovu těchto vraníků. Pro „outdoorově“ naladěné turisty bude **Geopark Železné hory** doslova ráj na zemi. A když byste chtěli vidět, kde se natáčelo mnoho známých českých pohádek, vydejte se do **Muzea v přírodě Vysočina na Veselém Kopci**.

Muzeum loutkářských kultur, Chrudim – 12 km od Pardubic

Stálá expozice vás provede historií českého loutkářství – od ušlechtilých marionet kočovných loutkářů, přes variétní loutky, naivní tvorbu až do období moderny, kdy byl stvořen Spejbl a Hurvínek. Prohlédnete si také tvorbu známých tvůrců loutkových filmů a prozkoumáte svět stínových loutek z Asie.

www.puppets.cz

Muzeum starokladrubského koně, Slatiňany – 17 km od Pardubic

Stálá expozice vás seznámí s historií chovu starokladrubských koní a v sále můžete zhlédnout filmy o starokladrubském koni a jeho životě. V interaktivním sále si pak rodiče s dětmi mohou vyzkoušet osedlání koníka „Švýcárka“ nebo se vžít do role kočího v kočáře.

www.svycarna-slatinany.eu

Geopark Železné hory – 33 km od Pardubic

Geopark se rozkládá na ploše 777 km², přičemž přibližně z jedné třetiny je území tvořeno Chráněnou krajinnou oblastí Železné hory. Vedle přírodního bohatství se na území nachází i mnoho kulturně historických cenností, unikátních muzeí a řada sportovních a rekreačních objektů. Oblast geoparku je doslova rájem pro pěší turistiku a cykloturistiku.

www.geoparkzh.cz

Muzeum v přírodě Vysočina, Veselý Kopec – 36 km od Pardubic

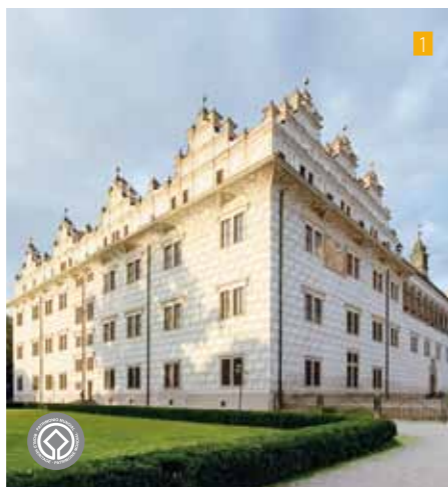
V malebném krajinném prostředí naleznete nejrozsáhlejší expozici lidového stavitelství v přírodě ve východních Čechách, která dokládá bydlení a hospodaření venkovských obyvatel od poloviny 19. století do 50. let 20. století. Na Veselém Kopci se koná mnoho programů přibližujících lidovou kulturu regionu, například tradiční obyčeje, řemesla, lidovou stravu a jiné.

www.vesely-kopec.eu

Kladrubské Polabí – 27 km od Pardubic

V roce 2019 bylo Kladrubské Polabí zapsáno na seznam UNESCO jako **Krajina pro chov a výcvik ceremoniálních kočárových koní v Kladru-bech nad Labem**.

PRAVIDELNÉ AKCE

LEDEN

GRAND festival smíchu, Pardubice

LEDEN-ÚNOR

Masopustní obchůzky na Hlinecku

BŘEZEN-DUBEN

Pardubické hudební jaro, Pardubice

DUBEN

Lázně ducha v Litomyšli

KVĚTEN-ČERVEN

Aviatická pouť, Pardubice

ČERVEN

Pernštýnská noc, Pardubice

Loutkářská Chrudim

Smetanova Litomyšl

Muzeum v přírodě Vysočina, Betlém Hlinsko – 40 km od Pardubic

Víte, jak žili a bydleli drobní řemeslníci od poloviny 18. století do konce 19. století? To vše můžete vidět v památkové rezervaci Betlém v Hlinsku, rozprostírající se na pravém břehu řeky Chrudimky. V roubených objektech naleznete expozici hraček, ševce či pilníkaře. Některé chaloupky žijí dodnes jako například tkalcovna, hospoda a jiné.

www.betlem-hlinsko.cz

50 km jihovýchodně od Pardubic natrefíte na opravdový poklad Pardubického kraje, město **Litomyšl** 1, jehož hlavní dominantou je zdejší zámek (→ s. 42) zapsaný na seznamu světového kulturního dědictví **UNESCO**.

ČERVENEC

Czech Open, Pardubice

SRPEN

Sportovní park, Pardubice

Koně v akci, Pardubice

ŘÍJEN

Zlatá přilba, Pardubice

Velká pardubická steeplechase

PROSINEC

Adventní trhy Pardubice

Andělská Litomyšl – adventní trhy

Hradec Králové leží 100 km od Prahy a je dobře dostupný nejen automobilem, ale i vlakem. Město vyniká především svou urbanistickou a architektonickou tradicí. Počátkem 20. století začala nová výstavba města v duchu secese a funkcionalismu, která město obohatila o významné stavby.

92 742

Letiště Pardubice

Turistické informační centrum

Velké náměstí 165, 500 02 Hradec Králové

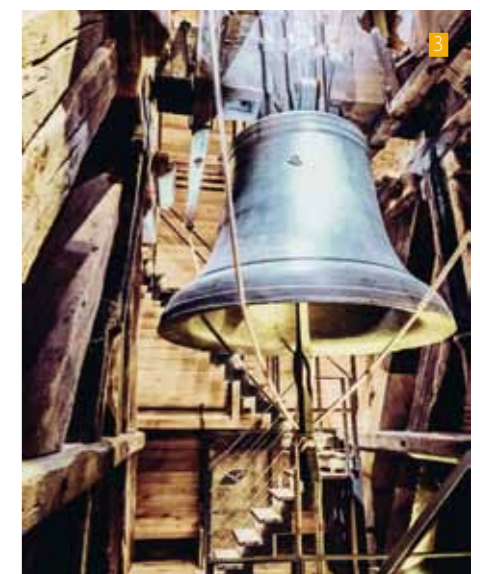
Tel.: +420 495 580 492

E-mail: icko2@ic-hk.cz

www.ic-hk.cz, www.hradecko.eu

CO MUSÍTE VIDĚT

Centrum 1 města i desítky kilometrů vzdálená místa si dokonale prohlédnete z **Bílé věže** 2, renesanční dominanty Hradce Králové měřící přes 71 m. Věž je otevřena celoročně a nabízí i speciální zážitkové akce jako svítání nad Hradcem Králové spojené s bohatou snídaní nebo účast při zvonění na **zvon Augustin** 3, který je třetím největším zvonem v ČR. Výsledkem nedávné rekonstrukce věže je mj. unikátní skleněný model Bílé věže vážící cca 1000 kg a moderní interaktivní expozice s LCD panely. Hned vedle věže se nachází **katedrála sv. Duha** 4 z počátku 14. století, od které se procházkou přes Velké náměstí dostanete ke **Galerii moderního umění** 5 zpřístupňující sbírky českého výtvarného umění od přelomu 19. a 20. století až po díla současných autorů. Klicperovou ulicí a kolem stejnojmenného divadla se procházkou po Žižkových sadech dostanete k budově Adalbertina a odtud poté Palackého ulicí k **Muzeu východních Čech**.

Muzeum východních Čech v Hradci Králové

Muzeum sídlí v honosné budově na Eliščině nábřeží postavené na počátku 20. století podle návrhu architekta Jana Kotěry, která byla prohlášena národní kulturní památkou. Muzeum disponuje rozsáhlými archeologickými, přírodovědeckými a historickými sbírkami.

www.muzeumhk.cz

Digitální planetárium Hradec Králové

Na jihovýchodním okraji města nemůžete přehlédnout budovu digitálního planetária připomínající UFO. Noční hvězdná obloha, prostorové zobrazení vesmíru a tematické filmy promítané na kulovou klenbu nad hlavami návštěvníků, jsou největšími, ale nikoliv jedinými lákadly. Pozornost návštěvníků upoutají také dvě interaktivní expozice, meteorologická stanice a robotický dalekohled.

www.astrohk.cz

Parníčky na Labi a dětská železnice

Na protějším břehu řeky Labe, na Smetanově nábřeží, můžete od května do září nastoupit na výletní parníček a užít si 50 minutovou vyhlídkovou plavbu. Během stejného období mohou malí i velcí návštěvníci využít dětskou železnici vedle přístaviště, v parku na náměstí 5. května.

www.paroplavbahk.cz; www.nabreziparomilu.cz

Hospitál Kuks – 28 km od Hradce Králové

V barokním komplexu bývalých lázní, hospitálu s kostelem Nejsvětější Trojice a původní lékárnou si můžete prohlédnout nástěnné malby na téma „Tanec smrti“, které v sérii padesáti obrazů znázorňují rovnost lidí v posledním okamžiku života. V lapidáriu se pak seznámíte s originály dvanácti Ctností a dvanácti Neřestí od významného českého barokního sochaře, M. B. Brauna. Součástí hospitálu je také zahrada, kde se pěstují bylinky, léčivé rostliny a ovocné stromy.

www.hospital-kuks.cz; www.zkuskuks.cz

www.safaripark.cz

Safari Park Dvůr Králové – 38 km od Hradce Králové

Královédvorský safari park patří mezi nejkrásnější v Evropě a zároveň je největším chovatelem afrických zvířat na starém kontinentu. Kromě klasické části zoo se můžete vydat na skutečné safari, kde podobně jako v národních parcích Afriky, nejsou mezi zvířaty a lidmi bariéry. Safari si můžete vychutnat pěšky, safari busem, vláčkem, vlastním vozem nebo lanovou stezkou. V areálu safari parku můžete dokonce i přenocovat.

VÝLETY DO OKOLÍ

Pouhých 8 km severozápadně od Hradce Králové se před vámi rozprostírá areál archeoparku ve Věstřech nabízející výjimečnou expozici pravěku s názornými ukázkami dobových staveb, řemesel, zvyků a obyčejů. Do Věstř se můžete vydat i po 12 km dlouhé cyklotrase vedoucí po místních archeologicky významných lokalitách. Necelých 50 km směrem na Liberec natrefíte na město pohádek o loupežníku Rumcajsovi, Jičín, které je také symbolickou branou do Českého ráje.

www.archeoparkvestary.cz

Archeopark pravěku Věstř – 8 km od Hradce Králové

V rámci venkovní expozice si prohlédnete ukázky pravěkých staveb a pravěké pohřebiště s mohylami. Uvidíte zde také praktické ukázky nejrůznějších pravěkých činností – drcení obilí, broušení kamenných seker, výroba keramiky, tkání nebo obdělávání pole. Vnitřní expozice pak sestává ze tří částí, které představují podzemí, život a duchovní svět prehistorických lidí.

Český ráj – 55 km od Hradce Králové

Výjimečná krajina plná strání, stezek, věží a vyhlídkových plošin byla zařazena mezi geoparky UNESCO. Jako nejkrásnější oblast Českého ráje jsou označovány Prachovské skály, které jsou zároveň jednou z nejstarších přírodních rezervací ČR. Skalní město nabízí malý a velký prohlídkový okruh, kde projedete přes několik vyhlídek, vystoupáte po skalnatých schodištích a budete se protahovat úzkými štěrbinami mezi obrovskými balvany.

www.cesky-raj.info

Když se vydáte severním směrem, narazíte na pevnostní město Josefov (→ s. 60) a nedaleký hospitál Kuks, unikátní barokní komplex založený koncem 17. století. Tyto dvě turistické atrakce jsou s Hradcem Králové spojeny 26 km dlouhou cyklostezkou vedoucí krásnou polabskou krajinou. Od hospitálu je to pak už jen 14 km do Safari Parku Dvůr Králové, která je jednou z neznámějších českých zoologických zahrad. Na okraji regionu u polských hranic rozhodně nemůžete nechat bez povšimnutí Adršpašsko-teplické skály nebo unikátní muzea v Polici nad Metují.

Muzeum stavebnice Merkur, Police nad Metují – 60 km od Hradce Králové

Jedinečné muzeum mapuje historii a současnost neznámější české hračky – stavebnice Merkur. Uvidíte zde nejstarší stavebnici z roku 1920, velké kolejiště v měřítku 1:45 a spoustu dalších staveb. Zdejší klenotem je však Ocelové město – největší stavba postavená z Merkuru, zapsaná do Guinnessovy knihy rekordů.

www.merkurpolice.cz

Muzeum papírových modelů, Police nad Metují – 60 km od Hradce Králové

V jediné expozici svého druhu v ČR si můžete prohlédnout více než 1200 precizně vypracovaných papírových modelů předních autorů z ČR, Polska i Slovenska.

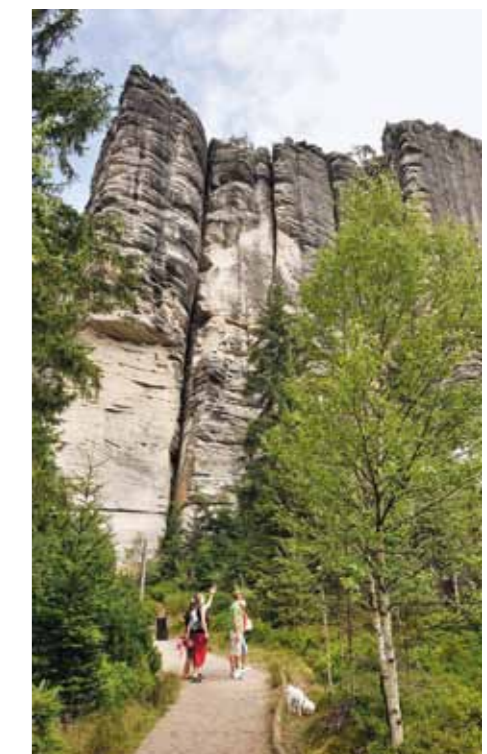

www.mpmpm.cz

Adršpašsko-teplické skály – 70 km od Hradce Králové

Hlavním cílem návštěvníků Adršpachu je pískovcové skalní město, které spolu s Teplickými skalami patří mezi nejrozsáhlejší souvislé skalní masivy střední Evropy. Návštěvu skal zpestřuje malý a velký vodopád a plavba pramíci po skalním jezírku.

Východně od Hradce stojí za vidění nedaleký **Podorlický skanzen Krňovice** s řadou lidových staveb, historickými expozicemi a živými ukázkami řemesel, **Třebechovické muzeum betlémů**, kde na vás celoročně dýchne vánoční atmosféra a nebo také **Muzeum krajky ve Vamberku** či zámky na řece Orlici (→ s. 42–43) příhodně označované jako česká Loira.

Podorlický skanzen Krňovice – 13 km od Hradce Králové

V rámci prohlídkové trasy lze vidět nejen samotné lidové stavby, ale i jejich interiéry vybavené dobovými exponáty, přičemž mnohé z nich je možné si vyzkoušet.

www.krnovice.cz

www.betlem.cz

Třebechovické muzeum betlémů – 13 km od Hradce Králové

Muzeum je jediným zařízením svého druhu v ČR a pyšní se mj. unikátním mechanickým betlémem lidových řezbářů, kteří před více než sto lety vytvořili dřevěný betlém o rozloze sedmkrát tři metry s více než 350 vyřezávanými figurkami.

Muzeum krajky, Vamberk – 38 km od Hradce Králové

Muzeum prezentuje české krajkářství v moderně pojaté expozici, přičemž na originálních exponátech dokládá proměny krajky v Čechách od počátku 18. století až do současnosti.

www.muzeumkrajky.cz

PRAVIDELNÉ AKCE

LEDEN
Šediváčkův long

ÚNOR–DUBEN, ŘÍJEN–LISTOPAD
Jazzinec

BŘEZEN
Krkonosská 70

DUBEN
Grand Prix, Hradec Králové

KVĚTEN
300 zatáček Gustava Havla, Hořice

KVĚTEN A ČERVEN
Cirk-UFF

ČERVEN
Divadlo evropských regionů a Open Air Program, Hradec Králové
Mezinárodní folklorní festival Pod Zvičinou
Rock for People, Hradec Králové

ČERVEN–SRPEN
Za poklady Broumovska

SRPEN
Tavení skla dřevem, Deštná
Mezinárodní folklorní festival, Červený Kostelec
Jiráskův Hronov
Mezinárodní horolezecký filmový festival, Teplice n. Metují
Theatrum Kuks

ZÁŘÍ
Jičín - město pohádky

ŘÍJEN
Jazz Goes to Town, Hradec Králové

LISTOPAD
Hudební fórum, Hradec Králové
JazzNights, Hořice

PROSINEC
Špindl Ski Opening

Divadlo evropských regionů a Open Air Program Hradec Králové

www.klicperovodivadlo.cz; www.openair.cz

Rock for People, Hradec Králové

www.rockforpeople.cz

Mezinárodní folklorní festival, Červený Kostelec

www.folklorck.cz

300 zatáček Gustava Havla, Hořice

Páté největší město ČR se nachází 90 km severovýchodně od Prahy a 100 km severozápadně od Hradce Králové, na pomezí hranic s Polskem a Německem. Symbol Liberce a vlastně i celého kraje představuje unikátní stavba vysílače na Ještědu.

104 445

125 km

Městské informační centrum Liberec, nám. Dr. E. Beneše 468/23, 460 01 Liberec
Tel.: +420 485 101 709
E-mail: info@visitliberec.eu
www.visitliberec.eu

CO MUSÍTE VIDĚT

Náměstí Dr. E. Beneše dominuje **velkolepá novorenesanční budova radnice**, jejíž interiéry si oblíbily tuzemské i zahraniční filmové štáby. **Sotva pár metrů odtud, v Palachově ulici, narazíte na nejnovější dinopark v ČR. Za pořádnou porci zábavy se s celou rodinou můžete vydat do centra Babylon s nepřehledným množstvím atrakcí. Na severozápadním okraji Liberce pak najdete zoologickou a botanickou zahradu, obě nejstarší svého druhu v ČR.**

www.visitliberec.eu

www.centrumbabylon.cz

Centrum Babylon

Zábavní centrum láká na originální aquapark ve stylu příběhu Julese Verna, areál lunaparku s kolotoči, autodromem nebo Indoor adventure golfem, 4D kino, laser game, virtuální realitu a spoustu dalšího. Užijte si také atraktivní expozice iQPARKU, prvního zábavně-naučného centra v ČR. Návštěvníci všech generací formou her a experimentů poznávají a objevují běžné jevy, které se dějí kolem nás. V areálu najdete více jak 200 interaktivních exponátů z nejrůznějších oblastí lidského života.

ZOO Liberec

Na ploše 13 ha můžete obdivovat až na 160 druhů zvířat ze všech kontinentů. Raritou liberecké zoo je bílá forma tygra indického, lvi berberští či monumentální takini čínští, které zahrada odchovává jako jediná v Evropě. Zcela výjimečná je rovněž jedna z nejuccelenějších kolekcí dravců na starém kontinentu.

www.zooliberec.cz

VÝLETY DO OKOLÍ

Nedobytné hrady, zámky jako z pohádky, rozhledny rozličných tvarů i materiálů, útulné roubenky a technické památky jako připomínka řemeslného umu našich předků. To a ještě mnohem víc nabízí Liberecký kraj.

Východně od Liberce můžete v průběhu celého roku navštívit **Muzeum skla a bižuterie** v Jablonci nad Nisou. Sportovní nadšenci jistě ocení 80 kilometrovou síť cyklostezek **Singletrek pod Smrkem** a v zimní sezoně pak desítky kilometrů sjezdovek moderních lyžařských areálů v Jizerských horách a západních Krkonoších. Jižně od Liberce si můžete prohlédnout nádherné ukázky lidové architektury, unikátní **Bozkovské dolomitové jeskyně** nebo úchvatná **šlechtická sídla** (viz. hrady – s. 39 a zámky – s. 43). Když se vydáte západním směrem, nesmíte minout **Českou Lípu** s úžasnou plejádou architektonických památek.

Singltrek pod Smrkem – 40 km od Liberce

Stezky se rozkládají mezi Novým Městem pod Smrkem a Lázněmi Libverda, a také na Jindřichovickém hřebeni a částečně v Polsku. Singltrek pod Smrkem v současné době nabízí trasy v úhrnné délce přes 80 kilometrů ve čtyřech stupních obtížnosti. Svě si tu najde každý, od rodin s malými dětmi po zdatné a zkušené terénní cyklisty.

podsmrkem.singltrek.cz

Muzeum skla a bižuterie, Jablonec nad Nisou – 15 km od Liberce

Pojďte si prohlédnout zdejší sbírky skla, bižuterie, knoflíků, mincí, medailí a plaket ve stálých expozicích Nekonečný příběh bižuterie a Čarovná zahrada - České sklo sedmi století.

www.msb-jablonec.cz

Česká Lípa – 55 km od Liberce

Kromě úchvatného vodního hradu Lipý můžete v České Lípě vidět řadu měšťanských domů, novorenesanční radnici, bývalý augustiniánský klášter nebo třeba archeologické muzeum v bývalé městské šatlavě.

mucl.cz

PRAVIDELNÉ AKCE

- ÚNOR**
Jizerská 50 – tradiční běžecký závod
- KVĚTEN**
Valdštejnské slavnosti, Frýdlant (1x za dva roky)
- ČERVENEC**
Letní hudební festival Benátská, Liberec
- SRPEN-ŘÍJEN**
Mezinárodní hudební festival Lípa Musica, Česká Lípa
- ŘÍJEN**
IGS – Mezinárodní sklářské sympozium, Nový Bor (1x za tři roky)

Skiařena Jizerky – 30 km od Liberce

Skiařena Jizerky znamená propojení ski areálů v Jizerských horách - Tanvaldský Špičák, Severák a Bedřichov – a to jak v rámci společného skipasu, tak i skibusu. Areály společně nabízejí celkem 17 km sjezdovek, 20 lyžařských vleků, 2 lanové dráhy a 3 pohyblivé koberce.

www.skijizerky.cz

Skiregion.cz – 45 km od Liberce

SKIREGION.CZ je největší lyžařskou oblastí západních Krkonoš a Jizerských hor, sdružující lyžařská střediska v Rokytnici nad Jizerou, Pasekách nad Jizerou, Rejdicích a Příchovicích. Celková délka všech sjezdovek činí 38 km a všechna lyžařská střediska jsou dostupná v rámci jednotného skipasu.

skiregion.cz

Bozkovské dolomitové jeskyně – 50 km od Liberce

Jeskyně s největším podzemním jezerem v Čechách patří k nejnávštěvovanějším místům Českého ráje. Jeskyně jsou díky své celkové délce přes 1000 m nejdelšími dolomitovými jeskyněmi v ČR a unikátní jsou také neobvyklým rozsahem selektivní koroze stěn a stropů a ojedinelými formami těchto útvarů.

www.caves.cz

Dlaskův statek, Turnov – 30 km od Liberce

Statek, který byl prohlášen národní kulturní památkou, je jedním z nejkrásnějších a nejtypičtějších příkladů roubené architektury českého venkova. Stavba je dnes součástí Muzea Českého ráje v Turnově a návštěvníci si zde mohou prohlédnout tematickou národopisnou expozici.

www.muzeum-turnov.cz

Jelení Hora (Jelenia Góra) je prvním větším městem za českou hranicí směrem od Harrachova. Město v sobě spojuje půvab památkového historického městského centra, termálních lázní a výletního místa, odkud všechny cesty vedou do hor.

84 306
Vratislav (Wroclaw) 110 km
Karkonoska Tourist Information
plac Ratuszowy 6/7, 58-500 Jelenia Góra
Tel.: +48 519 509 343
cz.jeleniagora.pl

CO MUSÍTE VIDĚT

Za vidění rozhodně stojí stará městská zástavba zahrnující **Radniční náměstí** (Plac ratuszowy) a jeho okolí pocházející z různých historických epoch. Nejstarší církevní budovou je gotický **kostel sv. Erazima a Pankráce** (Plac Kościelny) ze 14. století s kostelní věží vysokou 51 m. Výjimečný je i barokní evangelický **kostel sv. Kříže**, jeden ze šesti slezských kostelů milosti. Kazatelna je vyrobena z jednoho kusu kamene. Za zmínku stojí i místní korzo na ulici Konopnicka a 1. Maja. Na křižovatce těchto dvou ulic najdete **kapli sv. Anny** ve středověké fortifikační Wojanowské baště zvané Basteja. Město obklopují pozůstatky opevnění z 14.–15. století. Součástí města jsou i termální lázně – **Lázně Cieplice** (→ s. 62).

Víte, že...? *Ve vile Wiesenstein, v nedaleké obci Jagniatków, najdete muzeum Gerharta Hauptmanna, nositele Nobelovy ceny za literaturu.*

Krkonošské muzeum v Jelení Hoře (Muzeum Karkonoskie)

Prohlídku v Krkonošském muzeu lze zahájit v interiéru krkonošské roubenky s dobovým vybavením z přelomu 19. a 20. století. Navštívíte i středověký měšťanský domek s ukázkou životního stylu místních obyvatel 17. a 18. století. Expozice nabízí také největší sbírku uměleckých předmětů ze skla v Polsku. V expozici se také dozvíte zajímavosti o historii města a oblasti Dolního Slezska. Sbírkou muzea pak ozvláštňuje několik autentických historických videonahrávek (např. z období druhé světové války), map a reálných příběhů významných obyvatel města. Většina expozice je doplněna nahrávkami v češtině nebo českými popisky.

www.muzeumkarkonoskie.pl

Na jih od města Jelení Hora se můžete vydat do města **Karpacz**, kde najdete unikátní kostelík a multimediální expozici věnovanou krkonošským tajemstvím a příběhům. Oblíbeným výletním místem je také zřícenina hradu **Chojnik** s vyhlídkovou věží. Milovníky (nejen) zimních sportů lákají střediska **Szklarska Poręba** a **Polana Jakuszycka**.

www.karpacz.pl

Karpacz – 18 km od Jelení Hory

Na území dnešního města Karpacz stávala ve 12. století osada hledačů zlata. Z období panování pruského panovníka Fridricha Viléma IV. pochází největší místní zajímavost – **Wang** – norský dřevěný kostelík pokrytý vikingskými runami (→ s. 53).

Víte, že...? Městskou čtvrť **Marysin** založili v roce 1578 čeští protestanti, jejichž řady doplnila další vlna nekatolíků po bitvě na Bílé hoře v roce 1620.

Karkonoskie Tajemnice w Karpaczu

Krkonošská tajemství Vás zavedou do mystického světa. Postavíte se tváří v tvář Duchu Hor a poznáte legendy a příběhy, které se zrodily na krkonošském území. Potkáte neobvyčejného laboranta, skláře, Valony a strašidelnou Mandragoru. Multimediální a interaktivní podzemní království umožňuje zapojit se do života dávných obyvatel Krkonoš.

www.karkonoskietajemnice.pl

Muzeum Sportu i Turystyki w Karpaczu

Prezentuje exponáty a dokumenty týkající se rozvoje sportu, turistiky a ochrany přírody v Krkonoších.

www.muzeumsportu.org

www.szklarskaporeba.pl

Sklářská Poreba (Szklarska Poręba) – 21 km od Jelení Hory

Oblíbené turistické středisko se nachází na pomezí Krkonoš a Jizerských hor ve výšce 400–886 m.n.m. Sklářská Poreba je největším a nejstarším střediskem zimních sportů v Dolním Slezsku. Klimatické podmínky jsou zde srovnatelné s Alpami ve výškách kolem 1 200 m. Centrem sjezdového lyžování je masiv Szrenice, na němž se nachází 5 sjezdovek s celkovou délkou cca 20 km a různými stupni obtížnosti (z toho 9 km je vybaveno systémem umělého zasněžování). V létě se sem můžete vydat na pěší túry do okolních hor.

TIP! Za zhlédnutí stojí zdejší stará sklárna z roku 1866, **Julie (Piechowice)**, nabízející možnost exkurzí.

Severně od města **Jelenia Góra** můžete navštívit tajuplný zámek **Czocha** (→ s. 39) nebo historické město **Lwówek Śląski**.

Lwówek Slezský (Lwówek Śląski) – 37 km od Jelení Hory

Historické město položené na středověké obchodní stezce Via Regia s tradicí vaření místního piva již od roku 1209.

lwowekslaski.pl

Polana Jakuszycka 1

– 36 km od Jelení Hory

Zdejší vyhlášené běžecké trasy o celkové délce kolem 100 km uspokojí jak závodníky, tak i amatérské milovníky bílé stopy (nejvýše položené trasy jsou situovány ve výšce téměř 1000 m). Po skončení zimní sezóny slouží tyto trasy cyklistům.

- **Horolezecké skály** – Sokoliki 2
- **Národní park Krkonoše** – Sněžka (Śnieżka) 3
- **Vodopády v polských Krkonoších** – vodopád Kamierczyka 4 (nejvyšší vodopád v polských Sudetech), vodopád Szklarki 5, vodopád Podgórna

www.jakuszyce.info.pl

1

2

3

4

Lvovecké Švýcarsko (Szwajcaria Lwówecka), Lwówek Śląski

Zajímavé skalní útvary s malebnými labyrinty a skalními věžemi vzniklymi působením intenzivního zvětrávání, dosahují výšky do 30 metrů.

TIP! Gastronomická trasa – „Trasa Dolního Slezska“

smakidolnegoslaska.pl

PRAVIDELNÉ AKCE

ÚNOR–BŘEZEN

Mezinárodní sjezd rohatých saní, Jelení Hora

Běh Piastovců, Jakuszyce

ČERVEN

Jelenohorské trhy starožitností a zajímavosti

Festival krkonošských chutí

Pevnost chutí – festival historické kuchyně na zámku Czocha

Rytířský turnaj o zlatý pás hradu Chojnik

Festival chutí, Liczyrzepy

ČERVENEC

Lvovecké achátové léto

ZÁŘÍ

Výstava regionálních produktů „Vyrobeno pod Sněžkou“ v Jelení Hoře

7 VALBŘICH (Wałbrzych)

VELKÝ OKRUH ČESKO-POLSKÝM POHRANIČÍM

Více než stotisícové město Valbřich (Wałbrzych) leží přibližně 70 km od Wroclawi, hlavního města Dolnoslezského vojvodství. Mnohem blíže to mají obyvatelé Wałbrzychu do České republiky. Státní hranice je vzdálená pouhých deset kilometrů a do Trutnova je to odtud necelých padesát. Město, ležící v mírném údolí obklopeném horami, je ideální pro milovníky přírody a sportu. Prochází tudy mnoho pěších stezek a cest pro silniční a horskou cyklistiku. Město se na začátku 19. století stalo plnohodnotným industriálním centrem, a to díky rozkvětu hornictví a tkalcovství. Průmyslový význam města ještě na začátku 20. století podpořil vznik sklárna a keramiky, z nichž mnohé fungují dodnes.

Víte, že...? Nacisté ve městě vybudovali mauzoleum věnované památce 23 zabitých členů národního socialistického hnutí ve Slezsku. Uprostřed nádvoří ustavičně hořel věčný plamen Walhally a mauzoleum bylo údajně pro nacisty místem černého kultu. Bylo zde objeveno několik desítek tajných podzemních chodeb a traduje se, že stavba byla propojena s komplexem podzemních továren Riese. Dnes z mauzolea zbyla pouze ruina.

Místní legenda také praví, že nedaleko Wałbrzychu prchající nacisté ukryli vlak plný kradeného zlata a jiných cenností.

114 930

85 km Rynek 9, 58-300 Wałbrzych

Centrum Informacji Turystycznej i Kulturalnej
Rynek 9, 58-300 Wałbrzych
Tel.: +48 74 66 66 068
Email: cit@starakopalnia.plcit
walbrzych.pl

CO MUSÍTE VIDĚT

Na náměstí si zaslouží pozornost nejen tři nejstarší domy (dům Pod Kotvou, Se třemi růžemi a Pod Atlanty), ale také řada vináren, v nichž si na konci 18. století vychutnával svou skleničku i slavný německý spisovatel Johann Wolfgang Goethe. Za návštěvu stojí i nejstarší **městská těžební věž Thorez**, v níž je od roku 1995 instalována **pobočka Průmyslového a technologického muzea**. Ta je zaměřena na historický vývoj těžby uhlí ve městě a v jeho okolí. Největším klenotem města je bezesporu tajuplný **zámek Książ** (→ s. 40), který měl plnit funkci Hitlerova sídla. Nedaleko zámku byl na počátku 20. století vybudován palmový skleník, kde lze najít cca 250 druhů rostlin z různých klimatických pásem téměř z celého světa.

Stara Kopalnia – Centrum Nauki i Sztuki w Wałbrzychu- Vědecko-umělecké centrum

Centrum vědy a umění Stara Kopalnia je největší atrakcí průmyslové turistiky v Polsku. Nachází se na území dřívějšího uhelného dolu Julia. Revitalizace (dokončená v roce 2014) největšího valbřického dolu, zaměstnávajícího v době největší slávy několik tisíc horníků, umožnila vznik výjimečného objektu. Jedná se o 4,5 hektaru historických průmyslových objektů, obohacených o autentické vybavení, zahrnující zabezpečený a návštěvníkům zpřístupněný strojový park. Díky průvodcům (horníkům, kteří byli kdysi zaměstnáni v uhelném dole Julia), pracujícím v centru Stara Kopalnia, si může každý návštěvník nejen prohlédnout velkou část důlní infrastruktury, ale má také možnost seznámit se se specifiky nebezpečné a náročné práce horníka.

starakopalnia.pl

VELKÝ OKRUH ČESKO-POLSKÝM POHRANIČÍM

VÝLETY DO OKOLÍ

Pokud se rozhodnete vydat na sever od města Valbřich a dále do polského vnitrozemí, zastavte se ve Svidnici 1 a Jaworze 2, kde si můžete prohlédnout unikátní dřevěné kostely zapsané na seznamu UNESCO (→ s. 48). Techničtí nadšenci mohou strávit dlouhé hodiny v Muzeu průmyslu a železniční dopravy v Jaworzyně. K příjemným procházkám a cykloturistice vybízí Přírodní rezervace Wawoz.

Města Javor a Svidnice dělí 30 km, ale spojuje je unikátní architektonický úkaz – kostely míru – od r. 2001 zapsány na seznam UNESCO. Oba vznikly ve druhé polovině 17. stol. po nastolení míru po třicetileté válce, kdy císař Ferdinand III. Habsburský přiznal obyvatelům Slezska právo na výstavbu kostelů míru pod podmínkou, že budou dřevěné, ve vzdálenosti na dostřel dělové koule z městských hradeb. Tak vznikly dřevěné, navenek nenápadné, ale uvnitř velmi zdobené kostely. Kostel v Jaworu pojme 6 000 osob, kostel ve Svidnici 7 500 osob.

Muzeum průmyslu a železniční dopravy (Muzeum Przemysłu i Kolejnictwa na Śląsku w Jaworzynie Śląskiej)

Historický železniční park obsahuje objekty z doby od roku 1890 do 70. let 20. století. Sběrka se skládá ze 40 parních lokomotiv (polské, německé, anglické a americké výroby), elektrických a dieselových lokomotiv, 50 vagonů a jiných železničních vozidel rozmístěných na kolejích o celkové délce 2 km.

V muzeu si návštěvník může vyzkoušet tzv. „Parní trasu“ - lze se svést parní lokomotivou Tkt48-18 nebo československým motorovým vagonem „Motorák“ z roku 1956. V průběhu jízdy jsou prezentovány důležité železniční objekty – např. vodní jeřáb, stavba olejárny a pískovny, montážní kanál, propadlo apod.

V muzeu se nachází také sbírka historických motorek Harley-Davidson - největší v Polsku (modely z let 1924–1984 jsou zrestaurované a technicky funkční) a expozice automobilových hraček.

muzeumtechniki.pl

Myslibořská rokle (Wąwóz Myśluborski w Parku Krajobrazowym Chełmy)

CHKO – Park Krajobrazowy Chełmy – Wąwóz Myśluborski (Myslibořská rokle) je jediným místem v Polsku, kde roste vzácná odrůda kapradí. V chráněné krajinné oblasti vznikla naučná stezka dlouhá 4,5 km a také cyklostezka (9 km).

Západně od Valbřichu můžete najít cisterciácký klášterní komplex v Křesoboři (Krzeszów) (→ s. 47) a podzemní komplex (Riese) v Kamiennej Górze (→ s. 61), kde rozlušíte další tajemství z doby 2. světové války. Jih a jihovýchod směrem od města láká návštěvníky především svými podzemními systémy chodeb vybudovanými nacisty.

Ve Wojslawicích, východně od Valbřichu, můžete prozkoumat jednu z nejvýznamnějších dendrologických zahrad v Polsku – místní arboretum.

Arboretum Wojsławice

Arboretum zabírá plochu přes 65 hektarů, rozkládá se v nadmořské výšce 250–275 metrů. Nachází se zde cca 2500 druhů dřevin a 3500 druhů jiných rostlin. Zahrada disponuje velkou kolekcí rododendronů, lilí, a zimozrůžů. Wojsławické arboretum má dlouhou tradici, již v roce 1821 byl na jeho místě zřízený romantický park. O 60 let později byl přeměněn na rododendronovou zahradu. Po roce 1946 byla zahrada znárodněna, řízena po nějakou dobu jako státní statek a nakonec upravena do současné podoby.

TIP! Trasa regionální kuchyně – „Chutě Dolního Slezska“ („Szlak kulinarny „Smaki Dolnego Śląska““)

PRAVIDELNÉ AKCE

DUBEN–ZÁŘÍ

Květinový festival na zámku Książ (Festiwal Kwiatów na Zamku Książ)
Sudety MTB Zone Cup, Valbřich

KVĚTEN–ZÁŘÍ

Koncerty Míru, Javor

KVĚTEN

Středověký jarmark na zámku Grodno

ČERVEN

Dolnoslezský Festival Polévky (Dolnośląski Festiwal Zupy w Jedlinie-Zdrój)

ČERVENEC

Castle Party na hradě Bolków

Město leží na historické trase mezi Prahou a Vratislaví (Wrocław). Kulturní bohatství Kladska jej řadí k nejkrásnějším městům Dolního Slezska. Dominantou je zdejší mohutná pevnost rozprostírající se na kopci, na okraji historického centra. Pevnost vznikla za rakouské vlády v 17. století a dnes návštěvníkům nabízí prohlídky unikátního podzemního labyrintu chodeb. Při pohledu z valů pak oceníte krásný výhled na město a jeho okolí. Za pozornost stojí také gotický most sv. Jana se šesti barokními sochami, který bývá často označován jako miniaturní verze Karlova mostu v Praze. Zavítat můžete také do bývalého jezuitského kláštera, kde nyní sídlí místní muzeum.

27 977

Wrocław 91 km

Regionální turistické centrum Kladsko
Plac B. Chrobrego 1, 57-300 Kłodzko
E-mail: rit@um.klodzko.pl
www.klodzko.pl

CO MUSÍTE VIDĚT

Severně od města se táhne údolí s největší koncentrací horských masivů v Dolním Slezsku. Úsek mezi Barda a Lawica je proto jedním z nejlepších míst v Polsku pro rafting. Splouvání nenáročné řeky s horským charakterem je skvělou kombinací sportu a rekreace. Trasa je dlouhá 15 km a její zdolání vám zabere 3–4 hodiny. Kousek dál na severovýchod se můžete zastavit ve městečku Zabkowie Slaskie, dříve známé jako Frankenstein. Nedaleká Stříbrná Hora vám umožní nahlédnout do své unikátní pevnosti (→ s. 60), která je největším horským objektem tohoto typu v Evropě. Pokud patříte k cyklistickým nadšencům, tak určitě nevynechte možnost projet se po vyhlášené síti cyklotras – Strefa MTB Sudety. Ve městě Dzierzoniów zase můžete nahlédnout do synagogy, jež je jedním z mála dochovaných židovských chrámů v Dolním Slezsku, které přežily Křišťálovou noc.

Zabkowie Slaskie – 23 km od Kladska

Město je proslavené nejen svou šikmou věží, ale také hrůznou historií z roku 1606, která měla inspirovat Mary Shelley k sepsání slavného románu Frankenstein. Šikmou věž, jejíž výška dosahuje 34 m a odklon od svislé osy činí 2,41 m, se nachází nedaleko náměstí. Stavba pochází z počátku 15. století a dnes slouží jako vyhlídková věž.

Víte, že...? V roce 1606 vypukl ve městě mor šířící se závratnou rychlostí. Po nějaké době se ukázalo, že skupina osmi hrobníků využila epidemie ke svému obohacení a také děsivým rituálním praktikám. Z nakažených mrtvol měli vyrábět smrtící prášek, který rozptýlili ve vyhlášených domech. Po smrti jejich obětí pak domy vyrabovali a některá z těl využili k temným rituálům.

Strefa MTB Sudety – 35 km od Kladska

Jedná se i největší systém značených MTB tras v Polsku. K dispozici máte více jak 500 km v oblastech Bielawa, Dzierzoniów, Gluszyca, Mieroszów, Nowa Ruda, Pieszyce, Srebrna Góra a Walim. Některé z nich vedou bezprostředně na hranici Bikeresortu Broumovsko.

Pokud vás cesta zavede **západním směrem** od Kladska, zastavte se v lázeňských městech Duszniki-Zdrój a Kudowa-Zdrój, kde můžete navštívit zajímavé expozice místních muzeí. A kousek od česko-polských hranic se rozprostírá **Národní park Stolové hory** s unikátním skalním městem a překrásnými výhledy.

Muzeum papíru, Duszniki-Zdrój – 22 km od Kladska

V roce 1968 byl starý papírenský mlýn přeměněn na muzeum papírnictví, kde se dodnes papír vyrábí. Během prohlídky na vlastní oči uvidíte, jak se metodou, známou od středověku, papír vyrábí.

TIP! V rámci workshopů si můžete dokonce vytvořit vlastní list papíru.

www.muzpap.pl

Muzeum lidové kultury Sudetského pohoří, Pstrážna – 35 km od Kladska

Skanzen původních chalup a venkovského hospodářství. Doporučujeme okusit vesnický chléb pečený podle tradiční receptury a k němu např. ručně tlučené máslo z kravského mléka. Od jara do podzimu zde probíhá mnoho akcí spojených s prezentací venkovského života a s ním souvisejících povinností.

TIP! Skupinám se po předchozí domluvě nabízí jedinečný zážitek v podobě výroby tradičního domácího másla.

Hejšovina, Národní park Stolové hory – 35 km od Kladska

Pískovcový vrch se vypíná do výšky 920 m a podobně jako Adršpašské skály láká každoročně k prohlídce tisíce návštěvníků. Hejšovina je labyrintem puklin, chodeb, skalních věží a roztodivných útvarů.

www.pngs.com.pl

Dzierzoniów – 42 km od Kladska

Místní synagoga byla vybudována v roce 1875 a zachovala se i během 2. světové války, jelikož sloužila ke správním účelům Hitlerjugend. Po válce se sice opět vrátila ke své původní funkci, ale v 70. letech došlo k nucenému odsunu Židů a na začátku 80. let byla synagoga uzavřena. V současné době se židovská nadace snaží vrátit tomuto místu život a proměnit ji v místo setkání s dějinami, náboženstvím a židovskou kulturou.

Filumenistické muzeum, Kladská Bystrice (Bystrzyca Kłodzka) – 35 km od Kladska

Muzeum o historii požárnictví a regionu. Hlavní muzejní sbírky tvoří předměty nehořlavých věcí a také pojistek, benzínů, plynu, elektrických, chemických zapalovačů, kovových a kamenných škatulí, jakož i obalů a štítků z Polska, evropských zemí a celého světa.

www.muzeum-filumenistyczne.pl

Co navštívit vydáte-li se jižně od Kladska? Rozhodně unikátní **rašeliniště pod Zielencem** lákající k nenáročným procházkám, jednu z nejkrásnějších polských **jeskyní** nebo bývalý **uranový důl** **I** v obci Kletno. Když budete pokračovat až do České republiky, zastavte se také v **Dolní Moravě** a projděte se stezkou v oblacích.

Uranový důl, Kletno – 35 km od Kladska

V oblasti kolem Kletna se již od středověku těžila ruda pro tavení železa, stříbra a mědi. Těžba uranu zde započala v roce 1948 na popud Sovětského svazu, který pátral po zdrojích uranu k výrobě atomové bomby. Během pěti let fungování dolu bylo vyraženo celkem 37 km chodeb. Za tu dobu se vytěžilo na 20 tun uranu. Od roku 2002 je zde přístupná 200 m dlouhá turistická trasa, která návštěvníky seznamuje s kolekcí minerálů a hornického vybavení.

www.kletno.pl

Medvědí jeskyně, Kletno – 35 km od Kladska

Medvědí jeskyni najdete v masivu Králického Sněžníku, nedaleko obce Kletno. Jedná se o největší jeskyni v polských Sudetech a také jednu z nehlubších v celém Polsku. Unikátní mikroklima jeskyně udržuje stálou teplotu okolo 6°C a vlhkost vzduchu je zde 100%. Prohlídková trasa vás po pohodlném chodníku provede středním patrem jeskyně. Počet vstupů za den je omezený, proto doporučujeme prohlídku po předchozí rezervaci.

Víte, že...? Během doby ledové vznikly v jeskyni nánosy bohaté na pozůstatky tehdy žijících živočichů. Největší množství těchto pozůstatků pochází právě z medvěda jeskynního, po němž byla jeskyně pojmenována.

PRAVIDELNÉ AKCE

ČERVEN

Festival pevnosti, Stříbrná Hora

ČERVENEC

Mezinárodní taneční festival, Łądek-Zdrój
Papírový festival, Duszniki-Zdrój

SRPEN

Dny pevnosti, Kladsko
Chopinův mezinárodní festival, Duszniki-Zdrój

Rašeliniště pod Zielencem – 30 km od Kladska

U největšího turistického střediska polské části Orlických hor, Zielence, se rozprostírá rozsáhlé rašeliniště, ve kterém pramení řeka Orlice. Rozloha rašeliniště činí přes 218 ha a jeho stáří je odhadováno na 7600 let. Přírodní rezervaci vede zelená turistická stezka, ze které vyběhají 2 povalové chodníky. První vás zavede do severní části nazvané Topielsko, kde najdete přístupnou vyhlídkovou věž. Druhým chodníkem se pak dostanete do části Czarne Bagno. Na území rezervace žije velké množství vzácných rostlinných i živočišných druhů.

Víte, že...? Roste zde bříza trpasličí (*Betula nana*), která je typická spíše pro Skandinávii a Grónsko a v Polsku se vyskytuje pouze ve třech lokalitách.

Stezka v oblacích, Dolní Morava – 55 km od Kladska

Díky stezce, vybudované v roce 2015, máte jedinečnou příležitost projít se v korunách stromů ve výšce 1116 m a užít si výhled na okolní horské masivy. Svým tvarem má stavba připomínat let nočního motýla. Na vrchol 55 m vysoké stavby se dostanete po síti dřevěných cest, ale k přesunu z jednoho patra do druhého můžete vyzkoušet atrakci zvanou „rukáv“, vyrobenou z husté sítě provazů.

TIP! K rychlé cestě dolů využijte 100 m dlouhý tobogán.

www.dolnimorava.cz/stezka-v-oblacich

9 NISA (NYSA)

Víte, že...? Ve zvonici je zpřístupněna kolekce kostelních předmětů s názvem „Poklad sv. Jakuba“. Tyto předměty uschoval v roce 1945 místní farář, přičemž polovina z nich byla nalezena již v 50. letech a zbytek teprve v roce 2003.

Pevnost Nisa (→ s. 61) je jedním z nejmohutnějších fortifikačních systémů ve Slezsku. Pozůstatky pruské pevnosti si můžete prohlédnout v ulici Piastowska (bastion sv. Hedviky) nebo Powstanców Slaskich (Fort Wodny).

Západním směrem nedaleko Nisy natrefíte na **Pačkov (Paczków)**, pevnostní město s unikátním Plynárenským muzeem. O 10 km dále můžete zavítat také do bývalé zlatokopecské osady, **Zlatý Stok**, kde nahlédnete do temných chodeb zpřístupněného zlatého dolu.

VÝLETY DO OKOLÍ

Pačkov (Paczków) – 25 km od Nisy

Město bylo ve 14. století obestavěno dvojitým pásmem hradeb o délce 1 200 m a výšce až 7 m, které se téměř kompletně dochovalo až dodnes. Díky množství dochovaných bašt a třem vjezdovým branám s věžemi získalo město přezdívku „slezské Carcassonne“. Nejstarší a nejmohutnější je 30 m vysoká Vratislavská věž, která dnes slouží jako rozhledna. Součástí fortifikačního systému je i unikátní opevněný kostel sv. Jana Evangelisty ze 14. století.

Víte, že...? V jižní lodi kostela se nachází kulatá kamenná studna, která sloužila nejen k čerpání vody, ale také jako úkryt.

VELKÝ OKRUH ČESKO-POLSKÝM POHRANIČÍM

44 423

Vratislav (Wrocław) 91 km

Centrum Informacji Turystycznej w Nysie
Bastion św. Jadwigi, ul. Piastowska 19, Nysa
Tel.: +48 77 433 49 71, +48 602 654 128
E-mail: biuro@twierdzanysa.com
www.informacja-turystyczna.nysa.pl
www.nysa.eu

Nisa je jedním z nejstarších slezských měst a díky množství sakrálních památek si vysloužilo přezdívku „slezský Řím“. Díky své strategické poloze v blízkosti česko-polských hranic sloužila Nisa především jako pevnostní město. V roce 1945 došlo ke zničení více než poloviny města Rudou armádou. Přesto toho k vidění svým návštěvníkům dnes Nisa nabízí hodně.

K nejhodnotnějším městským pokladům patří **bazilika sv. Jakuba a sv. Anežky** (→ s. 48), jeden z největších gotických chrámů v Polsku. Hned vedle chrámu stojí pozdně gotická stavba zvonice, která nebyla nikdy dokončena.

Plynárenské muzeum, Pačkov (Paczków)

V muzeu si prohlédnete vše, co souvisí s klasickým plynárenským průmyslem. Nejen zachovanou techniku pro výrobu plynu, ale také značné množství plynových domácích spotřebičů a vůbec největší sbírku plynoměrů v Evropě. Muzeum sídlí v budově plynárny, která mezi lety 1902-1977 dodávala plyn pro potřeby města.

VELKÝ OKRUH ČESKO-POLSKÝM POHRANIČÍM

Zlatý Důl (Złoty Stok) – 35 km od Nisy

Největším zdejším turistickým lákadlem je prohlídková trasa v bývalém zlatém dole. Trasa začíná ve Štole Gertruda, kde je k vidění staré hornické nářadí, mapy nebo pec na tavení zlata. V bočních chodbách byla zřízena laboratoř J. Schärferberga, chemika hledajícího elixír věčného života. Namísto elixíru se mu však podařilo objevit velmi silný jed – arsenik. Existuje dokonce legenda, že arsenikem ze Zlatého Stoku byl tráven samotný Napoleon. Ze štol pak budete pokračovat Chodbou smrti, která svým názvem odkazuje na svou ponuru minulost. Horníci podezřelí z krádeže zlata zde měli být pomoci malty připevnováni ke stěnám a umírat v hrozných mukách.

TIP! Odvážlivci z řad návštěvníků mohou část trasy projet na speciální 8 m skluzavce nebo splout na lodi s názvem Titanic. Opravdovou raritou je zdejší podzemní vodopád, jediný v celém Polsku.

www.kopalniazłota.pl

Jen něco málo přes 20 km vás dělí od polsko-českých hranic, když se vydáte na jih od Nisy. Ale ještě než přejedete hranice a dojedete do Jeseníků, zastavte se v městečku **Glucholazy**, kde můžete vystoupit na solnou věž, jejíž mikroklima by za jasného dne mělo vynahradit 3 dny pobytu u moře.

Zlatorudný skanzen, Zlaté Hory – 30 km od Nisy

Středověký hornický skanzen se nachází na řece Olešnici u Zlatých Hor. V údolí ztracených štol si prohlédnete repliku dobových zlatorudných mlýnů ze 14. století jako připomínku časů největší slávy dobývání zlata ve zdejších krajích. V Hornické osadě pak uvidíte ukázky tradičních domácích řemesel. Skanzenem vede naučná stezka, která vás mj. přivede k místu, „kde voda teče do kopce“.

Víte, že...? Hlavní přírodní kanál do rýžovišť je stále v provozu, a jelikož zde geologové prokázali vysoký obsah zlata, můžete se i vy pokusit objevit svůj zlatý poklad.

zlatehory.cz

Niské jezero – 7 km od Nisy

Niské jezero malebně se rozkládá v podhůří Zlatohorské vrchoviny na území Otmuchowsko-nyské Chráněné krajinné oblasti a také v oblasti Natura 2000 – Speciální oblasti ochrany ptáků „Niská nádrž“. Čistá voda, různorodá pobřežní linie a infrastruktura činí z jezera oblíbené rekreační místo. Je to ráj pro rybáře, milovníky vodních sportů a jachtaře.

TIP! Festival ohně a vody – velkolepá show na vodě a na nebi (soutěž ohňostroju na pláži Niského jezera).

i.nysa.pl

Rozhledna Biskupská Kupa – 30 km od Nisy

Kamenná, 18 m vysoká rozhledna z roku 1898, je nejstarší rozhlednou v Jeseníkách. Z rozhledny lze zahlédnout Polsko, vrcholy Jeseníků a Zlaté Hory.

Víte, že...? Biskupská Kupa stojí na místě původní vyhlídkové věže, v níž byla zřízena 1. poštovna na Moravě. A i dnes můžete přímo od rozhledny posílat obyčejné listovní zásilky.

Chráněná krajinná oblast Opavské hory (Góry Opawskie) – 30 km od Nisy

Jedna z nejkrásnějších rekreačních oblastí Opolska. Zahrnuje severní svahy a podhůří Opavských hor (Góry Opawských) ležící na hranici s Českem – známé pod názvem Zlatohorská vrchovina. Nejčennější z nich jsou rezervace: „Olszak“, „Las Bukowy“ a „Cicha Dolina“. V oblasti se také nachází geologicky-krajinná rezervace „Nad Białką“. Chráněnou krajinnou oblast pokrývá síť turistických stezek o délce 128 km, přes 30 km stezek přírodně-naučných a početné trasy pro pěší, hipoturistiku, cykloturistiku a běh na lyžích.

zopk.pl

Národní přírodní rezervace Rejvíz – 35 km od Nisy

Rejvíz se nachází ve výšce 800, mezi městem Jeseník a Zlatými Horami. Tato část krajiny je zcela odlišná od té okolní svou specifickou flórou i faunou. Jedná se o největší rašeliniště na Moravě a jeho stáří se odhaduje na 6000-7000 let. Nejobtativnější místa jsou zpřístupněna pomocí naučné stezky, která vás zavede až k Velkému mechovému jezírku.

Červenohorské sedlo – 50 km od Nisy

Červenohorské sedlo je důležitým východiskem turistických tras v oblasti Hrubého Jeseníku, vybavené potřebnou infrastrukturou pro letní i zimní turistiku.

Rychlebské stezky – 50 km od Nisy

Traily pro horská kola vznikly zrekonstruováním starých loveckých chodníků a nabízejí (nejen) zkušeným jezdčům maximální zážitky z jízdy. Jedná se o několik propojených okruhů uprostřed krajiny Rychlebských hor s hlubokými lesy, obrovskými žulovými balvany, opuštěnými lomy a horskými potoky.

www.rychlebskestezky.cz

Praděd – 60 km od Nisy

Praděd je se svými 1491 m nejvyšší horou Moravy a na jeho vrcholku stojí vysíláč s rozhlednou. Z vyhlídky se vám naskytne krásný rozhled na Lysou Horu, Sněžku i Radhošť. Při dobré viditelnosti můžete spatřit také slovenské Vysoké Tatry a Malou Fatru a rakouské Nizké Alpy. V zimní sezóně je zde k dispozici řada vyhlášených lyžařských středisek a běžeckých tras.

Velké Losiny – 70 km od Nisy

Kromě renesančního zámku a termálních lázní přitahuje největší pozornost návštěvníků místní papírna, kde se již po 4 staletí vyrábí papír tradičním manufakturním způsobem. Muzeum papírupředstavuje svým návštěvníkům ve dvou prohlídkových okruzích tradiční výrobní techniku papíru, dějiny řemesla i řadu technických zajímavostí.

www.iclosiny.cz

Přecherčpávací vodní elektrárna Dlouhé stráně – 80 km od Nisy

Navštivte největší přecherčpávací vodní elektrárnu na světě a nejrozsáhlejší vodní energetické dílo v ČR. Exkurze vám umožní nahlédnout do technologického provozu v obrovských podzemních prostorách, dolní nádrže i impozantní horní nádrže v nadmořské výšce 1 350 m.

www.dlouhe-strane.cz

Šumperk – 80 km od Nisy

Důvodem, proč navštívit město označované za bránu Jeseníků, je kromě jeho historického centra také jedinečná čarodějnická expozice odhalující místní krvavou historii 17. století.

www.sumperk.cz

Opolí leží na jihu Polska, na řece Odře. Patří mezi nejstarší polská města a může se pochlubit bohatou historií a množstvím architektonických památek.

127 792

Wrocław 104 km

Opolskie Centrum Informacji Turystycznej
ul. Żeromskiego 3, 45-053 Opole, Tel.: +48 77 44 12 521
visitopolskie.pl

CO MUSÍTE VIDĚT

Centrum města tvoří **Rynek**, náměstí, které si uchovalo svůj středověký ráz. Dominantou náměstí je **neorenesanční radnice** z 19. století, jejíž stavba byla inspirována slavným florentským palácem Vecchio. Okolo Rynku najdete nejvýznamnější městské **kostely**: katedrálu Povýšení sv. Kříže s mauzoleem piastovských knížat, kostel P. M. Bolestné a sv. Vojtěcha vystavěný již v 10. století a františkánský kostel Nejsvětější trojice. Za návštěvu stojí také místní muzejní expozice, především pak interaktivní **Muzeum polské písničky** nebo nedaleké Muzeum opolské vesnice s rozsáhlou venkovní expozicí. Existenci knížecího hradu dokládá 42 m vysoká **Piastovská věž** z přelomu 13. a 14. století, na kterou můžete vystoupat a prohlédnout si malou tematickou expozici. Rozhodně také nevynechtejete procházku kolem Młynówki, starého koryta řeky Odry v centru Opole, připomínající Benátky. Vydejte se také do místní ZOO na ostrově Bolko, kde uvidíte exotické i ohrožené druhy zvířat.

Muzeum opolského venkova

Skanzen zahrnuje téměř 50 historických dřevěných objektů vypovídajících o životě na venkově od 17. do 19. století. K vidění jsou tu vesnické chalupy, stodoly, sýpky, kostel, kovárna nebo vodní a větrný mlýn. Vše je vybaveno dobovým nábytkem a zařízením.

www.muzeumwsiopolskiej.pl

Muzeum polské písničky

Multimediální expozice nabízí návštěvníkům průřez historií polské písničky od 1. poloviny 20. století do moderní doby. Uvidíte zde na 580 videoklipů a uslyšíte na 2000 audio nahrávek známých polských interpretů.

TIP! V nahrávací kabině se můžete na chvíli stát pěveckou hvězdou, vyzkoušet si hru na bicí nebo se převléknout do virtuálních kostýmů.

muzeumpiosenki.pl

Piastovská věž

Průvodce vám zde představí historii středověké věže a provede expozicí. 35 metrů vysoká věž patří k nejstarším obranným stavbám v Polsku a její význam vám přiblíží multimediální prezentace.

www.wiezapiastowska.pl

ZOO

Zoologická zahrada se rozkládá na ostrově Bolko na řece Odře. Na 20 hektarové ploše žije více než 1000 zvířat ze 130 druhů. Je jedinou zoologickou zahradou v Polsku chovající gorily nížinné a lachtana kalifornského.

zoo.opole.pl

VÝLETY DO OKOLÍ

Z Opolí se můžete vydat jihozápadním směrem do města **Nisa**. Po cestě natrefíte na **zámek Niemodlin** 1, který byl postaven už ve 13. století za účelem ochrany celého Opolska a **Muzeum válečných zajatců v Lambinowicích**. Kousek na Nisou můžete zavítat také do **Paczkówa**, kde nahlédnete do Metamuzea motorizace.

Muzeum válečných zajatců, Lambinowice – 40 km od Opolí

Muzeum se nachází v bývalém zajateckém táboře Lamsdorf, dříve nazývaném tábor I. Výstava se nachází v budovách bývalého ředitelství a strážní budovy Wehrmachtu. Počátky Lamsdorfu sahají do francouzsko-pruské války. Během druhé světové války byl tábor jedním z největších v německém systému válečných zajatců.

www.cmjw.pl

Nisa – 55 km od Opolí

Město, přezdíváné Slezský Řím, láká návštěvníky především pozůstatky opevnění z doby, kdy byla Nisa jednou z nejsilnějších pevností v Evropě. Jedná se o jeden z nejzachovělejších fortifikačních systémů ve Slezsku (→ s. 61). Za prohlídku stojí také bazilika sv. Jakuba a sv. Anežky, která je jedním z největších gotických chrámů v Polsku (→ s. 48).

www.nysa.eu

Metamuzeum motorizace Paczków – 80 km od Opolí

Metamuzeum vzniklo z podnětu Nadace rodiny Bierniackých „Ponětí o představě“ jako edukační centrum. Cílem je propagace technické kultury a uživatelských znalostí z oboru fyziky a mechaniky. 11 interaktivních pracovišť, tzv. zkušebních středisek, se rozprostírá na rozloze 1200 m². V areálu se nachází sbírka několika desítek historických aut a motocyklů. Lze tu obdivovat klasické Fordy, Mercedesy, Porsche, Ferrari a dokonce i legendu polské motorizace – motocykl Sokół 600. V sousední budově se nachází galerie moderního umění „Na Hoplach“ a také vinice „Hople Paczków“. Celý komplex je unikátní atrakcí Paczkowa.

pow.org.pl

Vydáte-li se na jih od Opolí, směrem k česko-polským hranicím, objevíte poklad v podobě **zámku Moszna** (→ s. 40), který je často připodobňován ke slavnému Disneyho hradu. Nedaleko zámku natrefíte na opravdový unikát, **Továrnu robotů** (→ s. 56), inspirovanou slavnými sci-fi filmy. Ještě než přejedete hranice a dojedete do Jeseníků, zastavte se v městečku **Glucholazy**, kde můžete vystoupat na solnou věž, jejíž mikroklima by za jasného dne mělo vynahradit 3 dny pobytu u moře. Za opolským přírodním bohatstvím se můžete vydat na jihovýchod od Opolí, do **CHKO Hora sv. Anny** 2, kde najdete také stejnojmenné poutní místo s klášterním komplexem a velkolepý amfiteátr vybudovaný nacisty.

Východně od Opolí se rozkládá **Turawské jezero**, oblíbené rekreační místo pro milovníky vodních sportů a rybaření. Jezero bylo vytvořeno na **Malé Pěně**, meandrující nížinné řece s horským charakterem, ideální pro vodáckou turistiku. Sotva pár kilometrů od jezera byly nalezeny fosílie plazů z období před 225 miliony let, což stálo za nápadem vybudování **Jura Parku** v Krasiejówě.

Turawská jezera – 20 km od Opolí

Jezero je obklopené lesními komplexy, které chrání písčité pláže před větrem. Oblast je známá jako vynikající rybářský revír pro lov candátů, štik, úhořů i kaprů a také jako významná ornitologická lokalita.

Pokud zamíříte z Opolí na sever, zastavte se ve **Stobrawské chráněné krajinné oblasti**, která je hotovým rájem pro pěší turisty i cyklisty.

Stobrawská chráněná krajinná oblast – 30 km od Opolí

Území parku se rozprostírá v délce okolo šedesáti kilometrů a zahrnuje část údolí řeky Odry. Hlavním bohatstvím oblasti jsou lesy, které tvoří okolo 78% jeho plochy, a jeho výjimečnost dokazuje téměř čtyřicet chráněných druhů zvířat a stejně tolik velmi vzácných rostlin. V parku žije 170 druhů zpěvného a vodního ptactva, včetně několika vzácných a vyhynutím ohrožených druhů.

PRAVIDELNÉ AKCE

ČERVEN

Národní festival polské písně, Opolí

ČERVENEC

Aeropiknik a balonové mistrovství Polska, Paczków
Dny pevnosti Nisa

JuraPark, Krasiejów – 25 km od Opolí

Jediné muzeum na světě, které se nachází nad aktivní paleontologickou lokalitou. V JuraParku na vás mezi dalšími atrakcemi čeká více než 200 modelů dinosaurů v životní velikosti, výprava tunelem času nebo prehistorické akvárium.

www.juraparkkrasiejow.pl

11 RATIBOŘ (RACIBÓRZ)

VELKÝ OKRUH ČESKO-POLSKÝM POHRANIČÍM

55 189
Katowice 129 km
Městské informační centrum
ul. Długa 2, 47-400 Racibórz
E-mail: mci@um.raciborz.pl

Ratibóř je jedním z historických hlavních měst Horního Slezska s bohatým kulturně-historickým dědictvím. Skoro tisíciletá historie se podepsala na město architektonickými i uměleckými památkami ze všech epoch. Řada zdejších turistických atrakcí, vč. zachovalého hradu (→ s. 40) s rozsáhlou expozicí a přilehlým parkem, každoročně přitahují zájem tisíců návštěvníků.

Víte, že...? Kolem roku 1290 kníže Přemysl I. nechal vystavět gotickou kapli, která byla zasvěcena anglickému mučedníkovi - sv. Tomáši Becketovi z Cantebury. Jedná se o nejzářnější objekt tohoto typu v Polsku. Je přirovnávána k slavné pařížské kapli, proto je nazývána slezskou Sainte-Chapelle.

CO MUSÍTE VIDĚT

Na ratibořském náměstí můžete shlédnout gotický farní kostel, renesanční baštu a barokní Mariánský sloup. V místním muzeu si kromě exponátů mapujících kulturní dědictví města můžete prohlédnout dokonce i egyptskou mumii 1.

Arboretum Moravské Brány

Arboretum se rozprostírá na ploše 35 ha. Můžete se těšit na minizoo, naučné a zdravotní stezky, a také na „Začarovanou zahradu“.

Vladislav (Wodzisław Śląski) – 25 km od Ratiboře

Vladislavské náměstí je od dob osídlení města ve 13. století nejdůležitějším a jedním z největších náměstí ve slezském vojvodství. Dominantou centra je palác Dietrichsteinů na místě původního zámku.

Hraniční meandry Odry – 25 km od Ratiboře

Oblast zahrnuje část údolí Odry po obou stranách polsko-české hranice, od mostu v Chalupkach k místu, kde se Olše vlévá do Odry. Jedná se o přirozeně meandrující úsek řeky spolu s říčním územím v podobě fragmentů lužní lesů, vrbových houštin, rákosí a mokřinových luk.

Rudy – 24 km od Ratiboře

Za prohlídku zde stojí cisterciánský klášterní a zámkový komplex, který je obklopen krásnou přírodou chráněné krajinné oblasti. Jedinečný zážitek vám nabídne jízda úzkokolejkou nebo plavba na kánoích po řece Ruda.

Głubczyce – 36 km od Ratiboře

Je jedním z nejstarších měst ve Slezsku. Již ve druhé polovině 13. stol. bylo město obeháno obrannými hradbami. Unikátním prvkem głubczyckého historického městského jádra je náměstí ve tvaru čtvrtkruhu.

Přírodní rezervace Łęzczok – 6 km od Ratiboře

Přírodní rezervace vznikla v roce 1957 za účelem ochrany multidruhového lužního lesa a bývalých ciasterciáckých chovných rybníků. Největší atrakcí Łęzczoku jsou ptáci.

PRAVIDELNÉ AKCE

ČERVENEC

INTRO Festival, Ratibóř
Reggae festival, Wodzisław Śląski

SRPEN

Lyski Rock Festival, Lyski

VELKÝ OKRUH ČESKO-POLSKÝM POHRANIČÍM

TĚŠÍN (CIESZYN) 12

36 014
Katowice 124 km
Informační centrum Těšín
Rynek 1, 43-400 Cieszyn
E-mail: cieszyn@slaskie.travel
www.olza.pl

Těšín se v roce 1920 rozdělil společně s Těšínským Slezskem mezi dva nově vzniklé státy – Československo a Polsko. Řeka Olše od sebe oddělila Český Těšín a polský Cieszyn, přičemž architektonicky nejzajímavější části města včetně historického centra zůstaly Polsku. Město je symbolickým spojením obou zemí a národů.

Víte, že...? Existuje legenda o založení města roku 810, kdy se měli u pramene setkat synové Leška III. – Bolko, Leško a Češko. Ti se ze svého setkání po dlouhé cestě tak radovali, že se zde rozhodli vystavět město Těšín.

CO MUSÍTE VIDĚT

Na Zámecké hoře najdete jednu z nejdůležitějších polských památek, **rotundu sv. Mikuláše** 1, která je vyobrazena na bankovce v hodnotě 20 zlotých. Na tomto místě můžete navštívit **věž** bývalého piastovského hradu ze 14. století, dnes sloužící jako vyhlídka. Hned vedle se nachází **Zámek Cieszyn**. Dominantou centra Těšína je novorenesanční **radnice**, jejíž obloučkový štít s hodinami se stal předlohou pro logo města. Za vidění stojí také novogotický **kostel Nejsvětějšího srdce Ježíšova**, budova bývalé **synagogy** nebo **Muzea Těšínska**. K nejkrásnější části města patří **ulice Przykopa**, kde podél domů protéká potok Mlynówka, a proto se místu přezdívá Těšínské Benátky.

Muzeum tiskařství

Muzeum bylo založeno v roce 1996 pro uchování tradic tiskařství na Slezském Těšínsku. Ve sbírkách se nacházejí typografické stroje se sadou písmen, tiskařských matric, tiskařských lisů a knihařských zařízení.

Visla (Wisla)

V městečku nedaleko Třince, jihovýchodním směrem od Těšína, se vydejte na prohlídku **prezidentské rezidence**. Po nezbytné vstupní kontrole se budete moci projít interiéry s unikátní soupravou nábytku a četnými grafikami polských umělců. O dalších 20 kilometrů jižněji se zastavte ve městečku Koniakow, kde se ve zdejší expozici dozvíte o proslulé krajkářské tradici.

Víte, že...? Arcivévoda Bedřich Habsburský, zvaný markýz Gero, zde v původním loveckém zámečku hostil německého císaře Viléma II., polního maršála Hindenburga nebo bulharského cara Ferdinanda. V roce 1927 zámeček shořel a nahradila jej tato avantgardní stavba.

PRAVIDELNÉ AKCE

KVĚTEN

Kino na hranici, Těšín a Český Těšín

ČERVEN

Bez hranic, Těšín a Český Těšín – mezinárodní divadelní festival

ČERVENEC

Týden beskydské kultury, Visla a Jablunkovė

13 BÍLSKO-BĚLÁ (BIELSKO-BIALA)

VELKÝ OKRUH ČESKO-POLSKÝM POHRANIČÍM

Město leží na úpatí Slezských a Malých Beskyd. Město vzniklo spojením Bílska a Bělé v roce 195. Souměstí rozděluje řeka Bělá.

Víte, že...? Bielsko-Biala je rodištěm slavného studia kreslených filmů, kde se zrodil Bolek a Lolek nebo Rexik.

171 505
 96 km Katowice (Katowice)
Tourist Information Center in Bielsko-Biala
 Plac Ratuszowy 4, 43-300 Bielsko-Biala
 Tel.: + 48 33 819 00 50
 E-mail: bielskobiala@slaskie.travel
www.it.bielsko.pl

CO MUSÍTE VIDĚT

Město na úpatí Beskyd návštěvníkům nabízí historické náměstí s novodobou fontánou, architektonicky rozmanitou katedrálou sv. Mikuláše, zámek s historickou expozicí nebo novorenesanční radnici s vyhlídkovou věží. V centru města během procházky narazíte na mnoho dalších půvabných zákoutí.

TIP! Milovníkům kultury a architektury doporučujeme návštěvu místní galerie, Bator Art Gallery, a dřevěného kostela sv. Barbory (→ s. 51).

Východně od Bielsko-Biala leží Živec, staré město s bohatými tradicemi, se rozkládá mezi malebnými pahorky Beskyd, nad řekou Soła a Živeckým jezerem.

Živec

Prohlídku města můžete zahájit hned od turistického informačního centra, které se nachází v jeho samotném srdci, hned vedle Starého a Nového zámku. Starý zámek láká k prohlídce expozice vypovídající o místní historii a tradicích. V přilehlém parku pak uvidíte miniatury nejzajímavějších budov postavených dřívějšími majiteli Živeckého panství. Poblíž náměstí objevíte překrásnou konkatedrálu Narození Nejsvětější Panny Marie v Živci. Z centra města také vede řada turistických stezek, které vás nasměrují až k vrcholům Živeckých Beskyd. Na horu Źar, ideální místo pro wingsuiting a paragliding, se můžete svést dokonce lanovkou. Skvělé podmínky pro milovníky vodních sportů zase nabízí Živecké jezero.

Muzeum Slezského tisku, Pszczyna

Jediné muzeum tisku (novin) a tiskařství v Polsku. Muzejní expozice představuje dějiny slezského tisku od jeho počátku, až do roku 1939. Jako jediné v zemi shromažďuje muzeum časopisy, historické stroje a tiskařská zařízení. Uvnitř je také jizba Telemannova - sál hudby a poezie, kde jsou kromě kolekce z osmnáctého století prezentovány sbírky starých instrumentů. Je to v Polsku jediné muzeum tisku (novin) a tiskařství. Zahnuje prezentaci slezského tisku v historickém průřezu, a také staré tiskařské a knihařské stroje.

Zhruba 20 kilometrů jižně od města Bielsko-Biala se můžete pěšky či lanovkou vydat na nejvyšší horu Beskyd – Skrzyczne.

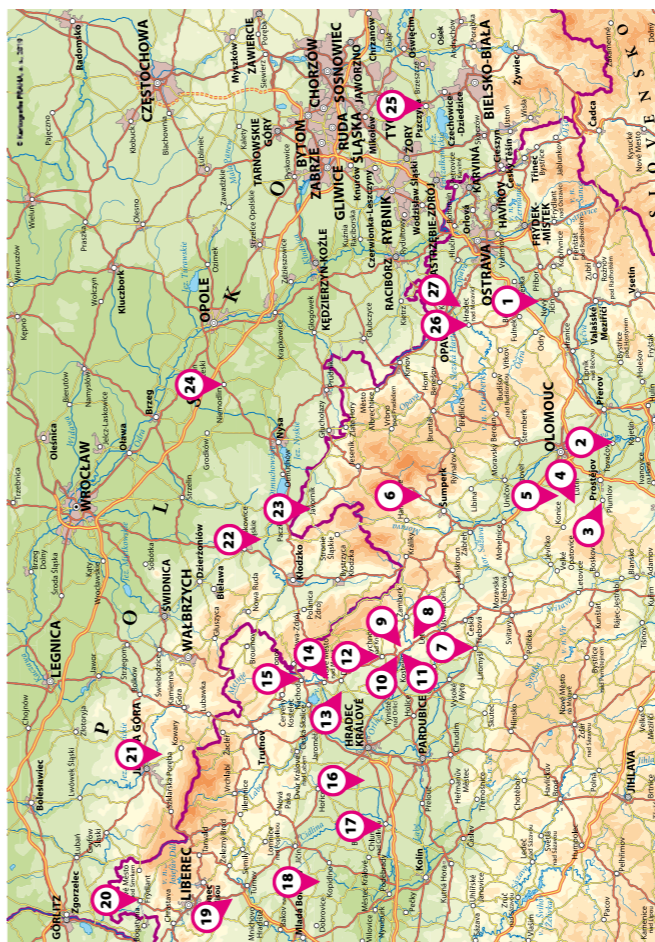
Szczyrk

Ve Slezských Beskydech je oblíbeným rekreačním střediskem s největším počtem sjezdek v Polsku, jejichž celková délka dosahuje téměř 40 km. V létě pak návštěvníci ocení rozsáhlou síť horských turistických stezek.

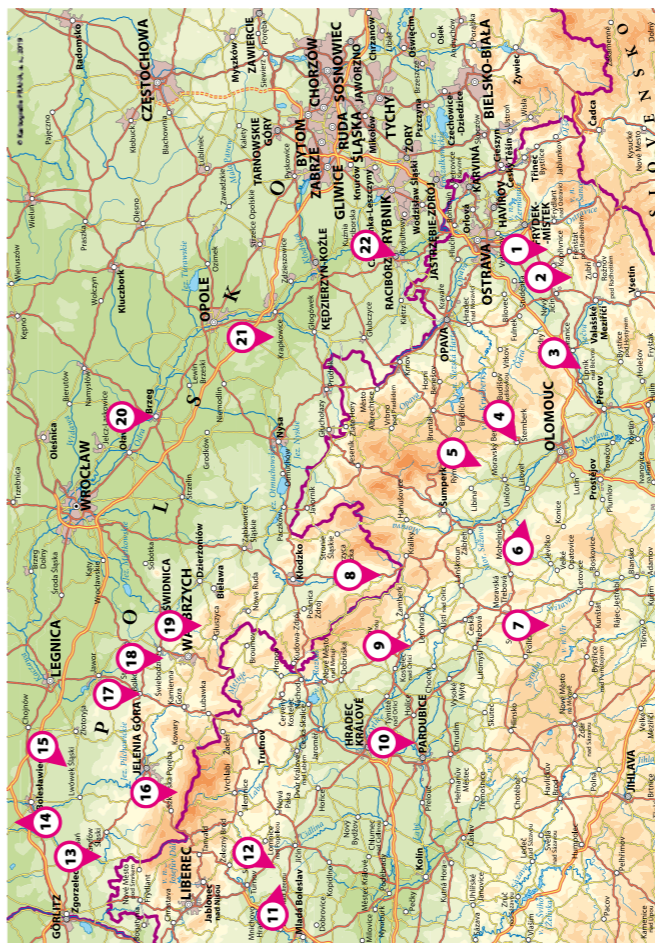

PO HRADECH A ZÁMCÍCH

ZÁMKY

HRADY

- 1 | KUNÍN → 72,4 km → 2 | TOVAČOV → 27,7 km → 3 | PLUMLOV → 12,9 km → 4 | ČECHY POD KOSÍREM → 8,9 km → 5 | NÁMĚŠTNÁ HANĚ → 63,6 km → 6 | VELKÉ LOSINY → 88,1 km → 7 | LITOMÝŠL → 31,2 km → 8 | POTŠTEJN → 5,8 km → 9 | DOUDLEBY → 6,3 km → 10 | ČASTOLOVICE → 1,3 km → 11 | KOSTELEČ NAD ORLÍCÍ → 11,3 km → 12 | RYCHNOV NAD KNĚŽNOU → 21,9 km → 13 | OPOČNO → 13,4 km → 14 | NOVÉ MĚSTO NAD METUJÍ → 10,3 km → 15 | NÁCHOD → 53,3 km → 16 | HRADEK U NECHANIC → 24,5 km → 17 | KARLOVA KORUNA → 44,3 km → 18 | DĚTENICE → 50,9 km → 19 | SYCHROV → 45,8 km → 20 | FRÝDLANT → 66,8 km → 21 | LOMNICA → 115,3 km → 22 | KAMENEC ZAKBOWICKI → 26,7 km → 23 | JÁNSKÝ VRCH → 61,8 km → 24 | NIEMODLIN → 164,2 km → 25 | PSZCZYNA → 108,2 km → 26 | HRADEC NAD MORAVICÍ → 10,9 km → 27 | RADUŇ

Délka trasy: 1 148 km

- 1 | HUKVALDY → 14,5 km → 2 | ŠTRAMBERK → 54,9 km → 3 | HELFŠTÝN → 50,3 km → 4 | ŠTERNBERK → 15,5 km → 5 | SOVINEC → 41,3 km → 6 | BOUZOV → 68,8 km → 7 | SVOJANOV → 77,6 km → 8 | MIEDZYLESIE → 45,5 km → 9 | POTŠTEJN → 47,5 km → 10 | KUNĚTICKÁ HORA → 86 km → 11 | KOST → 16,3 km → 12 | VALDŠTEJN → 75,9 km → 13 | CZOCHA → 47,5 km → 14 | KLICZKŮV → 39 km → 15 | GRODZIEC → 57,5 km → 16 | CHOJNIK → 45 km → 17 | BOLKŮV → 25,4 km → 18 | KSIĄZ → 20,6 km → 19 | GRODNO → 109,6 km → 20 | PIASTŮW SLASKICH BRZEG → 92,9 km → 21 | MOSZNA → 68,5 km → 22 | RATIBORŮ

Délka trasy: 1 100 km

HRADY

Majestátní středověká sídla každoročně lákají tisíce návštěvníků, aby na pár chvil okusili atmosféru z dob dávno minulých. Napříč česko-polským pohraničím natrefíte na opravdové unikáty architektonického i historického významu. Nedobytné hrady opředené legendami již po celá staletí inspirují spisovatele, básníky i hudební skladatele. Nechte se inspirovat i vy a vydejte se na cestu za jejich tajemstvími.

1 Hrad Hukvaldy, Hukvaldy

Počátky hradu sahají do počátku 13. století. Nejzachovalejším objektem je kaple sv. Ondřeje, kde se dnes pořádají nejrůznější koncerty a vystoupení.

Víte, že...? Hukvaldy jsou rodištěm skladatele Leoše Janáčka, na jehož počest se v areálu hradu každoročně koná hudební festival.

www.hradhukvaldy.eu

3 Hrad Helfštýn, Týn nad Bečvou

Jeden z nejrozsáhlejších středověkých hradů byl budován od začátku 14. století. V 17. století se hrad dostal do držení kardinála Františka z Ditrichštejna, který započal s demoličními pracemi, a Helfštýn tak byl zbaven rázu panského sídla. Ve své nynější podobě má hrad charakter mohutné pevnosti se šesti branami, řadou věží a systémem valů z 18. století.

Víte, že...? Každoročně v srpnu se zde koná jedno z největších setkání uměleckých kovářů v Evropě – Hefaiston.

www.helfstyn.cz

5 Hrad Sovinec, Sovinec

Na hradě z 14. stol. se pravidelně koná řada kulturních akcí, vystoupení šermířů, divadelních souborů a hudebníků. Při samostatných prohlídkách uvidíte hradní podzemí, vnitřní a vnější opevnění i interiéry.

www.hradsovinec.cz

6 Hrad Bouzov, Bouzov

Bouzov je jedním z nejnavštěvovanějších a nejpůsobivějších hradů v ČR. Dnešní podobu typického romantického sídla s cimbuřemi, arkýři, střílnami a chrličí získal bouzovský hrad po rozsáhlé přestavbě v letech 1895-1910 podle plánu arcivévodky Evžena Habsburského. V průběhu celého roku je hrad dějištěm řady kulturních akcí a kostýmovaných prohlídek.

Víte, že...? Hrad je oblíbeným místem filmařů natáčela se zde např. italská pohádka *Princezna Fantaghiro*, německý válečný film *Napola* nebo epizoda amerického seriálu *Mladý Indiana Jones*.

www.hrad-bouzov.cz

PO HRADECH A ZÁMCÍCH

2 Hrad Štramberk, Štramberk

Nad městem Štramberk se tyčí zřícenina hradu, jehož původ není dodnes znám.

www.stramberska-truba.info

4 Hrad Šternberk, Šternberk

Gotický hrad byl založen ve 13. století, později byl rozšířen v pozdně gotickém stylu a v 16. století renesančně dostavěn. Posledními majiteli hradu byli Lichtenštejnové, kteří ho přestavěli v duchu historizujícího romantismu. Hradní interiéry překvapí svou velkorysostí a bohatou výbavou uměleckých děl pocházejících z celé Evropy.

www.hrad-sterberk.cz

7 Hrad Svojanov, Svojanov

Jediný hrad v ČR, v jehož architektuře se mísí středověk s 19. stoletím. V hradním paláci je instalována expozice života na hradě v 19. století. Prohlédnout si můžete také podzemní prostory s mučírnu, ojedinělý dům zbrojnošů, sbírku hodin nebo obnovenou gotickou zahradu.

www.svojanov.cz

PO HRADECH A ZÁMCÍCH

8 Hrad Miedzylesie, Miedzylesie

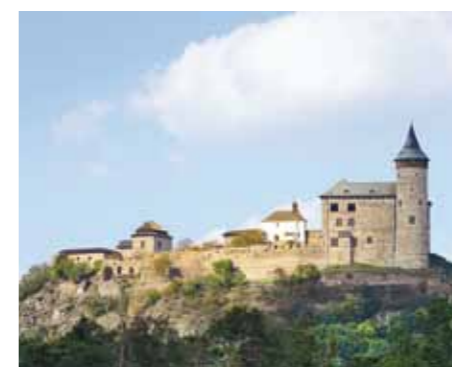
Původně malý gotický hrad se postupem času proměnil v barokní palác. Dnes jsou veřejnosti k dispozici denní i noční prohlídky zámeckých interiérů. V průběhu celého roku je hrad dějištěm řady kulturních akcí a kostýmovaných prohlídek.

www.zamekmiedzylesie.pl

10 Kunětická hora, Staré Hradiště

Když v 15. století přešel gotický hrad do majetku Pernštejnů, započala jeho zásadní renesanční přestavba. V průběhu dalších staletí však byla Kunětická hora značně zdevastována. Na počátku 20. století započaly záchranné práce podle projektu architekta Dušana Jurkoviče. Do roku 2021 by měla být dokončena zásadní stavební obnova hradu, která návštěvníkům nabídne nové prostory a expozice.

Víte, že...? V 70. letech se na Kunětické hoře natáčel český televizní seriál *Arabela*.

www.hrad-kunetickahora.cz

11 Hrad Kost, Sobotka

Kost je jedním z nejzachovalejších a nejvýznamnějších středověkých hradů v ČR. Hrad se nachází asi 18 km od města Jičín, v chráněné krajinné oblasti Český ráj. Hrad nabízí prohlídkové okruhy s tematikou rodu Kinských, majitelů hradu, k vidění je i středověká mučírna a pro děti je určena prohlídka Z pohádky do pohádky.

www.kost-hrad.cz

12 Hrad Valdštejn, Turnov

Valdštejn, nejstarší hrad Českého ráje, je branou do blízkého skalního města se čtyřmi stovkami pískovcových skalních věží. Prohlídka hradu bez průvodce zahrnuje veškeré exteriéry, návštěvu sklepení, kapli sv. Jana Nepomuckého a biliární sál. S průvodcem se v rámci prohlídky dostanete navíc do klasicistního domu a romantického paláce.

www.hrad-valdstejn.cz

13 Hrad Czocha, Lesna

Tajuplný hrad existoval již v polovině 13. století. Na začátku 20. stol. byl zrestaurován do dnešní podoby.

Víte, že...? V hradu bylo vybudováno 40 tajných chodeb, z nichž byl objeven pouze zlomek.

www.zamekczocha.com

9 Hrad Potštejn, Potštejn

Kdysi majestátní hrad byl dobyt pouze jednou, a to samotným Karlem IV., pozdějším českým králem a římským císařem.

Víte, že...? Zřícenina je známá svou pověstí o pokladu, která inspirovala spisovatele Aloise Jiráska k sepsání románu *Poklad*.

www.hrad-potstejn.cz

TIP! Hrad Trosky, Rovensko

Zřícenina gotického hradu, připomínající čertovy rohy trčící ze země, byla postavena koncem 14. století a stala se jedním ze symbolů Českého ráje. Nazývána je také branou do pekel. Trosky tvoří dvě věže se jmény Panna a Baba, která slouží jako vyhlídková věž. Návštěvníci se mohou pobavit a prozkoumat hrad s 90 minutovou únikovou hrou s robotem Čendou.

Víte, že...? Tajemné podzemí Trosek přitahuje pozornost amatérských badatelů a dobrodruhů od 18. století.

www.hrad-trosky.eu

14 Hrad Kliczków, Kliczków

Původní tvrz z 13. století byla do své dnešní podoby přestavěna na konci 19. století. Do vzhledu zámeckého areálu se promítla řada stavebních stylů – od gotiky, přes renesanci, až po manýrismus. Zámek je obklopen anglickým parkem a hlubokými lesy, které vybízejí k procházkám, výletům na kole i na koních.

www.kliczkow.com.pl

15 Hrad Grodziec, Zagrodno

Původně gotický hrad svou dnešní podobu získal díky puristické přestavbě Bodo Ebharta ve 20. století.

Víte, že...? *Probíhá zde často natáčení filmů německé, belgické a ruské produkce – např. historický film „Taras Bulba“.*

www.grodziec.net

18 Hrad Ksiaz, Walbrzych

Zámek Ksiaz je největším zámekem v Dolním Slezsku a třetím největším v Polsku. Jedná se o monumentální objekt, který se měl během 2. světové války nejspíš stát hlavním Hitlerovým sídlem a nacisté se v něm prý chystali instalovat Jantarovou komnatu.

Víte, že...? *Během 2. světové války zde byly v hloubce 55 m pod nádvořím vyraženy tunely, jejichž celková délka dosáhla téměř 1 km.*

www.ksiaz.walbrzych.pl

20 Hrad Piastow Slaskich Brzeg, Brzeg

Hrad pocházející z 16. stol. dnes slouží především jako muzeum polské dynastie Piastovců.

www.zamek.brzeg.pl

21 Hrad Moszna, Moszna

Jeden z nejnávštěvovanějších hradů ve Slezsku je pro svůj vzhled známý jako polský Disneyland. Hrad, který je obklopen parkem o rozloze 250 ha, je zajímavý svou rozmanitou architekturou.

www.mosznazamek.pl

16 Hrad Chojnik, Jelenia Gora

Nejvýše položený hrad v Krkonoších nebyl během své historie nikdy dobyt. Zřícenina je dnes oblíbeným výletním místem a v průběhu roku se zde konají různá rytířská klání a středověké jarmarky.

www.chojnik.pl

17 Hrad Bolków, Bolków

Majestátní zřícenina hradu stojí na křižovatce historických obchodních cest z polské Vratislavi do Čech.

Víte, že...? *Každý rok se zde koná Castle party – jeden z největších gothic rockových festivalů v Evropě.*

www.zamek-bolkow.info.pl

19 Hrad Grodno, Zagorze Slaskie

Hrad Grodno je původně středověká pevnost, později přestavěná na renesanční rezidenci. Při prohlídce lze spatřit nejen příklady středověkých hradů, ale také renovované knižecí komnaty.

www.zamekgrodno.pl

22 Piastovský hrad v Ratiboři (s kaplí), Ratiborž

Nejcennější částí zrekonstruovaného zámeckého komplexu je kaple sv. Tomáše z Canterbury, která je považována za vrcholnou ukázkou slezské gotiky.

www.zamekpiastowski.pl

PO HRADECH A ZÁMCÍCH

PO HRADECH A ZÁMCÍCH

Interiéry a expozice, které vás vtáhnou do éry, kdy českým a polským zemím vládla šlechta. Romantická zákoutí zámeckých parků, které vás na moment pohltí svou kompozicí zeleně, architektonických prvků, rybníků a jezírek, a povedou vás po cestičkách, kde se kdysi procházeli dávní majitelé panství. Rozhodně si nenechte ujít prohlídku UNESCO zámku v Litomyšli. Ve výčtu toho nejlepšího najdete i barokní klenoty, jejichž autorem je slavný Jan Blažej Santini-Aichel nebo zámky známé z českých a polských pohádek a filmů.

1 Zámek Kunín, Kunín

V cenné barokní stavbě si mohou návštěvníci prohlédnout zámecké interiéry vč. ložnic, obrazárny, jídelny, tanečního pokoje i půdních prostor.

zamek.kunin.cz

2 Zámek Tovačov, Tovačov

Zámek s charakteristickou věží byl dle pověsti založen v 2. polovině 11. století jako útočiště lovců. Ve 14. stol. bylo započato s přestavbou hradu na renesanční zámek.

Víte, že...? *V levém zámeckém křídle se nachází unikátní kopie schodiště Vídeňské opery.*

zamek.tovacov.cz

4 Zámek Čechy pod Kosířem, Čechy pod Kosířem

Pro návštěvníky je připravena klasická zámecká expozice doplněná o kolekci obrazů malíře Josefa Mánesa, která nemá v ČR obdoby. V rámci výstavy známých filmařů Jana a Zdeňka Svěrákových pak uvidíte exponáty z několika snímků, na kterých pracovali. K prohlídce láká také zámecký park, který se rozkládá na ploše 21,5 ha.

www.zamekcechy.cz

zamek.tovacov.cz

5 Zámek Náměšť na Hané, Náměšť na Hané

V klasicistním zámku obklopeném kruhovým parkem se projdete rokokovými interiéry a uvidíte také vzácnou sbírku míšeňského porcelánu nebo expozici dětských historických kočárků.

www.zamek.namestnahane.cz

6 Zámek Velké Losiny, Velké Losiny

Renesanční stavba z konce 16. století láká návštěvníky k prohlídce honosně vybavených interiérů.

Víte, že...? *Velkolosinské panství je známé tzv. inkvizičními procesy, během kterých bylo na konci 17. století za údajné čarodějnictví a spojení s ďáblem upáleno na hranici přes 50 osob.*

www.zamek-velkelosiny.cz

3 Zámek Plumlov, Plumlov

Stavba tohoto raně manýristického zámku na místě hradu ze 13. století byla započata roku 1680 Janem Adamem z Lichtenštejna. Ze čtyř zamýšlených velkolepých křídel však bylo postaveno pouze jedno. Mimořádně působivé je především průčelí, členěné mohutnými sloupy. Na zámku se každoročně konají hudební a divadelně zaměřené festivaly a workshopy.

www.plumlov-zamek.cz

7 Zámek Litomyšl, Litomyšl

Zámek je zapsán na Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO díky své unikátní sgrafitové výzdobě. V jedné z nejkrásnějších renesančních staveb střední Evropy si můžete prohlédnout reprezentační prostory, pokoje, zámeckou kapli, divadlo, expozici historických klavírů i jedinečné figurální sgrafito.

Víte, že...? Zámek je každoročně dějištěm slavného hudebního festivalu Smetanova Litomyšl.

www.zamek-litomysl.cz

8 Zámek Potštejn, Potštejn

Barokní zámek zve na prohlídku interiérů, a to i v ne tradiční divadelní formě nebo za svitu svíček.

TIP! Navštivte Bubákov v zámeckém sklepení, kde se zábavnou formou dozvíte o historii zámku a okolí.

www.zamekpotstejn.cz

10 Zámek Častolovice, Častolovice

Renesanční zámek láká návštěvníky svou sbírkou obrazů, rozlehlým Rytířským sálem s původním kazetovým stropem a bývalou jídelnou zvanou Tobášův sál, který je vyzdoben obrazovou galerií českých panovníků v životní velikosti.

www.zamek-castolovice.cz

11 Nový zámek Kostelec nad Orlicí, Kostelec nad Orlicí

Zámek nabízí setkání s historií majitelů zámku, rodiny Kinských: expozici Život v biedermeieru, výstavy výtvarného umění v Galerii Kinský nebo krátkou exkurzi do historie města Kostelec nad Orlicí v jeho muzejní expozici.

www.zamekkostelecno.cz

12 Zámek Rychnov nad Kněžnou, Rychnov nad Kněžnou

Zámek patří k největším a nejkrásnějším barokním komplexům v ČR. Autorem stavby je slavný architekt Jan Blažej Santini-Aichel.

www.zamekrychnov.cz

9 Zámek Doudleby nad Orlicí, Doudleby nad Orlicí

Zámek udivuje svou unikátní sgrafitovou výzdobou fasád i výmaltbou interiérů.

Víte, že...? Na zámku se natáčel historický velkořím Juraje Jakubiska – Bathory.

www.zamek-doudleby.cz

13 Zámek Opočno, Opočno

Areál opočenského zámku je ojedinělým souborem památek dokládajících způsob života i vkus části české společnosti v průběhu pěti století. V zámku obklopeném přírodně krajinářským parkem jsou dochovány historické interiéry s bohatými sbírkami obrazů a zbraní.

www.zamek-opocno.cz

14 Zámek Nové Město nad Metují, Nové město nad Metují

Zámecký areál byl naposledy stavebně upraven na počátku 20. století architektem Dušanem Jurkovičem. Na výzdobě interiérů se podílela řada významných českých umělců, a návštěvníci si tak dnes mohou prohlédnout autentické interiéry ve stylu vrcholné secese, art deco, kubismu a funkcionalismu.

Víte, že...? V zámecké zahradě se nacházejí barokní sochy z dílny Matyáše Bernarda Brauna.

www.zamekncm.cz

15 Zámek Náchod, Náchod

V renesančním zámku se nachází unikátní kolekce bruselských tapiserií, ojedinělé malované trámové stropy nebo také kolekce šperků z doby posledních majitelů Schaumberg – Lippe. Při každém z pěti prohlídkových okruhů je popisována jiná část historie zámku a návštěvník si může vybrat ten, který mu přijde nejzajímavější, popřípadě tyto okruhy spojit.

Víte, že...? Na okraji parku v bývalém hradištním příkopu se nachází medvědárium, které v současnosti obývají dva medvědi – Dáša a Ludvík.

www.zamek-nachod.cz

18 Zámek Dětenice, Dětenice

Barokní zámek z druhé poloviny 18. století byl vystavěn na místě původní gotické tvrze. Kromě klasické zámecké expozice můžete navštívit také Muzeum pivovarnictví s ukázkami netradiční výroby piva, středověkou křemem nebo strávit noc ve zdejší zázitkové hotelu.

TIP! Během pohádkové prohlídky se stanete přímo součástí pohádky O napravené princezně.

www.detenice.cz

16 Zámek Hrádek u Nechanic, Nechanice

Jedna z nejvýznamnějších romantických staveb v ČR vznikla v polovině 19. století ve stylu windsorské gotiky jako reprezentační sídlo hraběcího rodu Harrachů.

www.zamek-hradekunechanic.cz

17 Zámek Karlova Koruna, Chlumec nad Cidlinou

Jeden z vrcholů iluzivního baroka na území ČR byl postaven podle návrhu Jana Santiniho-Aichel.

Víte, že...? Nevyklé jméno si zámek vysloužil díky svému originálnímu půdorysu připomínající tvar královské koruny.

www.karlovakoruna-zamek.cz

19 Zámek Sychrov, Sychrov

Novogotický zámek poskytuje návštěvníkům dokonalou představu, jak se ve 2. polovině 19. století žilo na venkovském sídle bohaté šlechtické rodiny. Zámecké pokoje jsou zařízeny původním nábytkem, obrazy a dalšími doplňky.

Víte, že...? Na zámku Sychrov se natáčely české pohádky Zlatovláska či Nesmrtelná teta.

www.zamek-sychrov.cz

20 Zámek Frýdlant, Frýdlant

Rozlehlý a architektonicky pestrý komplex, skládající se ze středověkého hradu a renesančního zámku, patří k nejvýznamnějším památkám v Česku. Kromě obvyklých sbírek zámeckého nábytku a vybavení je součástí expozice také rozsáhlá kolekce zbraní, dýmek, ojedinělá vrchnostenská kancelář, dětský pokojíček, zámecká koupelna nebo dochovaná kuchyně.

www.zamek-frydlant.cz

21 Zámek Lomnica, Lomnica

Barokní budova dnes slouží jako muzeum, které představuje nábytek a jiné zařízení typická pro šlechtická sídla v Dolním Slezsku v průběhu 18. a 19. století.

www.palac-lomnica.pl

22 Zámek Kamieniec Zabkowicki, Kamieniec Zabkowicki

Monumentální neogotický zámek nechala v 19. století vystavět nizozemská princezna Marianne. Zámek si dnes můžete prohlédnout po kompletní renovaci.

www.palacmarianny.com.pl

25 Zámek Pszczyna, Pszczyna

Zámecký komplex spolu se zahradou v anglickém stylu je nazýván polským Versailles. Na rozdíl od mnoha jiných zámků a hradů ve Slezsku, které byly zničeny během války nebo bezprostředně po ní, se v zámku Pszczyna zachovalo původní zařízení i nábytek, a patří tak k nejcenějším památkám bytové architektury v Polsku.

www.zamek-pszczyna.pl

23 Zámek Jánský vrch, Javorník ve Slezsku

Původní hrad z 14. století byl do své současné barokní podoby přestavěn v polovině 18. století. Unikátní je zde původní nábytek z přelomu 19. a 20. století a funkční plynové osvětlení (v interiérech i exteriérech).

Víte, že...? Nachází se zde největší sbírka dýmek ve střední Evropě.

www.zamek-janskyvrch.cz

26 Zámek Hradec nad Moravicí, Hradec nad Moravicí

Návštěvníci si mohou vybrat ze dvou prohlídkových okruhů nebo nahlédnout do samostatné historické expozice a obrazové galerie. Areál je zakomponován do přírodně-krajinářského parku, který je svou rozlohou největší v Moravskoslezském kraji.

Víte, že...? Na zámku pobývala řada slavných osobností, např. hudební skladatelé Ludwig van Beethoven, F. Liszt a geniální houslista N. Paganini.

www.zamek-hradec.cz

PO HRADECH A ZÁMCÍCH

24 Zámek Niemodlin, Niemodlin

Původní hrad z 14. století byl během své historie několikrát zničen. Jeho dnešní barokní podoba pochází z 18. století.

Víte, že...? Režisér Jan Jakub Kolski zde natočil film *Jasminum*.

www.niemodlinzamek.pl

27 Zámek Raduň, Raduň

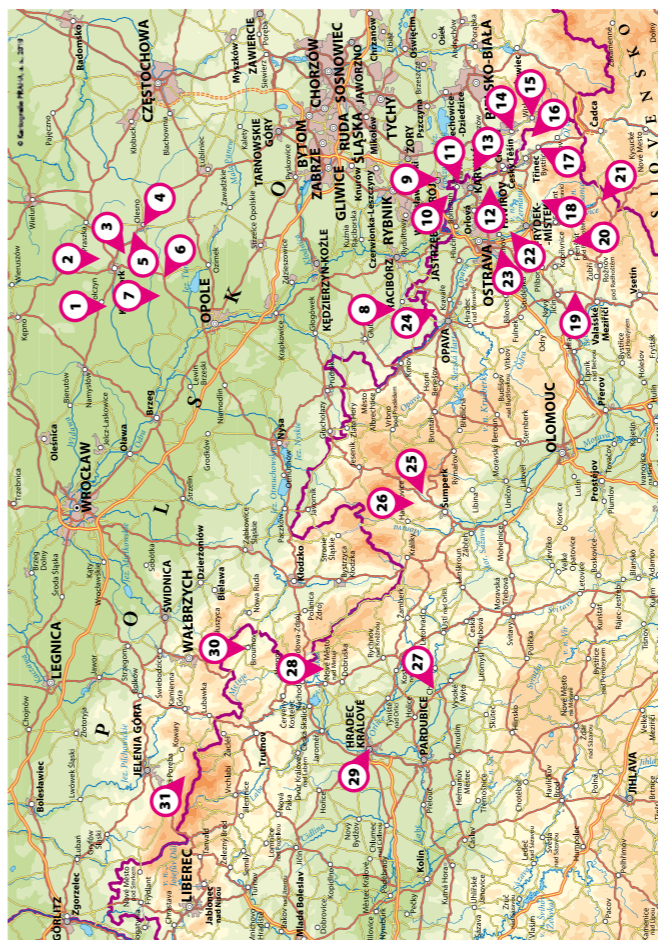
Novogotický zámek je obklopen rozlehlým lesoparkem se čtyřmi rybníky. Prohlídkové okruhy vás provede společenskými a soukromými pokoji, zámeckou knihovnou čítající na 16 tisíc svazků, unikátní oranžerií s přílehlou okrasnou zahradou a nově také zámeckým sklepem.

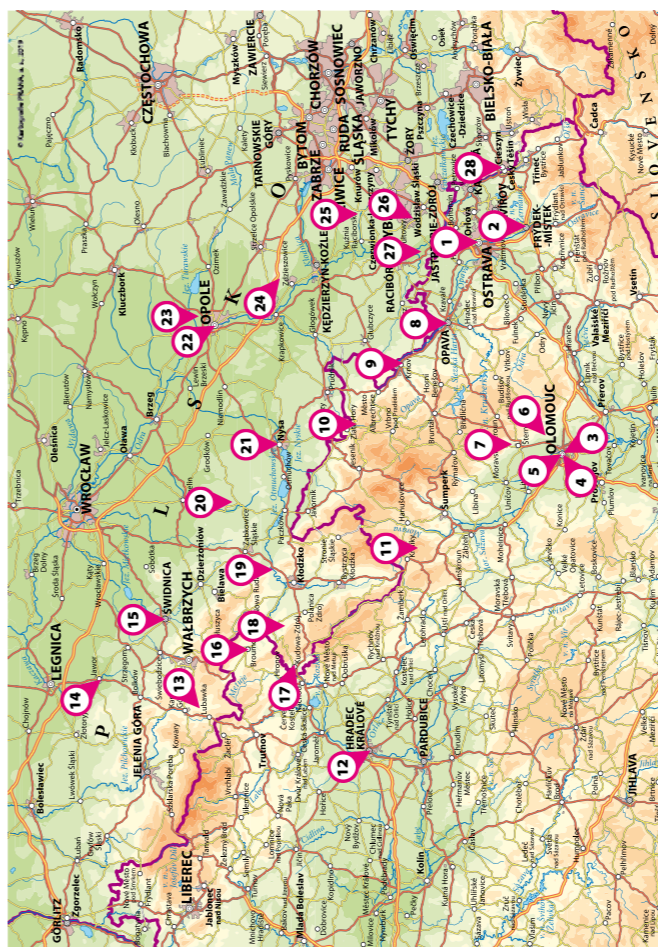
www.zamek-radun.cz

PO CÍRKEVNÍCH PAMÁTKÁCH

DŘEVĚNÉ KOSTELY

CHRÁMY, KLÁŠTERY, POUTNÍ MÍSTA

- 1 | KOSTEL SV. MICHAELA ARCHANDELA – 24,8 km → 2 | EVANGELICKÝ KOSTEL V MACIEJOVĚ – 15,2 km → 3 | HRBITOVNÍ KOSTEL NAROZENÍ PANNY MARIE – 6,4 km → 4 | POUTNÍ KOSTEL SV. ANNY – 6,9 km → 5 | KOSTEL MĀŘI MAGDALENY – 22,6 km → 6 | KOSTEL SV. HEDVIKY – 5,2 km → 7 | HRBITOVNÍ KOSTEL SV. VAVŘINCE – 109,8 km → 8 | POUTNÍ KOSTEL SV. KŘÍŽE – 56,2 km → 9 | KOSTEL SV. BARBARY A JOZEFA – 9,5 km → 10 | KOSTEL SV. ANNY – 5,3 km → 11 | KOSTEL NANEBOVSTOUPENÍ PĀNE – 15,4 km → 12 | KOSTEL SV. PETRA A PAVLA – 12,4 km → 13 | KOSTEL POVYŠENÍ SV. KŘÍŽE – 32,6 km → 14 | KOSTEL SV. ANNY – 11,5 km → 15 | KOSTEL SV. HEDVIKY SLEZSKÉ – 34,4 km → 16 | KOSTEL SV. MIKULÁŠE – 3,6 km → 17 | KOSTEL POVYŠENÍ SV. KŘÍŽE – 30,6 km → 18 | KOSTEL SV. ANTONIĀNA PADUÁNSKÉHO – 47,6 km → 19 | KOSTEL SV. ONDŘEJE – 24 km → 20 | KOSTEL SV. PROKOPA A SV. BARBORY – 25,5 km → 21 | KOSTEL SV. BEDŘIČHA – 38,4 km → 22 | KOSTEL VŠECH SVATÝCH – 20,5 km → 23 | KOSTEL SV. KĀTERINY – 50 km → 24 | KOSTEL SV. PETRA A PAVLA – 96,3 km → 25 | KOSTEL SV. ARCHANDELA MICHAELA – 8,5 km → 26 | KOSTEL SV. MARTINA – 131,4 km → 27 | KOSTEL SV. BARTOLOMĀJE – 71,8 km → 28 | KOSTEL SV. JANA KŘTITĚLE – 44,6 km → 29 | KOSTEL SV. MIKULÁŠE – 74,7 km → 30 | KOSTEL PANNY MARIE – 66,5 km → 31 | KOSTEL WANG

Délka trasy: 1 111 km

- 1 | KATEDRĀLA BOŽSKÉHO SPASITĚLE – 23 km → 2 | BAZILIKA NAVŠTĪVENÍ P. MARIE – 90,8 km → 3 | KATEDRĀLA SV. VĀCLAVA – 937 m → 4 | CHRĀM SV. MORICE – 3,4 km → 5 | KLĀŠTERNÍ HRADISKO – 9,2 km → 6 | BAZILIKA NAVŠTĪVENÍ P. MARIE NA SV. KOPEČKU – 16,4 km → 7 | BYVALÝ AUGUSTĀNSKÝ KLĀŠTER – 58,1 km → 8 | KONKATEDRĀLA NANEBOVĚTÍ P. MARIE – 22,1 km → 9 | KOSTEL POVYŠENÍ SV. KŘÍŽE A P. MARIE SEDMIBOLESTNĚ – 41,4 km → 10 | POUTNÍ KOSTEL P. MARIE POMOCNĚ – 75,5 km → 11 | POUTNÍ AREĀL HORA MATKY BOŽÍ – 83,1 km → 12 | KATEDRĀLA SV. DUCHA – 76,3 km → 13 | CISTERIĀCKÝ KLĀŠTER, KRĚSOBOR – 47,8 km → 14 | KOSTEL MÍRU, JAVOR – 48,9 km → 15 | KOSTEL MÍRU, SVIDNICE – 52,2 km → 16 | KLĀŠTER BROUMOV – 34,5 km → 17 | KOSTNICE V ČĚRMNĚ – 35,5 km → 18 | BAZILIKA MATKY BOŽÍ, VAMBEŘICE – 30,7 km → 19 | BAZILIKA MATKY BOŽÍ, BARDO – 32,1 km → 20 | CISTERIĀCKÝ KLĀŠTER, JINDŘICHOV – 37,7 km → 21 | BAZILIKA SV. JAKUBA A SV. ANEŽKY – 56,5 km → 22 | KATEDRĀLA SV. KŘÍŽE – 8,1 km → 23 | KOSTEL NANEBOVĚTÍ P. MARIE – 40,6 km → 24 | BAZILIKA SV. ANNY, HORA SV. ANNY – 67,2 km → 25 | CISTERIĀCKÝ KLĀŠTER S BAZILIKOU – 23,4 km → 26 | BAZILIKA NAROZENÍ P. MARIE – 19,3 km → 27 | KOSTEL SV. APOŠTOLŮ PETRA A PAVLA – 51,2 km → 28 | KOSTEL SVĀTĚ MĀŘI MAGDALENY

Délka trasy: 1080 km

CHRÁMY, KLÁŠTERY, POUTNÍ MÍSTA

Ačkoliv je Česká republika považována za neateističtější zemi na světě, najdete na jejím území neuvěřitelné množství úchvatných poutních míst, kostelů i klášterů. Polsko si oproti tomu svou křesťanskou tradici nadále udržuje a může se mj. pochlubit dřevěnými kostely zapsanými na seznam světového dědictví UNESCO.

1 Katedrála Božského Spasitele, Ostrava

Trojlodní novorenesanční katedrála je po velehradské bazilice druhým největším chrámem na Moravě.

Víte, že...? V šesti oknech katedrály byly umístěny transparentní displeje zobrazující výtvarný obsah, který navazuje na tradiční vitráže v oknech kostelů.

3 Katedrála sv. Václava, Olomouc

Stavba katedrály byla započata již na počátku 12. století. Dnešní podoba katedrály z let 1883-92 představuje svébytné monumentální dílo, které v sobě zahrnuje různé stavební etapy, od románského slohu až po novogotický romantismus. Unikátní je největší zvon na Moravě vážící 8 t a veřejně přístupná krypta, kde jsou pohřbeni biskupové a arcibiskupové. Na novogotickém oltáři je umístěn relikviiář s ostatky sv. Jana Sarkandra.

4 Chrám sv. Mořice, Olomouc

Pozdně gotický trojlodní kostel s křížovou klenbou se pyšní dvěma nesymetrickými hranolovými věžemi a největšími varhanami ve střední Evropě. Kostel v současné době prochází rozsáhlou rekonstrukcí, která potrvá až do konce roku 2021.

5 Klášterní Hradisko, Olomouc

Klášter vznikl v 11. století jako sídlo benediktinů. Ve dvanáctém století však museli členové tohoto řádu nedobrovolně odejít a nahradili je premonstráti. Hradisko zažilo řadu katastrofických událostí a několikrát bylo poboženo. Dnes má barokní podobu a je přes 200 let sídlem vojenské nemocnice. V jedné z jeho věží najdete expozici dějin kláštera.

PO CÍRKEVNÍCH PAMÁTKÁCH

2 Bazilika Navštívení Panny Marie, Frýdek-Místek

Poutní barokní kostel postavený v l. 1740-1759, obklopený historizujícími kapličkami křížové cesty a tzv. Římskou kaplí. Na rampě před dvouvěžovým průčelím kostela se nachází soubor světeckých soch z l. 1760-1949.

6 Bazilika minor Navštívení Panny Marie, Sv. Kopeček u Olomouce

Chrám na Sv. Kopečku patří k nejznámějším a nejnavštěvovanějším poutním místům v ČR. Byl vybudován na přelomu 17. a 18. století, na místě kapličky, kterou zničili Švédové. Během své návštěvy v roce 1995 povýšil papež Jan Pavel II. chrám na baziliku minor.

www.svatykopecek.cz

TIP! Kostel Očišťování Panny Marie s farou, Dub nad Moravou

Barokní bazilika je významným mariánským poutním místem z první poloviny 18. století.

7 Bývalý Augustiánský klášter, Šternberk

Nejstarší augustiniánská kanonie na Moravě byla založená roku 1371. V roce 1786 klášter zrušen, v době napoleonských válek budovy sloužily jako vojenská nemocnice. Současná barokní podoba je dílem několika stavebních etap v 18. století.

PO CÍRKEVNÍCH PAMÁTKÁCH

8 Konkatedrála Nanebevzetí P. Marie, Opava

Monumentální gotická cihelná trojlodní síňová konkatedrála ze 14. století s dvouvěžovým průčelím a polygonálním presbytářem v centru města byla vybudována na starších základech a barokně upravována ve 2. polovině 18. století a dále počátkem 20. století.

11 Poutní areál Hora Matky Boží, Dolní Hedeč

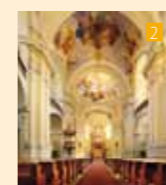
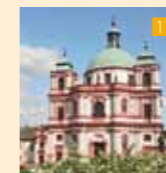
Monumentální barokní klášter s kostelem Nanebevzetí Panny Marie, ambity, kaplí Svatých schodů, hřbitovem a poutním domem najdete na Mariánském kopci nad městem Králíky. Unikátem kláštera jsou Svaté schody, které jsou napodobeninou schodiště v hradu Antonia v Jeruzalémě, později převezené do Říma.

www.klasterkraliky.cz

Bazilika sv. Vavřince a sv. Zdislavy s klášterem dominikánů, Jablonné v Podještědí

Barokní bazilika z přelomu 17. a 18. století. Záměry se mohou podívat i do 39 m hlubokých katakomb, které od konce 18. století sloužily jako pohřebiště dominikánských mnichů.

Bazilika Navštívení Panny Marie, Hejnice

Barokní kostel stojí na místě starého poutního místa. Nejcennějším předmětem baziliky minor je dřevěná gotická plastika Černé Madony z roku 1380. V chrámu je také umístěna expozice Hejnického Betlému z 18. století.

TIP! V letní sezoně se zde konají koncerty vážné hudby.

www.klasterhejnice.cz

TIP! Hospitál Kuks

Špitál z 18. století s kostelem Nejsvětější Trojice a hraběcí hrobkou, sakristií a barokní lékárnou. V autentických kulisách barokního sklepení se můžete na chvíli stát hledačem pokladů a vyzkoušet si únikovou hru. (→ s. 15)

www.zkuskuks.cz

9 Kostel Povýšení sv. Kříže a Panny Marie Sedmibolestné, Krnov

Barokní poutní kostel s dvouvěžovým průčelím se majestátně tyčí nad Krnovem. Tradice poutí je zde stará již více než 400 let.

Víte, že...? Od 17. stol. se traduje legenda o léčivé moci obrazu Panny Marie Sedmibolestné, který je umístěn na hlavním oltáři.

12 Katedrála sv. Ducha, Hradec Králové

Mimořádně významná stavba vystavěná ve 14. stol. s pozdně gotickou fází, regotizovaná v 2. pol. 19. století. Charakteristická dominanta města, významný doklad gotické cihlové architektury.

10 Poutní kostel Panny Marie Pomocné, Zlaté Hory

V lesích jižně od Zlatých Hor se nachází obnovený poutní areál, zasvěcený Panně Marii Pomocné - Ochránkyni nenarozených (zvané jako Maria Hilf).

13 Cisteriácký klášter, Křesobor (Krzyszów)

Klášter patří mezi nejčinnější umělecké památky ve Slezsku a na jeho stavbě i výzdobě se podíleli nejlepší umělci středoevropského baroka. Klášterní kostel Nanebevzetí Panny Marie je typickou vrcholně barokní sakrální stavbou a zdejší varhany od Michaela Englera z Vratislavi se považují za nejlepší varhany ve Slezsku. Engler je rovněž autorem varhan v olomouckém chrámu sv. Mořice.

Víte, že...? V roce 1946 se na cestu z kláštera vydal konvoj naložený tisíci rukopisy, který se však záhadně ztratil. Mezi rukopisy byly autografické partitury W. A. Mozarta, L. van Beethovena, J. S. Bacha a dalších skladatelů. Některé svazky se v roce 1965 objevily ve Východním Německu a také na Jagellonské universitě v Krakově.

Kostely míru, Javor 14 a Svidnice 15 UNESCO

Soubor dřevěných sakrálních staveb vznikl v padesátých letech 17. století ve slezských městech Javor, Svidnice a Hlohov (ten jediný se nedochoval). Po rekonstrukci byly kostely roku 2001 díky svým unikátním barokním interiéřům zapsány na seznam Světového kulturního dědictví UNESCO. Kostel míru ve Svidnici je největším hrázděným kostelem v Evropě s kapacitou sedm a půl tisíce lidí. Je také znám svými varhanami – každoročně se zde koná festival skladeb Johanna Sebastiana Bacha.

Víte, že...? Kostely jsou pojmenovány podle tzv. vestfálského míru, který byl podepsán na konci třicetileté války v roce 1648. Protestantští Švédsko donutilo císaře Ferdinanda III., aby se zavázal umožnit luteránům ve Slezsku provozovat bohoslužby v kostelích, které si věřící na vlastní náklady postavili. Podmínkou ale bylo, aby byly chrámy zbudovány pouze ze dřeva, hlíny a slámy, nacházely se mimo město, ale zároveň na dostředěném ohradeb (nemohly tak být využity k ozbrojenému odporu) a nesměly mít věže, ani zvony.

www.kosciolpokoju.pl

17 Kostnice v Čermné, Kudowa-Zdrój

Kostnice byla zbudována vedle místního kostela v roce 1776 místním farářem, který společně s hrobníkem a kostelníkem sesbíral kosti z masových hrobů obětí třicetileté války, slezských válek a také epidemii cholery a přemístil je do malé kaple. Zdi kaple jsou pokryty třemi tisícovkami lidských lebek, kosti dalších 21 000 lidí jsou v základech, na oltáři jsou pak umístěny lebky zakladatelů. Jedná se o jedinou podobnou památku na území Polska.

19 Bazilika Matky Boží, Bardo

Bazilika byla postavená na přelomu 17. a 18. stol. na místě původních dvou menších kostelů. Na hlavním oltáři je vystavena dřevěná figurka Zázračné Matky Boží z 11. století.

20 Cisterciácký klášter, Jindřichov (Henryków)

Okolnosti založení kláštera jsou popsány v tzv. Jindřichovské knize, což je klášterní kronika, v níž se nachází první věta psaná v polštině. Dnešní podoba je výsledkem barokní přestavby v 17. století.

PO CÍRKEVNÍCH PAMÁTKÁCH

16 Klášter Broumov

Při prohlídce kláštera uvidíte nádherně zdobený kostel sv. Vojtěcha, refektář s unikátní kopíí Turínského plátna nebo dochovanou klášterní knihovnu se 17 tisíci svazky knih. Prohlédnout si můžete také expozici Vambereckých mumii nebo volně přístupnou klášterní zahradu.

www.klasterbroumov.cz

18 Bazilika Matky Boží, Vaměřice (Wambierzyce)

Bazilika se tyčí nad nevelkým náměstím, ze kterého k ní vede 57 schodů se symbolickým významem: 9 (počet andělských chórů) + 33 (věk Ježíše Krista v okamžiku ukřižování) + 15 (věk Panny Marie v okamžiku početí Ježíše Krista). Mezi 17. – 19. stol. vznikala kalvárie s asi 100 kaplemi, kapličkami a 12 bránami.

21 Bazilika sv. Jakuba a sv. Anežky, Nisa

Bazilika sv. Jakuba a sv. Anežky je jedním z největších gotických chrámů v Polsku. Imponující objekt s četnými uměleckými poklady uvnitř, například cenným souborem náhrobních sochařských děl (15.–18. století). Za pozornost stojí zejména pozdně gotický hlavní oltář a renesanční triptych, socha sv. Anny z roku 1500, křtitelnice z konce 15. století. V těsné blízkosti průčelí chrámu se nachází samostatná stavba pozdně gotické zvonice.

PO CÍRKEVNÍCH PAMÁTKÁCH

TIP! Bazilika sv. Josefa a františkánský klášter, Prudnik

Kostel spolu s františkánským klášterem byl postaven daleko od městské zástavby, necelých 5 km jihozápadně od Starého města. Kostel s menším klášterem byl vysvěcen v roce 1852.

23 Kostel Nanebevzetí Panny Marie, Jemielnica

Cisterciácký klášterní kostel ze 14. století s architektonickými prvky gotiky a baroka.

25 Cisterciácký klášter s bazilikou, Rudy

Klášter založil řád z cisterciáků ve 13. století. V původní architektuře lze zhlédnout řadu prvků spojených s gotikou. Proporce stavby jsou ale přitom v románském duchu. Baziliku je proto nutno vnímat jako příklad přechodného stylu, který spojuje rysy obou epoch. Středověký chrám prošel proměnami v 17. a 18. století.

www.rudy-opactwo.pl

27 Kostel sv. apoštolů Petra a Pavla, Tworków

Kostel byl vybudován v barokním stylu v letech 1691–1694 na místě dřívějšího dřevěného kostela. V průběhu opravy kostela v 90. letech 20. století bylo pod podlahou odhaleno 11 bohatě zdobených rakví ze 17. století. Měděné sarkofágy včetně vyjmutých oděvů jsou vystaveny v boční kapli kostela. Tato sbírka je srovnatelná s obdobnými vystavovanými sbírkami na hradě Wawel v Krakově, ve Vídní či v Mnichově.

24 Bazilika sv. Anny, Hora sv. Anny

První písemná zmínka z roku 1516. Dokládá více než pětisetletou historii tohoto poutního místa. Bazilika byla mnohokrát přestavěna a modernizována. Dnešní interiér pochází z let 1957–1964.

26 Bazilika Narození Panny Marie, Pszów

Poutní kostel byl postaven v letech 1743 – 1747. Hlavní oltář z roku 1904 nese podobu miniaturního chrámu s řadou půlkruhově rozestavěných sloupů podírajících baldachýn. V roce 1997 papež Jan Pavel II. povýšil kostel na baziliku minor.

22 Katedrála sv. Kříže, Opolí

Gotický kostel s dvěma novogotickými věžemi vysokými 73 m. Katedrála byla vysvěcena roku 1295. Uvnitř si prohlédnete hvězdicovou klenbu z poloviny 16. století. K nejcnějším prvkům výzdoby patří gotický obraz tzv. Panny Marie opolské z roku 1480 v bočním oltáři.

TIP! Chrám Matky Boží Fatimské, Turza Śląska

Stavba chrámu začala po 2. světové válce. Roku 1959 byla do chrámu přivezena originální soška z Fatimy. V okolí se nachází kalvárie s křížovou cestou z roku 1959, dvacet růžencových kaplí a tzv. Rajský dvůr se studánkou.

TIP! Katedrála Sv. Mikuláše, Bielsko-Biala

Katedrála byla postavena roku 1447 a přestavěna v modernistickém slohu roku 1912. V interiéru se nachází relikvie sv. Mikuláše, sv. Františka z Assisi, fatimských dětí a bl. kněze Jerzego Popiełusky (polský mučedník).

28 Kostel svaté Máří Magdalény, Těšín (Cieszyn)

Původně gotický kostel z 13. století, který byl roku 1790 barokně přestavěn.

DŘEVĚNÉ KOSTELY

Na celém území ČR se dochovalo pouze 37 dřevěných kostelů, přičemž většina z nich pochází z 18. – 19. století. K těm největším se řadí kostel Věch svatých v Sedlišti. Kromě jedinečných polských dřevěných kostelů v Javoru a Svídnici (→ s. 48) zapsaných na seznam UNESCO vyniká také Wang v Karpaczi, který dostal své jméno po norské vesnici, kde byl ve 12. století původně postaven. Celá budova je postavena z norské borovice a nenajdete v ní žádné hřebíky.

1 Kostel sv. Michaela Archanděla, Gieraltice (Gieraltice)

Kostel pochází z r. 1694.

3 Hřbitovní kostel Narození Panny Marie, Chocianowice

Kostel byl v r. 1662 vystavěn na místě dřívějšího kostela. Do roku 1810 spadal pod patronaci řádu křižovníků.

4 Poutní kostel sv. Anny, Olešno (Olešno)

Kostel s bohatou barokní výzdobou, vybudován na místě údajného zázraku z roku 1518.

5 Kostel Máří Magdaleny, Staré Olešno (Stare Olešno)

Kostel pocházející z r. 1680.

7 Hřbitovní kostel sv. Vavřince, Laskovice (Laskowice)

Kostel pocházející z r. 1686.

8 Poutní kostel Sv. Kříže, Pietrowice Wielkie

Poutní kostel byl vybudován v r. 1667 v barokním stylu. Na hlavním oltáři je obraz Ježíše Krista, který byl, podle legendy nalezen v nedalekém jezírku.

PO CÍRKEVNÍCH PAMÁTKÁCH

2 Evangelický kostel v Maciejově (Maciejów)

První zmínka pochází z roku 1446. V roce 1532 byl kostel převzat protestanty. Současná podoba pochází z 16.–17. století. Interiér kostela pak z 17.–18. století.

6 Kostel sv. Hedviky, Bierdzany

Kostel z 1711. S bohatou barokní výzdobou interiéru.

9 Kostel Sv. Barbary a Jozefa v Jastrzebie-Zdroju

Barokní kostel postavený v 17. století s cennými barokními sochami a oltářem.

PO CÍRKEVNÍCH PAMÁTKÁCH

10 Kostel Sv. Anny, Golkowice

Kostel byl vybudován v r. 1878, ale historie tohoto místa je o dost delší, a je spojena se zámeckou kaplí, která sloužila k bohoslužbám pro zdejší knížecí dvůr.

13 Kostel Povýšení sv. Kříže, Kačice (Kaczyce)

Kostel byl vybudován v r. 1620 v obci Ruptawa. Do obce Kaczyce byl přenesen v 70. letech 20. st. Interiér je zdoben v barokním stylu.

TIP! Kostel sv. Ondřeje, Gilowice

Novogotický kostel z roku 1547 stál v Rychvaldu a v roce 1757 byl demontován a přenesen do Gilovic.

16 Kostel sv. Mikuláše, Nýdek

Původně evangelický kostel z r. 1576, přestavován v 18.–20. století.

11 Kostel Nanebevstoupení Páně, Dolní Marklowice

Roubený kostel z r. 1739 s kónickou štenýřovou věží. Je součástí výjimečné skupiny slezských dřevěných kostelů. V interiéru si prohlédnete ojedinělou dekorativní výmalbu z pol. 18. stol.

TIP! Kostel sv. Barbory, Bílsko-Bílá (Bielsko-Biala), Mikuszowice

Modřínový kostelík z roku 1690 je postaven na místě původního kostelíku z roku 1455.

Víte, že...?

V r. 1455 kostel financoval bývalý bandita jako náhradu za způsobenou újmu. Chrám překonal i nájezd švédských vojsk. Avšak v roce 1687 během křtu vyhořel.

14 Kostel sv. Anny, Ustroń

Kostel pochází z r. 1769.

17 Kostel Povýšení sv. Kříže, Bystřice

Kostel z r. 1897, příklad romantizujícího historismu konce 19. století uplatňující prvky lidové architektury, inspirovaný stavbami D. Jurkoviče.

12 Kostel sv. Petra a Pavla, Albrechtice

Barokní dřevěný jednolodní kostel původně zasvěcený Archandělu Michalovi, nyní sv. Petru a Pavlu, z r. 1766 se čtyřbokou vstupní věží ukončenou cibulovou barokní plechovou bání. Kostelík naleznete v areálu místního hřbitova.

TIP! Kostel sv. Šimona a Judy Tadeáše, Lodygowice

Kostel z let 1631–1634 ohromuje velikostí – ve srovnání s jinými dřevěnými chrámy je obrovský (má přibližně 40 m délky!). Chcete-li se dostat do kostela, musíte vystoupat po 56 strmých kamenných schodech. Odměnou vám bude výhled na panoramu Slezských Beskyd.

15 Kostel sv. Hedviky Slezské, Wisla (Wisla)

Kostel z r. 1909 se nachází na pozemku rezidence polského prezidenta.

18 Kostel sv. Antonína Paduánského, Vyšní Lhoty

Jednolodní neorientovaný roubený kostel z r. 1640, se sakristií přistavěnou r. 1779 k jihu presbytáře, r. 1860 doplněn věžičkou, upravenou r. 1907.

PO CÍRKEVNÍCH PAMÁTKÁCH

19 Kostel sv. Ondřeje, Hodslavice

Kostel z roku 1551 se řadí k nejstarším dřevěným kostelům v Beskydech.

Víte, že...? V těsné blízkosti kostela se nachází několik připomenutí zdejšího významného rodáka, historika a politika Františka Palackého (1798–1876), který je vyobrazen na české tisícikorunové bankovce.

20 Kostel sv. Prokopa a sv. Barbory, Kunčice pod Ondřejníkem

Kostel byl postaven v 17. století, roku 1931 byl převezen z Hliňanců na Podkarpatské Rusi. Stavba byla pouze doplněna novou věží a šindelovým pláštěm, původní je i vnitřní vybavení včetně ikonostasu.

21 Kostel sv. Bedřicha, Bílá

Kostel postavený v letech 1872–1875, navržený olomouckým arcibiskupským architektem Antonem Kybastem podle vzoru středověkých norských stžárových kostelů (tzv. stavkirken). Je jediným originálním zástupcem tohoto typu ve střední Evropě.

22 Kostel Věch svatých, Sedliště

Kostel z roku 1638 patří k nejcenějším dřevěným sakrálním památkám v republice. Až na věž, která byla zcela rekonstruována v polovině 19. století, si kostel uchoval svou původní podobu. Za pozornost stojí bohatě zdobený interié, který je však dostupný pouze po předchozí dohodě s farností.

TIP! Kostel sv. Michaela, Řepiště

Dřevěný jednolodní kostel byl založen na konci 15. stol., ale na jeho původní podobě se již podepsala řada přestaveb.

23 Kostel sv. Petra a Pavla, Hněvošice

Barokní kostel z 30. let 18. století stojí na návrší nad obcí v areálu hřbitova.

25 Kostel sv. Archanděla Michaela, Maršíkov

Pozdně gotický roubený kostel sv. Michaela s renesančně řešeným interiérem kněžiště pochází z roku 1609. Roubený kostelík se nachází ve východní části obce Maršíkov a je nejstarší zachovalou lidovou stavbou na severní Moravě. Později byla stavba barokně a rokokově upravena. Kostel je přístupný po předchozí dohodě.

www.farnostlosiny.cz

26 Kostel sv. Martina, Žárová

Renesanční roubený dřevěný kostel sv. Martina v centru obce Žárová ležící 4 km severozápadně od Velkých Losín. Kostelík je výjimečný svou autenticitou, nenarušenou pozdějšími přestavbami a úpravami. Kostel je přístupný po předchozí dohodě.

www.iclosiny.cz

TIP! Kostel sv. Bartoloměje, Kočí

Dřevěný gotický kostel z konce 14. století upoutá renesančními a barokními nástěnnými malbami a dřevěným stropem. Součástí areálu kostela je i šindelem krytá dřevěná zvonice a unikátní dřevěný krytý most.

www.obec-koci.cz/kostel

24 Kostel sv. Kateřiny, Ostrava

Původní kostel z 1. pol. 16. stol., zničený požárem v r. 2002, byl nahrazen r. 2004 kopií postavenou metodou vědecké rekonstrukce.

27 Kostel Církve československé evangelické, Dobříkov

Původně řeckokatolický roubený kostelík z Podkarpatské Rusi z r. 1669, zachráněný před zničením.

PO CÍRKEVNÍCH PAMÁTKÁCH

TIP! Kostel sv. Mikuláše, Veliny

Novobaroční soubor kostela, zvonice a márnice postavený v polovině 18. století. Kostel byl postaven roku 1752 v copovém slohu.

Víte, že...? V sakristii kostela je dnes uložena velká zvláštnost, takzvaná „josefínská rakev“ pocházející asi z 80. let 18. století. Tehdy z důvodu úspory dřeva na rakve, hlavně při početnějších úmrtích při epidemiích, byli zemřelí spouštěni otevřením dna rakve do hrobu. Tento způsob pohřbívání se však pro silný odpor obyvatelstva používal jen krátce.

TIP! Kostel sv. Petra a Pavla, Liberk

Areál raně barokního dřevěného kostela na okraji malého městečka v sousedství fary a zbytků středověkého hradu. Areál tvoří dřevěné stavby jednolodního kostela, štenýřové zvonice a přizemní fary.

28 Kostel sv. Jana Křtitele, Slavoňov

Dochovaný areál roubeného renesančního kostela se zvonící fortifikačního typu doplněného márnici, ohradní zdí a kamenným Ukřižováním. Jeden z nejstarších dochovaných komplexů tohoto typu v České republice. Uvnitř kostela lidová výmalba z r. 1705.

29 Kostel sv. Mikuláše, Hradec Králové

Řeckokatolický kostelík bojkovského typu s původním historickým mobiliářem. Kostel zakoupen od řecko-katolické náboženské obce Malé Polany z východního Slovenska.

30 Kostel Panny Marie, Broumov

Kostel byl postaven okolo roku 1450 a je nejstarším dřevěným kostelem v České republice. V interiéru zaslouží pozornost strop zdobený šablonovou výmalbou pravděpodobně z roku 1450 s rostlinnými, loveckými a heraldickými motivy a s texty psanými gotickou frakturou.

TIP! Kostel sv. Jiří, Loučná Hora

Areál roubeného venkovského kostela s dřevěnou zvonící a oplotením z 18. století.

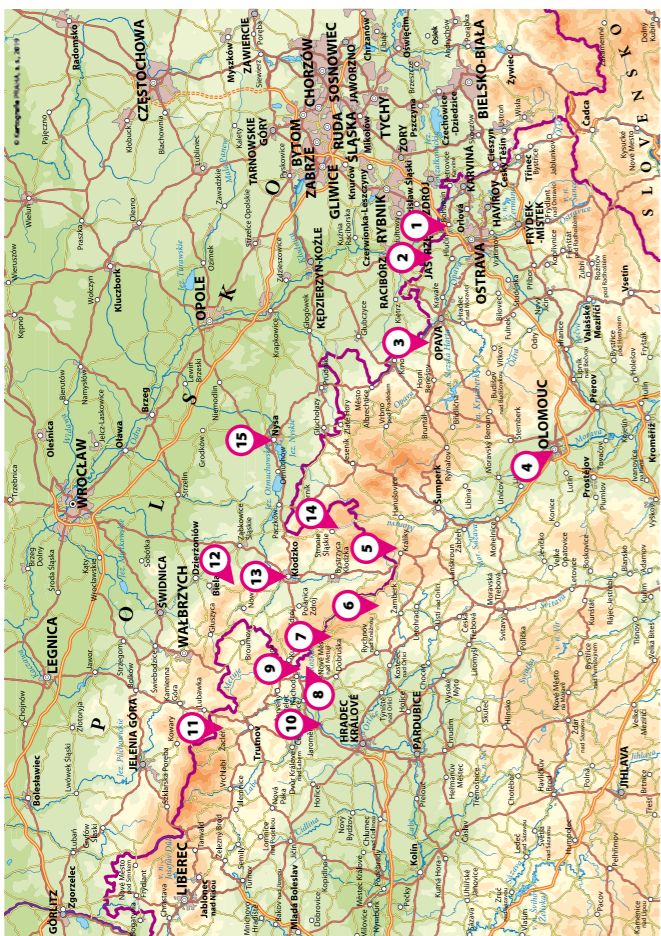

31 Kostel Wang, Karpač (Karpacz)

Kostel je dřevěným protestantským svatostánkem, který stojí na polské straně Krkonoš v městě Karpacz (dříve německý Krummhübel). Původně vikinský kostel stál v norské rybářské obci Vang již od roku 1175 (oblast Valdres), podle které dostal jméno. Na severní úbočí Krkonoš byl přestěhován v polovině 19. století. V současnosti jej každoročně navštíví více než dvě stě tisíc turistů.

Víte, že...? Kostel je známý jako kostel šťastných manželství!

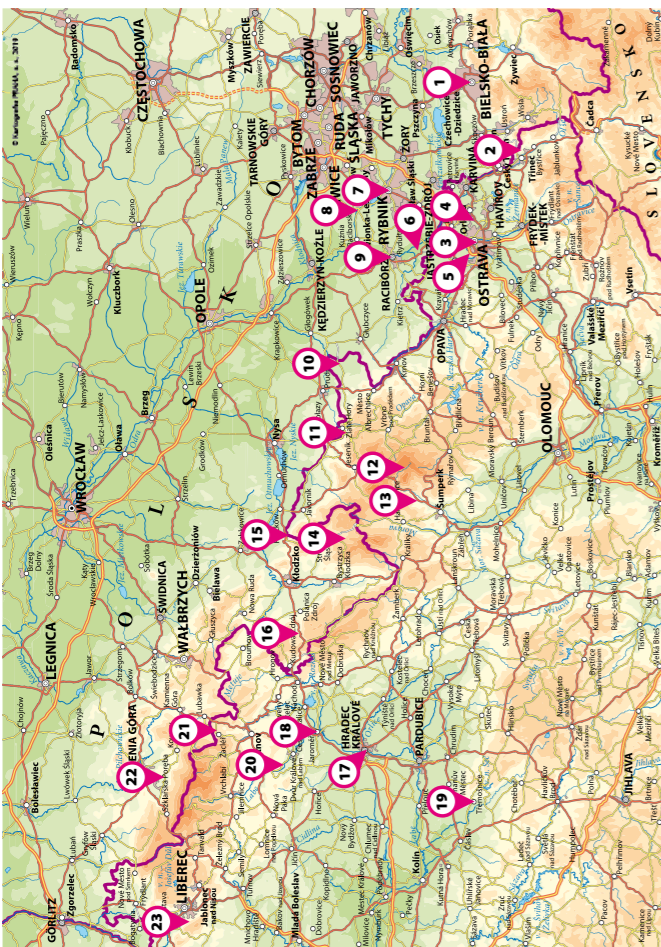

PO TECHNICKÝCH A VOJENSKÝCH PAMÁTKÁCH

- 1 | MUZEUM „NA TRATI“ → 2 | AREÁL ČS. OPEVNĚNÍ, HLUČÍN → 3 | PAMÁTIK AČR
- A ČS. OPEVNĚNÍ, OPAVA → 4 | CÍSAŘSKO-KRÁLOVSKÁ PEVNOST OLOMOUC → 5 | MUZEUM
- TVRZ BOUDA A HŮRKA → 6 | TVRZ HANIČKA → 7 | TVRZ SKUTINA → 8 | PEVNOST DOBROŠOV → 9 | BĚLOVĚSKÝ PEVNOSTNÍ SKANZEN → 10 | PEVNOST JOSEFOV
- 11 | PEVNOST STACHELBERG → 12 | PEVNOST STŘÍBRNÁ HORA → 13 | PEVNOST Kladsko → 14 | KOMPLEX RIESE → 15 | PEVNOST NISA

Délka trasy: 538 km

- 1 | STARÁ FABRIKA → 2 | VÁPENNÉ PECE → 3 | DOLNÍ OBLAST VÍTKOVICE → 4 | DŮL MICHAL → 5 | LANDEK PARK → 6 | VODNÍ MLÝN V TWORCOWÉ → 7 | DŮL IGNACY → 8 | HISTORICKÁ ŽELEZNIČNÍ STANICE → 9 | SLEZSKÁ GEOFYZIKÁLNÍ OBSERVÁTOR V RATIBORĚ → 10 | OSOBLAŽSKÁ ÚZKOKOLEJKA → 11 | ZLATORUDNÉ MLÝNY → 12 | PŘECERPÁVACÍ VODNÍ ELEKTRÁRNA DLOUHÉ STRÁNĚ → 13 | RUČNÍ PAPIRNA VELKÉ LOSINY → 14 | URANOVÝ DŮL → 15 | ZLATÝ DŮL → 16 | MUZEUM PAPIRNICTVÍ → 17 | LABSKÁ VODNÍ ELEKTRÁRNA HUČÁK → 18 | ŽELEZNIČNÍ MUZEUM VÝTOPNA → 19 | BERLOVA VÁPENKA → 20 | PŘEHRADA LES KRÁLOVSTVÍ → 21 | HORNICKÝ SKANZEN ZÁCLĚŘ → 22 | SKLÁRNA JULIA → 23 | JEŠTĚD

Délka trasy: 862 km

PO TECHNICKÝCH A VOJENSKÝCH PAMÁTKÁCH

TECHNICKÉ PAMÁTKY

Probudte svou zvědavost a vydejte se do starých dolů, nechte se unést pohledem na majestátní nádrž 3. největší vodní elektrárny na světě zasazenou do přírody Jeseníků, užijte si netradiční jízdu úzkokolejkou, nakoukněte do světově proslulé továrny robotů nebo si třeba zkuste vyrýžovat zlatou nugetu ve Zlatých Horách. To a mnohem více vás čeká při cestě za technickými unikáty česko-polského pohraničí.

1 Stará fabrika, Biłsko-Bělá (Bielsko-Biała)

Úkolem Muzea textilní výroby, založeného roku 1979, bylo shromažďovat památky související s centrem vlánařského průmyslu v Biłsku-Bělé. Zejména to jsou různé typy strojů a zařízení používaných v přádelnictví, tkalcovství, ale i strojů na výrobu klobouků.

muzeum.bielsko.pl

2 Vápenné pece, Vendryně

Pece vznikly na začátku 19. století, kdy se na území obce těžila železná ruda. Do této doby spadá také těžba vápence a jeho vypalování v tzv. „Wopienkach“, jak byly pece v místním nářečí pojmenovány. Jedná se o dvě kruhové – šachtové pece, jejichž provoz byl ukončen v roce 1965.

TIP! Muzeum Ustrońskie

Stálá expozice návštěvníky seznamuje s historií města a zdejšího průmyslu.

www.muzeum.ustron.pl

3 Dolní oblast Vítkovice, Ostrava

Světově unikátní areál, kde se mezi léty 1828 – 1998 těžilo uhlí a vyrábělo surové železo, je dnes jedinečným vzdělávacím, společenským a kulturním centrem. Pod Dolní oblast Vítkovic spadá Multifunkční aula Gong a její galerie, U6 – malý svět techniky a Landek park s největší expozicí hornictví v ČR.

Víte, že...? V areálu také najdete Velký svět techniky, který představuje vědu a techniku jako zábavnou hru, a kulturní čtvrť Hlubina lákající hudebníky a umělce. V areálu také najdete Velký svět techniky, který představuje vědu a techniku jako zábavnou hru, a kulturní čtvrť Hlubina lákající hudebníky a umělce.

www.ostravainfo.cz

TIP! Technické muzeum Tatra, Kopřivnice

Nejucelenější sbírka věnovaná kopřivnické vozovce, později proslavené jako fenomenální automobilka TATRA.

www.tatramuseum.cz

4 Důl Michal, Ostrava

V bývalém dolu si můžete projít trasu, kterou horníci absolvovali před samotnou prací v dole. K vidění je např. řetězová šatna, sprchy, známkovna, cechovna, lampovna nebo výdejna svačtin. Nechybí ani kancelář geologa nebo ošetřovna. Chloubou muzea je unikátní a stále funkční parní stroj z roku 1903.

www.ostravainfo.cz

5 Landek Park, Ostrava

V největším hornickém muzeu v ČR můžete sfátat klecí do důlní sloje a na chvíli se ocitnout v kůži horníků. Kromě důlní expozice navštívte také expozici báňského záchranářství, razící a dobývací techniky, historie důlní dopravy a osídlení.

www.ostravainfo.cz

PO TECHNICKÝCH A VOJENSKÝCH PAMÁTKÁCH

6 Vodní mlýn v Tworówě

Vodní mlýn z roku 1914 je stále funkční a denně vyprodukuje na 3 t mouky.

7 Důl Ignacy, Rybník

Industriální Kulturní Centrum funguje nejen jako historické muzeum, kde návštěvníci uvidí např. ocelové těžní věže, vyhlídkovou věž, transformační stanice, parní stroje a mnoho dalších hornických artefaktů, ale také jako kulturní centrum celého regionu.

www.zabytkotechniki.pl

TIP! Továrna robotů, Mošna

V muzeu si lze prohlédnout roboty, především postavy z filmů sci-fi, z nichž největší měří až 3,5 metru a váží téměř tunu. Nachází se zde i užitkové věci. Vše se vyrábí převážně z automobilového šrotu.

www.igf.edu.pl

9 Slezská geofyzikální observatoř v Ratiboři (Racibórz)

Observatoř vznikla ve 20. letech 20. století, aby zkoumala negativní aspekty těžební činnosti. V malém muzeu v suterénu budovy si dnes můžete prohlédnout staré seismografy.

www.igf.edu.pl

8 Historická železniční stanice úzkokolejné dráhy v Rudach

Úzkokolejná železnice v Rudach je jednou z největších zajímavostí Stezky technických památek Slezského vojvodství. Můžeme zde najít např. nádražní budovu, trojkolejnou halu lokomotivního depa, vodojem, osm lokomotiv a několik vagonů. Největší atrakcí je však možnost projet se v historických vagoněch po železnici na dvou trasách.

TIP! Kosárna, Karlovice

Historické venkovské stavení představuje výrobu drobného zemědělského nářadí, expozici lesnictví a expozici bydlení na vesnici. V rámci speciálních prohlídek si vyzkoušíte praní na valše a pletení košíků.

technotrasy.cz/kosarna

TIP! Mlýn v Brzeznicy

Cihlový mlýn z 20. let 20. století byl znovu uveden do provozu v roce 2006.

Víte, že...? S mlýnem je spojen německý romantický básník Joseph von Eichendorff, který se nešťastně zamiloval do mlynářovy dcery a své pocity reflektoval do básně „Das zerbrochene Ring“ (Zlomený prsten).

TIP! Královská huť v Zagwiżdzu

Komplex bývalé královské hutě z 18. stol. zahrnuje cihlové budovy (sklad, slévárna a kovárnou spojené dvěma kanály).

PO TECHNICKÝCH A VOJENSKÝCH PAMÁTKÁCH

10 Osoblažská úzkokolejka, Osoblaha

Po poslední úzkokolejce mezi Třemešnou a Osoblahou v podhůří Jeseníků jezdí klasické i parní vlaky pravidelně už přes 120 let.

www.osoblazsko.com

TIP! Centrum tkalcovských tradic, Prudnik

Centrum se snaží uchovat a interpretovat tradici textilního průmyslu, která se zde rozvíjela od 19. století.

www.muzeumprudnik.pl

TIP! Vodní elektrárna Háj, Třeština

Vodní dílo vzniklo v letech 1921-1924. Jedná se o jeden ze skvostů meziválečné moderní architektury.

12 Přečerpávací vodní elektrárna Dlouhé Stráně

Třetí největší přečerpávací vodní elektrárna na světě a nejrozsáhlejší vodní energetické dílo v ČR. Většina objektů se nachází pod zemí, stavby na povrchu jsou ohleduplně začleněny do okolní přírody a vytvářejí s ní harmonický celek. Exkurze jsou možné celoročně vždy po předchozím online objednání. Při prohlídce navštívíte technologické provozy v obrovských podzemních prostorách, dolní nádrž i impozantní horní nádrž.

www.dlouhe-strane.cz

11 Zlatorudné mlýny, Zlaté Hory

V Údolí ztracených štol si prohlédnete repliku dobových zlatorudných mlýnů ze 14. století jako připomínku časů největší slávy dobývání zlata ve zdejších krajích.

13 Ruční papírna Velké Losiny

Ruční papírna dnes patří k nejstarším doposud fungujícím podnikům svého druhu v Evropě. Papír se zde vyrábí tradičním postupem z bavlny a lnu a pro svou trvanlivost se používá zejména ve výtvarném umění, pro významnou korespondenci, reprezentativní účely a v knižní a restaurátorské praxi.

muzeumpapiru.cz

15 Zlatý důl, Zloty Stok

(→ s. 29)

14 Uranový důl, Kletno

(→ s. 27)

16 Muzeum papírnictví, Duszniki-Zdrój

(→ s. 26)

17 Labská vodní elektrárna Hučák, Hradec Králové

Vedle parní elektrárny z roku 1910 vznikla v roce 1912 také vodní průtočná elektrárna. K vidění jsou historické předměty ze sbírek Národního technického muzea a dá se nahlédnout i do elektrárenského provozu.

www.cez.cz/hucak

18 Železniční muzeum Výtopna Jaroměř

Ve více než sto let staré výtopně parních lokomotiv v blízkosti železniční stanice Jaroměř si můžete připomenout doby, kdy na železnici vládla pára.

Víte, že...? V expozici najdete nejstarší provozuschopnou parní lokomotivu z roku 1879.

www.vytopnajaromer.cz

20 Přehrada Les Království, Bílá Třemešná

Přehrada Les Království je přehradní nádrž na řece Labi. Leží u samoty Těšnov v katastrálním území Bílá Třemešná, 4 km proti proudu od města Dvůr Králové nad Labem. Stavba byla postavena v romantizujícím pseudogotickém duchu (1910–1919).

prehrada-les-kralovstvi.cz

22 Sklárna Julia, Piechovice

Sklárna Julia již téměř 200 let vyrábí ručně zdobené výrobky z křišťálového skla. Kromě možnosti podívat se na práci nejlepších řemeslníků zde na návštěvníky čekají speciální ukázky a workshopy.

hutajulia.com

TIP! Muzeum keramiky, Boleslavce (Bolesławiec)

Hlavními exponáty je keramické nádobí, od 18. století po současnost.

TIP! Muzeum Slezského tisku, Psczyna (→ s. 36)

21 Hornický skanzen Žacléř

Areál dolu Jan Šverma je poslední dochovanou památkou na hlubinné uhelné hornictví ve východních Čechách, které je písemně dokumentováno již od 16. století. Důl je přístupný veřejnosti jako hornický skanzen.

www.djs-ops.cz

23 Ještěd

V r. 1973 byl pár kilometrů od Liberce dokončen nový hotel a televizní vysílač ne-soucí podobu stříbrného kuželu. Stal se ojedinelou dominantou ještědského hřbetu a celého kraje.

www.rozhlednajested.cz

19 Berlova vápenka, Třemošnice

Berlova vápenka představuje jedinečně zachovanou památku na počátky průmyslové výroby vápna pod Železnými horami. Fungovala v letech 1880 až 1960, v současné době zde naleznete expozici dějin vápenictví.

VOJENSKÉ PAMÁTKY

Československé opevnění budované v letech 1935–1938 podél hranic tehdejšího Československa patřilo mezi nejdokonalejší pevnostní obranné systémy v Evropě. Projektované opevnění se skládalo z linie lehkých objektů (jednoduché pevnůstky) a těžkých objektů (samostatné objekty nebo dělostřelecké tvrze).

1 Muzeum MO-S5 „Na trati“, Starý Bohumín

Patří do kategorie těžkého opevnění. Po stavební stránce se jedná o atypický oboustranný samostatný dvoupodlažní pěchotní srub III. stupně odolnosti. Původní výzbroj objektu tvořily dva protitankové kanóny a čtyři samostatné těžké kulometry umístěné ve střešních místnostech. Tato výzbroj byla doplněna těžkým a lehkým kulometem ve dvou pěchotních zvonech, třemi lehkými kulometry v pomocných střelnách a šesti granátovými skluzy.

www.bunkr-bohumin.cz

4 Císařsko-královská pevnost Olomouc

V Olomouci a blízkém okolí si můžete prohlédnout památky bastionového opevnění z 18. století, o jehož výstavbě rozhodla panovnice Marie Terezie na obranu proti Prusům. V centru města si prohlédnete Terezkou bránu nebo vodní kasárny a v Korunní pevnůstce se pak dozvíte více o vojenské historii Olomouce. Nahlédnout můžete také do některých objektů pozdějšího fortového opevnění z 19. století. Třicet vojenských objektů, které bývaly součástí pevnosti, propojuje naučná cyklotrasa.

cisarska-pevnost.cz

5 Muzeum čs. opevnění – dělostřelecká tvrz Bouda 5.1 a Hůrka 5.2, Králíky

Tyto dva objekty jsou největšími pevnostními stavbami ze 30. let 20. století, které jsou na území ČR přístupné veřejnosti. Jsou zároveň součástí Králícké pevnostní oblasti, kde je postupně realizován projekt na záchranu a zpřístupnění těchto unikátních vojensko-technických a historických památek.

TIP! Trasa 6,5 km dlouhé naučné stezky vás zavede z Velkého náměstí v Králíkách až k dělostřelecké tvrze Hůrka a prozradí spoustu zajímavostí o zdejších pevnostních objektech.

www.boudamuseum.com

2 Areál čs. opevnění Hlučín Darkovičky

Pevnostní areál je dnes evropsky vysoce ceněnou prezentací ojedinelého fortifikačního systému ČR, který vznikl v letech 1935–1938. Objekty areálu představují různé odlišnosti po stránce projekční i palebně-taktické a rovněž různé stupně odolnosti. Areál je součástí stezky technických atrakcí, tzv. TECHNO TRASY, která propojuje významné industriální památky na území Moravskoslezského kraje.

www.szm.cz

3 Památník AČR a čs. opevnění Opava – Milostovice

Tři betonové pevnosti, které se staly součástí opevnění Československa ve 30. letech 20. století. Unikátem, který nikde jinde nenajdete, jsou dva pevnostní kanóny s označením L1 vyráběné plzeňskou Škodovkou.

TIP! Silným zážitkem je každoroční akce Světla nad bunkry, během které jsou nasvíceny bunkry po celé linii opevnění.

6 Tvrz Hanička

Komplex vojenského opevnění z let 1935–1938. Tvoří jej pět bojových srubů s pancéřovými zvony a kolem 1750 m podzemních chodeb a sálů. Podzemí včetně vojenského muzea je přístupné veřejnosti.

www.hanicka.cz

7 Tvrz Skutina

Dělostřelecká tvrz představuje tvrz „francouzského“ typu – dva pěchotní sruby jsou vsunuty do linie samostatných objektů, aby palbami svých zbraní chránily ostatní objekty tvrze a zajišťovaly souvislost palebné přehrad. Na svahu odvráceném od nepřítele měly být postaveny zbývající tři sruby. Práce však byly pozastaveny na podzim roku 1938.

www.skutina.cz

8 Pevnost Dobrošov

Stavba pevnosti začala v roce 1937, ale již další rok byly práce definitivně zastaveny. Za tu dobu se stihlo vyrukat 1750 m spojovacích chodeb a 750 m podzemních prostor v hloubce 20–39 metrů pod povrchem terénu.

TIP! Celou pevností vás provede naučná stezka, která vás po linii opevnění zavede až do lázni Běloves.

www.pevnostdobrosov.cz

10 Pevnost Josefov

Bastionová pevnost je unikátní obranný komplex vybudovaný v duchu nejlepších znalostí opevnování té doby. V době svého vzniku, na konci 18. století, představovaly chodby dlouhé téměř 45 km nejrozsáhlejší podzemní komplex v Evropě. Při prohlídce ujedete asi 1 km a dozvíte se o překvapených nastražených pro nezvané návštěvníky. Na závěr si pak vyzkoušíte, jaké to je, jít podzemními chodbami úplně potmě.

TIP! V nové expozici uvidíte kanóny z 18.–20. století.

www.pevnostjosefov.cz

12 Pevnost Stříbrná Hora (Srebrna Góra)

Horská tvrz z druhé poloviny 18. století, ve své době jeden z nejmodernějších vojenských objektů v Evropě. Komplex zahrnuje šest pevností a několik bašt, včetně ohromného Donjonu v centru obranné základny. Po tvrzi provází návštěvníky průvodci v historických pruských uniformách.

forty.pl

TIP! Pěchotní srub K-S 14 „U Cihelny“, Králíky

Samostatný pěchotní srub ve III. stupni odolnosti. Koncem srpna u objektu probíhá tradiční ukázka boje o opevnění. V objektu je umístěna rozsáhlá expozice o založení Československé republiky, čs. legiích, výstavbě opevnění a osudech četaře Arnošta HRADA, který v objektu tragicky zahynul.

cihelna.militaryclub.info

9 Běloveský pevnostní skanzen, Náchod-Běloves

Pevnostní skanzen je unikátním souborem zrekonstruovaných objektů československého opevnění z let 1935–1938. Srdcem skanzenu je pěchotní srub N-S 82 „Březinka“, který je uveden do stavu, v jakém se nacházel na podzim roku 1938.

www.brezinka.cz

11 Pevnost Stachelberg

Tvrz Stachelberg byla v letech 1937–1938 budována jako součást předválečného Československého opevnění nad Babím u Trutnova, na východním okraji Krkonoš. Expozice v objektu je doplněna o velké množství modelů dobové vojenské techniky, i jednotlivých pevnostních staveb.

www.stachelberg.cz

TIP! Muzeum války 1866

Válečné muzeum stojí v místech, kde se 3. 7. 1866 odehrála bitva mezi pruskými a rakouskými vojsky, druhá největší bitva 19. století. Expozice představuje výzbroj a výstroj zúčastněných armád. V nejbližším okolí se nachází ossarium, mauzoleum, pruský hřbitov, monumentální pomník Austrie. V den výročí bitvy se zde konají vzpomínkové akce na počest padlých.

14 Komplex Riese, Włodarz

Komplex Riese situovaný v Sudetech je největším stavebně-hornickým projektem vytvořeným nacistickým Německem. Větší část komplexu tvoří podzemní síť tunelů, k jejichž stavbě byli využíváni vězni. Štoly jsou dodnes plné tajemství a představují unikátní památku z 2. světové války.

TIP! Podzemní město Oswoka je nejzajímavější a nejděší zpřístupněný objekt celého komplexu. Historická trasa – s průvodcem o délce 1200m, extrémní trasa – s průvodcem, zahrnuje i jízdu na loďce nebo chodby hledačů pokladů.

sztolnie.pl; www.osowka.pl

TIP! Vokova věž, Prudník

Hradební věž (Wieża Zamkowa) zvaná také Vokova věž je jediným pozůstatkem pevnosti z 13. století, kterou postavil český šlechtic, rytíř a zakladatel Prudníku Vok z Rožmberka. Středověký hrad shořel na začátku 19. století, zbyla pouze věž (41 m), která slouží jako rozhledna.

15 Pevnost Nisa (Nysa)

Pevnost je jedním z nejlépe zachovaných fortifikačních systémů ve Slezsku. Většina objektů – Bastion sv. Hedviky, Vodní fort, Kapucínská a kardinálská reduta, Fort Prusko, Fort I až II a opevnění byla vybudována v 18. stol. V 19. stol. následoval proces jejich modernizace. Objekty pevnosti Nisa zaujímají plochu okolo 80 ha a obepínají území o ploše okolo 230 ha. Na začátku tohoto století prošla pevnost rozsáhlou rekonstrukcí a stala se významnou turistickou atrakcí a místem konání kulturních akcí. V pevnosti se pravidelně odehrávají historické akce – Bitva o Nisu (v srpnu nebo září během Dní pevnosti Nisa) s účastí uniformovaných skupin z Polska i zahraničí.

www.twierdzanysa.com

TIP! Muzeum „Blechhammer – 44“, Kędzierzyn – Koźle

Malé muzeum představuje historii obce a okolí v období druhé světové války. Jednotlivé místnosti jsou koncipovány tematicky: 15. letecká armáda USAAF, váleční zajatci, dělníci avézní místních táborů.

TIP! Muzeum 4. pluku podhalanských střelců, Těšín (Cieszyn)

Malé soukromé muzeum, které přibližuje historii 4. pluku podhalanských střelců, jež v tomto městě měli do roku 1939 svou posádku.

13 Pevnost Klodsko (Kłodzko)

Pevnost Klodzko na Hradní hoře (Wzgórze Zamkowe), postavená v 16. století Rakouskem a rozšířená v 18. století Pruskem, je komplexem bastionů, kasetmat a záhadných labyrintů. Uvnitř pevnosti se seznámíte s životem tehdejších vojáků, zpřístupněna je i část podzemních chodeb.

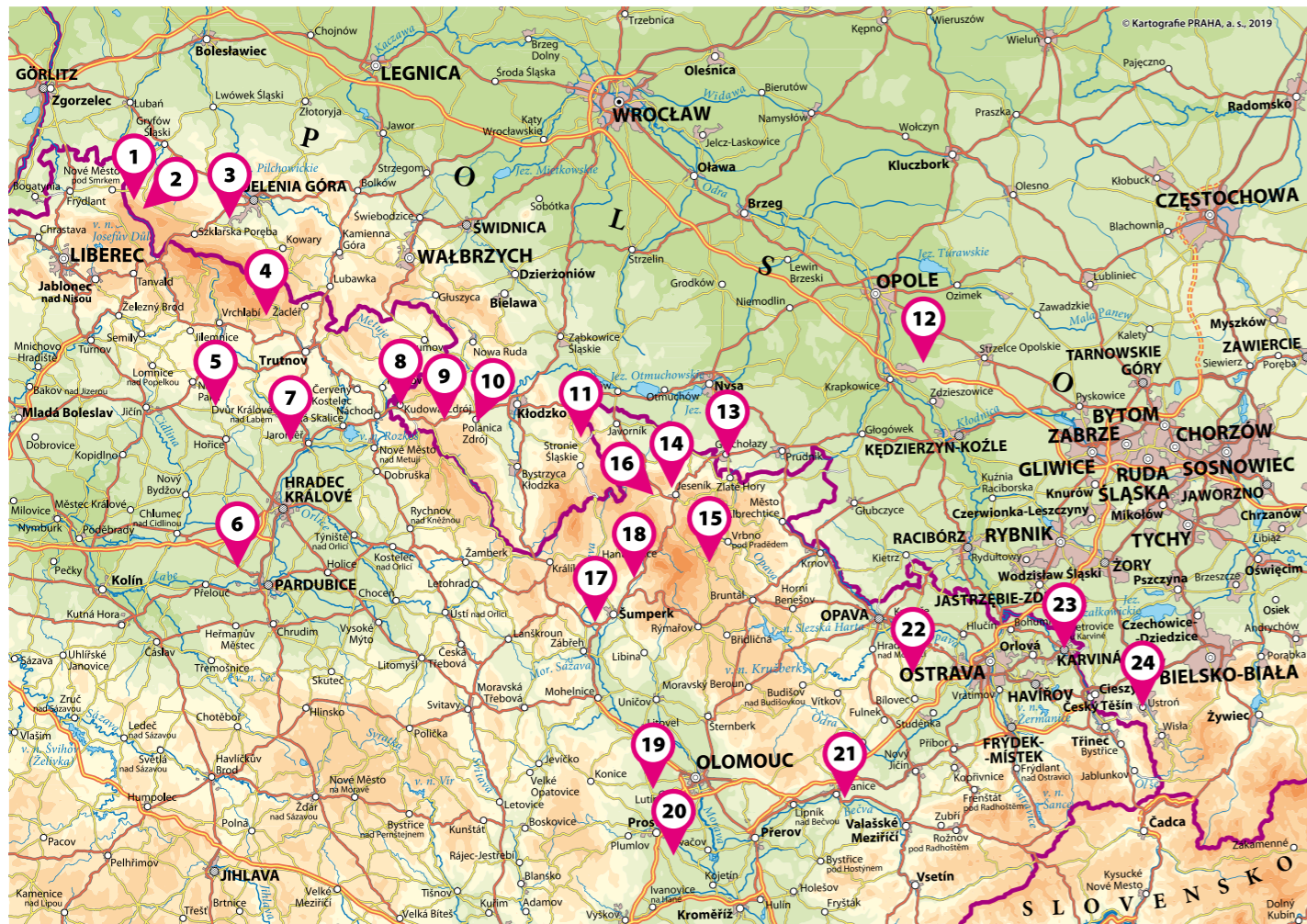

www.twierdza.klodzko.pl

LÁZEŇSKÝ RELAX

Lázeňský komplex 1 Czerniawia-Zdrój a 2 Swieradow-Zdrój

K přírodnímu bohatství patří minerální voda (tzv. svatý pramen) a radonové vody. Minerální voda „Czerniawianka“ očišťuje organismus od těžkých kovů a snižuje hladinu cukru v krvi.

uzdrowisko-swieradow.pl

4 Jánské lázně

Světovou proslulost získaly lázně v 1. polovině 20. stol. úspěšnou léčbou následků obrny, především dětské. Jánské Lázně se tak staly první léčebnou následků poliomyelitidy v Evropě vůbec.

www.janskelazne.com

3 Cieplické termální lázně (Cieplice Śląskie-Zdrój)

Výjimečnost lázni spočívá ve využití termální vody, která má nejvyšší obsah oxidu křemičitého ze všech lázeňských vod v Evropě.

www.termycieplické.pl

5 Lázně Bělohrad

Léčení je zaměřeno především na onemocnění pohybového aparátu - revmatické choroby, bolesti páteře, Bechtěrevovu chorobu, artrózy, stavy po úrazech a ortopedických operacích, léčí se tu i deformující jizvy po úrazech a popáleninách.

www.belohrad.cz

8 Kudowa-Zdrój

Pitný pavilon (Pijalnia) patří mezi architektonické skvosty celého Dolního Slezska a nachází se v něm tři prameny léčivé minerální vody.

11 Ladek-Zdrój

První zmínka o místních koupelích pochází z roku 1241. Procedury využívají vodu a rašelinu. Unikátem je kulatý bazén, ve kterém se hromadí horká voda z vřídla.

14 Lázně Jeseník

Zdejší mikroklima je vhodné pro léčení horních a dolních cest dýchacích, potíží krevního oběhu a nervové soustavy. Svým pojetím navazuje na tradiční vodoléčebnou metodu Vincenze Priessnitz.

www.priessnitz.cz

6 Lázně Bohdaneč

Základem zdejší léčby se stala vzácná rašelina. Slatinné koupele mají blahodárné účinky zejména na pohybový aparát. Jako jediné lázně v ČR využívají speciální zábalové vany. Zajišťují léčbu dlouhodobých potíží s pohybovým aparátem, předoperačních i pooperačních stavů a poúrazovou rehabilitaci.

www.llb.cz

7 Lázně Velichovky

Lázně byly založeny v roce 1897 a specializují se na rehabilitaci pacientů s onemocněním pohybového ústrojí a nervovým onemocněním.

www.velichovky.cz

9 Duszniki-Zdrój

Vznik lázni souvisí s objevením četných pramenů léčivých minerálních vod. Lázně proslavily účinky zdejších pramenů a klima, které se podobá klimatu regionů pod Alpami.

12 Sebastianum Silesiacum (Kamień Śląski)

Lázně se specializují na léčení vodou a bylinkami podle pravidel bavorského kněze Sebastiana Kneippa.

www.sanatorium.kamienslaski.pl

10 Polanica-Zdrój

Voda léčivých pramenů zdejších lázní pochází ze Stolových hor.

13 Rehabilitační a rekreační středisko „Skowronek“, Glucholazy

V lázeňském parku vzniklo středisko pro vodoléčbu podle vzoru Kneippa a Vincenze Priessnitz. Dobrá kvalita vody a specifická mikroklima pomáhají při léčbě onemocnění dýchacích cest a kardiologických chorob. Doporučujeme navštívit solnou věž (15 metrů).

www.skowronek.info.pl

15 Karlova Studánka

Lázně Karlova Studánka leží v průměrné nadmořské výšce 800 m n. m., na východní straně Pradědu (1 492 m). Prameny jsou používány k uhlíčitým koupelím a pitné kúře. Čisté horské lesnaté prostředí s vysokou koncentrací záporných iontů je zdrojem léčivého klimatu s příznivými účinky na dechové ústrojí.

www.horskelazne.cz

17 Lázně Bludov

Lázně Bludov se nacházejí v klidném prostředí podhůří Jeseníků a specializují se na efektivní a zdravé hubnutí a léčbu pohybového aparátu.

www.lazne-bludov.cz

18 Velké Losiny

Vnitřní i venkovní bazény tvoří unikátní termální park, jediný svého druhu v České republice. Pohyb a procedury v termální sírné vodě jsou výborné při léčení nemocí pohybového ústrojí.

www.lazne-losiny.cz

21 Lázně Teplice nad Bečvou

Lázně Teplice nad Bečvou vděčí svému vzniku bohatým pramenům termální alkalické minerální vody s vysokým obsahem přírodního kyslíčnicku uhlíčitého.

www.ltnb.cz

19 Lázně Slatinice

Léčebné lázně s unikátním přírodním pramenem středně mineralizované vody s obsahem sirovodíku, který blahodárně působí na kloubní chrupavku. Díky svému jedinečnému minerálnímu složení pramen léčí pohybové a oběhové ústrojí, nemoci nervové, kožní a onkologické.

www.lazneslatinice.cz

20 Skalka

Obec Skalka leží 8 km od Prostějova a je známá svými lázněmi, které využívají místní minerální vody.

Víte, že...? Chemické složení alkalicko-síratých vod je zde unikátní, obsažený sylvin nemohou nabídnout žádné české lázně, nachází se pouze v Itálii a Rakousku.

www.lazneskalka.cz

16 Schrothovy léčebné lázně, Dolní Lipová

Lázeňská péče Schrothových léčebných lázní je založena na využití přírodních léčivých klimatických podmínek a unikátních lipovských bylinných směsí. Je zaměřena převážně na léčbu neinfekčních kožních chorob (především lupénky), nemocí z poruch látkové výměny a nemocí dýchacího ústrojí.

www.lazne-lipova.cz

23 Lázně Darkov

Lázně Darkov pomáhají pacientům odstranit nebo minimalizovat trvalé následky nemocí a úrazů pohybového a nervového ústrojí prostřednictvím balneo-rehabilitační péče.

www.laznedarkov.cz

24 Lázně Ustroň

Status lázeňského městečka zaručují Ustroně léčivé minerální prameny objevené v 19. století. Lázně se specializují na kardiologickou, neurologickou, onkologickou a ortopedickou rehabilitaci.

www.uzdrowisko-ustron.pl

OSTRAVA

OLOMOUC

PARDUBICE

HRADEC KRÁLOVÉ

LIBEREC

JELENÍ HORA (JELENIA GÓRA)

VALBŘICH (WALBRZYCH)

KLADSKO (KŁODZKO)

NISA (NYSZA)

OPOLÍ (OPOLE)

RATIBOŘ (RACIBÓRZ)

TĚŠÍN (CIESZYN)

BÍLSKO-BĚLÁ (BIELSKO-BIAŁA)

www.tourism-pl-cz.eu

Autor: Partneři projektu „Společné dědictví“

Grafické zpracování a tisk: Studio Trinity

Foto: Archiv Střední Morava - Sdružení cestovního ruchu, Jeseníky-Sdružení cestovního ruchu, Moravian-Silesian Tourism, Destinanci společnost Východní Čechy, Královéhradecký kraj, Liberecký kraj, Dolnośląska Organizacja Turystyczna, Opolska Regionalna Organizacja Turystyczna, Euroregion Silesia - Stowarzyszenie Gmin Dorzecza Górnej Odry, SRIWR „Olza“, Euroregion Beskidy, Regionální rada rozvoje a spolupráce se sídlem v Třinci, Agentura CzechTourism.

Rok vydání: 2019

Vydáno v rámci projektu Kulturní a přírodní dědictví pro rozvoj polsko-českého pohraničí „Společné dědictví“,
reg. č. CZ.11.2.45/0.0/0.0/16_021/0000760.

Opublikowano w ramach projektu Dziedzictwo Kulturowe i Przyrodnicze Dla Rozwoju Pogranicza
Polsko Czeskiego, Wspólne dziedzictwo, nr. rej. CZ.11.2.45/0.0/0.0/16_021/0000760.

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014—2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

